

Stijfkopje omnibus (onder pseudoniem Ankie Aalders)

H.P. van den Aardweg

bron

Ankie Aalders, *Stijfkopje omnibus*. Geka, Alphen aan de Rijn z.j. [ca. 1970] (herdruk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/aard002stij01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Stijfkopje wordt groter

Hoofdstuk I.

Willy van Stralens moeder wordt ziek.

Meneer van Stralen, groothandelaar in eau de cologne en parfumerieën, liet met een bedrukt gezicht dokter Langholz uit.

De geneesheer had mevrouw van Stralen onderzocht en gezegd:

‘Rust! De eerste weken niets anders dan rust en misschien kan het nog wel langer duren. Dat valt op het ogenblik nog niet te bepalen!’

Het was geen prettige boodschap.

Maar de heer Van Stralen had het zien aankomen. Al lang zag zijn vrouw er niet goed uit. Zij werd doorlopend magerder.

Wat mevrouw Van Stralen had, wist de dokter nog niet.

Maar wèl wist hij, dat rust geboden was.

‘Wanneer komt U terug, dokter?’

‘Over enkele dagen! Mocht er tussentijds iets bijzonders optreden, dan hoor ik het wel van U,’ zei de geneesheer.

‘Natuurlijk!’

Met een handdruk namen de beide mannen afscheid van elkaar.

Nadenkend keerde de heer Van Stralen naar de huiskamer terug.

Zijn vrouw was begonnen aan haar huishoudelijke bezigheden.

Meneer Van Stralen keek op zijn horloge.

Half elf!

Hij was die ochtend thuisgebleven om de dokter te kunnen ontvangen. Anders zat hij op dit tijdstip op zijn kantoor.

‘Je moet naar bed!’, zei meneer en hij probeerde iets schertsends in zijn stem te leggen.

‘Hoe kan dat nou?’

‘Het zal toch moeten, moeder!’

‘Die dokters zeggen maar wat! Ik voel me een beetje moe, dat is alles. Maar daarom hoef ik toch niet de hele dag in bed te gaan liggen!’

‘Toch zal het moeten gebeuren,’ drong de heer Van Stralen aan. Hij had best begrepen, dat zijn vrouw bezwaren zou maken. Maar hij had zich voorgenomen om de raad van de geneesheer nauwgezet te doen opvolgen. Want waarvoor had men anders een dokter, als toch niet naar zijn adviezen geluisterd werd?

Moedeloos ging moeder Van Stralen zitten.

‘Ik kan het huishouden toch niet aan zijn lot overlaten!’

‘Dat hoeft ook niet. Er is een bureau, dat tijdelijk huishoudsters uitzendt. Ik loop er nu meteen langs en zeg, dat ze morgen al iemand moeten zenden.’

Mevrouw Van Stralen trok een lang gezicht.

Toen vroeg ze:

‘Vind je het prettig een vreemde in huis te hebben? Mij lijkt het een bezoeking!’

Meneer Van Stralen knikte en beaamde:

‘Ik vind het ook helemaal niet leuk. Maar je gezondheid gaat boven alles en daarvoor zullen we onplezierige dingen moeten verdragen!’

‘Wie weet wat voor een mens of je krijgt!’, sribbelde mevrouw Van Stralen nog tegen.

‘Het kan meevallen!’

‘En Willy.... die is niet zo gemakkelijk voor anderen....!’

Een wolk trok over het gezicht van de Van Stralen.

‘Ja, het was waar wat zijn vrouw gezegd had. Hun enige vijftienjarige dochter Willy was niet zo gemakkelijk in de omgang. Van vreemden verdroeg ze weinig. Daar was op school al last genoeg om geweest. Willy was een lief meisje met goede hersens - ze kon leren wat ze wilde, zeiden de onderwijzeressen - maar ze kon verschrikkelijk stijfhoofdig zijn. Daarom noemden velen haar s t i j f k o p j e !

Zou Willy wel goed met iemand overweg kunnen, die zij nog nooit eerder gezien had en die nu in zekere zin de baas in hun huis ging worden? Moeder zag er allerlei narigheid van komen!

Dat bracht ze haar man ook onder het oog.

Maar de heer Van Stralen antwoordde:

“Willy zal haar verstand dienen te gebruiken en moeten inzien, dat het niet anders kan! Zij is warempel oud en wijs genoeg om in te zien, dat we een dergelijke maatregel niet voor ons plezier nemen!”

Nog enige tijd spraken de heer en mevrouw Van Stralen over de huishoudster, die tijdelijk genomen zou moeten worden.

Het was elf uur geworden.

Meneer Van Stralen wilde juist naar zijn kantoor vertrekken, toen de kamerdeur open ging en Willy op de drempel stond.

Willy was een lang blond meisje met een paar helder blauwe ogen.

“Dag vader, dag moeder....”

“Waar kom jij op dit uur vandaan?”, vroeg moe-

der, die van de aanwezigheid op d i t ogenblik van haar dochter niets begreep.

“O, moeder, een bof! Juffrouw Fernanda had zo'n kiespijn, dat ze naar de tandarts gegaan is. Daarom heeft de hele klas al om half elf vrij gekregen!”

Toen drong het eigenlijk pas tot Willy door, dat haar vader ook op een ongewone tijd in huis was. Zij wilde weten:

“Waarom is vader thuis?”

De heer en mevrouw Van Stralen keken elkaar aan. Zij hadden Willy niet verteld, dat de dokter ontboden was, omdat zij Willy niet voor de tijd ongerust wensten te maken.

Nu deelde vader haar mede:

“Ik heb de dokter laten komen.... moeder ziet er de laatste tijd niet goed uit en ik begon me ongerust te maken....”

Verschrikt keek Willy haar moeder aan.

“O, moeder, en wat zei de dokter?”

“Dat ik rust moest nemen,” antwoordde mevrouw met een beetje benepen stem.

Vader verduidelijkte:

“Dat moeder naar bed moet en daar minstens enige weken moet blijven!”

Tranen sprongen Willy in de ogen.

Zij vond het heel naar, dat haar moeder ziek geworden was.

“En wat scheelt moeder?”

“Dat weet de dokter nog niet!”, zei vader, terwijl hij Willy over de haren streek. Hij vond het eigenlijk een prachtige samenloop van omstandigheden, dat Willy zo ontijdig thuis verschenen was. Nu kon hij haar rustig onder het oog brengen, dat zij niet dadelijk met de huishoudster, die komen ging, ruzie

moest gaan maken en dat zij zich een beetje toegevend moest betonen, ook al gingen de dingen niet geheel en al naar haar zin.

Vader begon:

“Je begrijpt, dat als moeder naar bed gaat iemand anders het huishouden moet doen....”

Willy knikte.

Dat begreep zij best.

Vader vervolgde:

“Ik ga naar het Plaatsingsbureau voor Huishoudelijk Personeel!”

“Waarom, vader?”

“Om een huishoudster!”

“Wilt U een huishoudster nemen?”

Er klonk al verzet in de stem van Stijfkopje. Maar onvervaard antwoordde de heer Van Stralen:

“Ja!”

“Wat ellendig!”

Vader verzuchtte:

“Begint het nu al!”

Moeder schudde haar hoofd.

Zij wist wel, dat Willy er zich tegen verzetten zou. Het was niets voor het kind om een vreemde in huis te dulden. Er zouden stellig de onverkwikkelijkste tonelen komen!

Willy gaf haar ouders een heel andere oplossing ter overweging.

Zij zei:

“Laat mij thuis blijven....!”

Het was de heer en mevrouw Van Stralen al lang bekend, dat hun dochter Willy voor de studie niets gevoelde. Vader had wel graag gezien, dat zij onderwijzeres of assistent-apothekeres zou worden, maar hij dacht er niet aan om haar te dwingen. Willy had andere dingen in haar hoofd. Zij wilde op een kan-

toor, geld verdienen en dan later, als ze genoeg gespaard had, een autootje kopen.

“Jou thuis laten blijven?”

Vragend keek meneer Van Stralen haar aan.

“Ja, ik kan best een poosje van school.... Ik zit in de derde klas van de HAVO en het is eigenlijk helemaal niet noodzakelijk, dat ik mijn eindexamen haal....”

“Dat vind ik wél noodzakelijk!” klonk de stem van meneer Van Stralen.

“Goed, dat doe ik toch wel.... Ik houd thuis mijn lessen wel bij.... Meta van Olm kan mij van alles op de hoogte houden....”

Vader begon er over na te denken.

Er stak veel waarheid in wat Willy gezegd had. Zij beschikte inderdaad over een vlug verstand en over een prima geheugen. Een paar weken thuis zouden haar niet zo bar veel achterop brengen en als zij dan nog thuis haar schoolwerk een beetje bijhield....

“Wat denk jij ervan, vrouw?”

Met een glimlach keek meneer Van Stralen zijn vrouw aan en deze kende haar man lang genoeg om aan zijn gezicht te kunnen zien, dat hij al lang besloten had op het voorstel van Willy in te gaan. Ook zij had liever Willy de hele dag om zich heen; liever dan een volslagen vreemde.

“Ja, als het met Willy geregeld kan worden.... dan heb ik natuurlijk liever, dat zij....”

Meneer Van Stralen knikte.

“Ik ga naar juffrouw Harger, het hoofd van de school, en bespreek een en ander met haar.... ik telefoneer wel hoe het afgelopen is.... Willy, zorg jij nu maar dat je moeder vlug in bed komt!”

“Ja, vader!”

Willy en haar moeder keken ineens zó verheugd,

dat het was alsof de ziekte een pretje was geworden, wat toch zeker niet het geval was.

Een kwartier later zat meneer Van Stralen tegenover een vriendelijke dame van ongeveer vijfenveertig jaar. Het was juffrouw Harger, de directrice van de HAVO die Willy bezocht.

“Juist, dus Uw vrouw moet naar bed. Ik begrijp, dat U dan een huishoudster moet hebben!”

“Mijn vrouw zou Willy heel graag een paar weken van school nemen.”

Juffrouw Harger knikte nadenkend.

“Dat begrijp ik.... vreemde mensen over de vloer is nooit zo leuk....”

“Zij zou haar lessen bijhouden.... Meta van Olm, haar vriendin, zou dan iedere dag komen om haar de lessen op te geven....”

Juffrouw Harger was niet alleen een vriendelijke, maar ook een inschikkelijke vrouw. Zij was bovendien op Willy gesteld. Nu ja, zij had wel eens moeilijkheden met haar gehad, maar toch hield zij van het meisje, dat een eigen wil en een eigen mening had; twee dingen die de directrice bijzonder waardeerde. Ook wist zij, dat Willy best een poosje - zonder schade - van school gemist kon worden.

Ze antwoordde:

Laat ik er maar mee akkoord gaan, meneer Van Stralen!’

Het gelaat van meneer Van Stralen verhelderde, hij besloot voor zichzelf juffrouw Harger een grote fles lekker ruikend spul uit zijn magazijn te sturen. De deugd moest nu eenmaal beloond worden.

Moeder Van Stralen lag nu in bed.

En Willy was van plan om de boodschappen, die die dag nodig zouden zijn, vast te gaan halen.

Toen rinkelde de telefoon.

Het was meneer Van Stralen.

Willy was opgetogen, dat alles zo van een leien dakje gegaan was en zij beloofde haar vader, dat deze gerust kon zijn, want zij zou haar uiterste best doen om alles zo goed mogelijk te laten verlopen.

Meneer Van Stralen zei:

‘Daar reken ik dan ook op!’

Hij wist, dat hij erop kon rekenen!

Gauw ging Willy het goede nieuws aan haar moeder mededelen.

‘Fijn!’, zei mevrouw Van Stralen.

Het was haar een hele geruststelling, dat er geen vreemden in haar huis zouden komen.

Met een ernstig gezicht begon Willy op te sommen:

‘Nu moet ik hebben aardappelen.... groente... vlees.... en wat toe.... Ik ga straks boodschappen doen. Er is nog brood genoeg voor de lunch!’

Moeder glimlachte.

Wat was Willy dadelijk bedrijvig.

Zij wist het: Stijfkopje kon heel huishoudelijk zijn als zij het wilde.

En zij wilde het stellig nu zij de gelegenheid kreeg om alles alleen te doen.

Willy beloofde, dat ze gauw zou voortmaken om zo spoedig mogelijk weer thuis te zijn.

Maar toen schoot haar iets in.

‘U hebt nog geen koffie gehad? Ik kan net zo goed vanmiddag boodschappen gaan doen. Dan maak ik nu eerst de boterhammen!’

Moeder had geen bezwaar.

Willy ging naar de keuken.

Daar zette zij water op.

Gauw even kijken of er voldoende brood was.

O, meer dan genoeg!

Weldra geurde de koffie door het huis.

Willy hoopte, dat zij het naar de zin van haar moeder zou doen, want zij wist, dat deze een grote liefhebster was van een echt g o e d kopje koffie.

Was er nog een koekje in de trommel?

Waar had moeder de trommel ook weer?

O ja, in de huiskamer in het dressoir.

Willy liep er gauw heen.

De oogst was niet groot.

Er zaten nog net drie koekjes in. Voor elk dus anderhalf.

Wacht, Willy zou het anders doen. Moeder zou weer vast niet veel trek in brood hebben. Daarom nam zijzelf één koekje en gaf er haar moeder twee.

Gauw werden de kopjes gevuld en op een dienblad gezet.

Voorzichtig liep zij naar de slaapkamer, waar moeder al op haar lag te wachten.

‘Zin in koffie?’

‘Dol, kind!’

‘Fijn!’

Mevrouw pakte het kopje, dat voor haar bestemd was, van het blad.

Willy zette het blad op de tafel en ging op de rand van het bed zitten.

‘Heb jij maar één koekje genomen?’, vroeg mevrouw Van Stralen.

‘Ik had geen trek!’, zei Willy zonder blikken of blozen. En eigenlijk was het immers nog w a a r ook.

Moeder prees:

‘De koffie is heerlijk!’

‘Nog een kopje?’

‘Een half bij de boterham.’

‘Hoeveel boterhammen wilt U hebben?’

‘Twee!’

‘Dat is niet veel!’

‘Geef toch maar niet meer!’

‘Een beschuitje met jam erbij en een glaasje melk,’ besliste Willy.

Met smaak at mevrouw Van Stralen haar lunch, die inderdaad door Willy-Stijfkopje smakelijk toebereid was.

‘Je bent een echte huishoudster,’ zei haar moeder goedkeurend.

Willy bloosde van genoegen.

Zij werd graag geprezen, want ze was een heel klein beetje ijdel van aard, maar dat was nu ook weer niet hinderlijk in haar.

Nadat Willy alles keurig afgewassen had, ging zij naar de slaapkamer van haar moeder en zei:

‘Ik dek U toe. U gaat een uurtje slapen. Dan ga ik boodschappen doen. Ik heb een lijstje gemaakt van hetgeen ik hebben moet!’

Moeder knikte.

‘Uitstekend, kind!’

Eerst ging Willy naar de slager.

Daar stonden tamelijk veel mensen.

Zij besloot biefstuk te nemen.... gehakt vertrouwde ze nooit erg.... je wist immers nooit wat de mensen er in stopten.... dat had ze haar vader eens horen zeggen en van dat ogenblik af had zij een besliste tegenzin in gehakt gehad.... hoewel haar vader het helemaal niet gemeend had. Hij was immers zelf een dolle liefhebber van gehakt en kon soms hele verhalen doen van het heerlijke garnalengehakt, dat zijn moeder in zijn jongensjaren maakte!

Zij keek goed toe, dat de slager haar het beste vlees gaf, dat hij had.

De man zei:

‘Twee en een half pond!’

Maar Willy, die op de weegschaal gekeken had, verbeterde hem en zei:

‘Twee pond en anderhalf ons, slager!’

De man kreeg een kleur.

Hij keek weer en zei:

‘U hebt gelijk!’

Het voorval ontstemde Willy.

Waarom keek die man niet beter?

Dergelijke vergissingen mocht hij beslist niet maken, vond ze.

Wanneer zij het niet gezien had, zou zij te veel betaald hebben.

En dat vond Willy nu bepaald niet nodig!

De slager keek haar niet al te vriendelijk na, toen zij met een stijf hoofdknikje zijn winkel verliet. Hij kende haar niet en wist niet, dat zij een dochter was van mevrouw Van Stralen, die elke dag bij hem in de winkel kwam.

Daarna stapte Willy bij de kruidenier binnen.

Zij moest daar heel wat hebben.

Op haar lijstje stond:

Kaas.

Suiker.

Jam.

Hagelslag.

Fles azijn.

Potje mosterd.

Fles coca-cola.

Ham.

Toen zij het met de hand geschreven briefje van de kruidenier kreeg, rekende zij eerst even na of het eindbedrag wel klopte.

De kruidenier, die haar wel kende, maar haar zelden in de winkel gezien had, dacht:

‘Een secuurtje!’

Maar hij kon het haar niet kwalijk nemen.

Zij was toevallig op dat ogenblik net de laatste klant. Hij had dus de tijd om even een praatje met haar te maken.

‘Is Uw moeder op reis?’

‘Neen! Zij is ziek!’

‘Och, dat spijt me!’

‘Ja...’, zei Willy vaag, terwijl zij haar boodschappen in het net rangschikte, dat zij meegenomen had.

‘Wenst U haar vooral het beste,’ verzocht de kruidenier, wiens hart goed genoeg was om het meisje een snoepje aan te bieden, maar hij durfde het niet, omdat hij haar al een jongedame vond. Zij was inderdaad geen kind meer.

Met een vriendelijke groet nam Willy afscheid.

Toen ging ze naar de groenteman, waar ze haar inkopen deed en er weer terdege op lette, dat zij niet te veel betaalde.

Het was nog vroeg.

Alles was vlot verlopen.

Stijfkopje vond, dat ze nog wel een half uurtje in de buitenlucht kon blijven.

Moeder sliep toch.

Zij sloeg de richting van de markt in.

Onweerstaanbaar werd zij daar heen gedreven.

Vroeger was ze ook wel op de markt geweest.

Zij vond het er een gezellige drukte.

Ook deze keer.

Speurend liep zij langs de kramen.

En zij kwam tot een merkwaardige ontdekking!

Op de markt was alles veel goedkoper dan in de winkels!

Zou moeder dat weten?

Natuurlijk wist moeder dat!

Maar zij zou het haar toch nog eens zeggen. Willy ging vergelijkingen maken.

Als zij alles wat zij in de winkels gekocht had, op de markt gekocht zou hebben
- hoeveel zou zij dan goedkoper uitgeweest zijn?

Zeker voor een gulden!

Als het niet meer was!

Dat zou dertig gulden in de maand schelen!

Geen kleinigheid!

Willy nam het besluit om in de toekomst haar inkopen op de markt te doen.

Maar daar moest zij haar moeder wel in kennen. Misschien had moeder haar
gegronde redenen om het niet te doen.

Vrolijk kwam Willy thuis.

Zij vond, dat zij een belangrijke ontdekking gedaan had.

Nauwgezet legde zij haar boodschappen op de voor hen bestemde plaatsen.

Toen keek zij om het hoekje van de deur van de slaapkamer van haar moeder.

Met een glimlach lag moeder al naar haar te kijken en ze zei:

‘Ik heb je thuis horen komen, kind!’

‘Hebt U lekker geslapen?’

‘Een beetje. Aan dat slapen in de middag daar moet je aan wennen!’

Willy knikte.

Dat was zij met haar moeder eens. Zij geloofde, dat ze in de middaguren ook niet
zo gemakkelijk in slaap zou kunnen komen, al was het alleen al door

de drukte, die je overal hoorde, in huis en op straat.

Moeder vroeg:

‘En hoe ben jij gevaren?’

‘Boodschappen gedaan!’

Willy zei haar moeder:

‘Op de markt kunnen we veel goedkoper slagen!’

Mevrouw Van Stralen knikte.

Het was waar wat haar dochter gezegd had.

Op de markt waren de dingen veel goedkoper!

Zij zei:

‘Ja, maar ik heb de slager en de groenteman en de kruidenier nu eenmaal zolang.’

‘Moet dat extra geld kosten?’

Mevrouw Van Stralen was werkelijk verbaasd over het zakelijk inzicht van haar dochter. Dat had zij nooit zo achter Willy gezocht.

Het meisje rekende haar voor, dat zij minstens dertig gulden per maand besparen kon.

Dertig gulden per maand!

Dat was geen vermogen!

Maar per jaar vormde het toch een kleine vierhonderd gulden.

Mevrouw Van Stralen herinnerde zich (wat zij overigens niet tegen Willy zei), dat haar man onlangs gezegd had, dat het in zijn zaken heel slap was en dat hij wilde, dat het een beetje beter ging. De mensen bleken steeds minder eau de cologne en andere parfums te gebruiken. Het zou dus niet zo mal zijn wanneer er op het huishouden bezuinigd werd.

Mevrouw Van Stralen zei tegen haar actieve dochter Willy:

‘Doe maar zoals het je goeddunkt!’

Dat vond Willy prachtig. Iets in haar verzetten er zich tegen om meer geld uit te geven dan in werke-

lijkheid nodig was. Die eigenschap had ze misschien wel van haar vader geërfd!

Ook de heer Van Stralen bleek zeer ingenomen te zijn met de nieuwe gang van zaken.

Hij spaarde nu tenminste de betaling van een huishoudster.

Dat verheugde hem.

Want zijn zaken gingen inderdaad niet al te best.

Op een zondagmiddag klaagde mevrouw Van Stralen over pijn in haar buik.

Haar man zei:

‘Neem een asperientje!’

‘Heb ik al gedaan! Al twee!’

‘En helpt het niet?’

‘Neen! Het wordt erger!’

Moeder zette een heel pijnlijk gezicht en wreef zich over de pijnlijke plek.

Mevrouw Van Stralen was in het geheel niet kleinzerig en daarom maakte de heer Van Stralen zich ongerust. Hij vond het geraden om de dokter te laten komen, hoewel moeder er zich tegen verzette:

‘Je kunt hem toch niet op zondag roepen,’ vond zij.

Maar dat was vader Van Stralen in het geheel niet met haar eens.

‘Een dokter mag je ontbieden wanneer je het nodig vindt!’

En zo kwam de dokter.

Hij onderzocht moeder.

En daarna was zijn conclusie:

‘We hebben het gevonden! Blindedarmontsteking! Meteen naar het ziekenhuis!’

Aan één kant was de heer Van Stralen verheugd, dat hij wist wat zijn vrouw al die tijd ondermijnd had, maar aan de andere kant vond hij het natuurlijk heel naar, dat zijn vrouw nog diezelfde dag naar het ziekenhuis vervoerd moest worden. De dokter maakte alles in orde. Hij zei, dat zij binnen een half uur met een ziekenauto gehaald zou worden en dat zij dan dadelijk naar de operatiezaal zou gaan.

Willy had er zwijgend bij gestaan.

Zij had medelijden met haar moeder.

Maar zij begreep, dat het niet anders kon. En op een of andere wijze was zij het eens met haar vader, die gezegd had:

‘Ik ben opgelucht, dat we weten wat moeder nu eigenlijk scheelt!’

De dokter vertrok.

Die middag zou hij moeder nog wel zien in het ziekenhuis. Hij zou ook de chirurg bij de operatie assisteren en moeder de narcose geven.

Lachend zei hij tegen haar:

‘Dat zal U geruststellen!’

Moeder keek vrolijk naar hem. Het was haar inderdaad een geruststelling, want zij was buitengewoon op de bekwame en opgewekte geneesheer gesteld, die het nog steeds bij het rechte eind gehad had.

De auto van de geneeskundige dienst kwam voor. Mevrouw Van Stralen werd op de brancard gelegd en voorzichtig naar beneden gedragen, hoewel zij uitdrukkelijk gezegd had, dat zij best zou kunnen lopen. Maar dat hadden de broeders, die haar haalden, in geen geval willen toestaan.

Na het vertrek van moeder was het huis leeg en verlaten.

Dat besepte Willy nu pas.

Had het thans nog doel, dat zij thuis bleef?

Zij kon misschien weer net zo goed naar school gaan.

Zij overlegde het geval met haar vader.

Maar toen bleek al spoedig, dat ook nu het huishouden gedaan moest worden, want vader moest ontbijt hebben, en brood mee naar zijn kantoor en middageten.

Neen, het was het beste dat Willy maar thuis bleef. Zij moest bovendien ook 's middags en 's avonds naar het ziekenhuis om moeder te bezoeken, die anders zo alleen lag.

Willy had er geen bezwaar tegen.

Hoofdstuk II.

Nieuwe plannen.

Zo gingen de dagen voorbij.

Mevrouw Van Stralen was geopereerd en alles had zich goed laten aanzien.

De dokters voorspelden haar:

‘Over twee dagen mag U het ziekenhuis uit!’

Mevrouw Van Stralen was in de wolken en zij kon bijna niet wachten totdat Willy haar het gebruikelijke middagbezoek bracht.

Ook Willy vond het heerlijk, dat haar moeder weer thuis zou komen.

Natuurlijk zou moeder de eerste tijd nog een kalm leventje moeten hebben, maar gaandeweg zou het weer beter gaan.

Ook meneer Van Stralen was, zoals men zich gemakkelijk voorstellen kan, buitengewoon in zijn schik, dat alles zo vlot en zo vlug verlopen was. Een gezonde vrouw in huis was toch maar alles, vond hij, en daar had hij gelijk in.

En moeder kwam thuis.

Stralend!

In een huis vol bloemen!

Het leek wel een tuin in volle zomer.

Ontroerd zei mevrouw tegen haar man en haar dochtertje:

‘Wat hebben jullie me verwend!’

Er was nog meer goed nieuws.

Vader vertelde, dat het de laatste dagen in zijn bedrijf weer stukken beter ging en dat hij enkele grote orders, waarop een goede winst zat, gekregen had.

Dat vond moeder, die altijd met de zaken van haar man meeleeft, natuurlijk heerlijk om te horen. Zo werd haar thuiskomst in alle opzichten een gelukkige thuiskomst!

Op een middag moest Willy haar vader een aangetekende brief, die aan het woonhuis bezorgd was, naar zijn kantoor brengen.

Vader was niet alleen.

Hij had een heer op bezoek.

Het bleek monsieur Duval te zijn, een leverancier uit Parijs.

Willy vond het prettig om haar Frans eens in de praktijk te kunnen oefenen. Hoewel zij het natuurlijk niet zo vlot sprak als haar eigen Nederlands, viel het haar toch aardig mee. Zij kon aardig haar mondje roeren en weldra was zij in een geanimeerd gesprek met monsieur Duval, die een volbloed Parijzenaar was en haar alles omtrent de stad vertelde.

De ogen van Willy begonnen te schitteren.

Wat zou zij het verrukkelijk vinden om dat mooie Parijs, dat de Lichtstad genoemd werd, eens met eigen ogen te aanschouwen!

Op een zeker moment zei monsieur Duval:

‘U kunt best een paar maanden bij mij op kantoor komen werken.... in mijn huis is plaats voor U, om te wonen.... als het U niet te stil zal zijn, want wij hebben geen kinderen!’

Willy keek haar vader aan.

Deze zweeg.

Wat moest hij ook zeggen?

Maar hij begreep heel goed, dat zijn dochttertje

verwachtte, dat hij iets in het midden zou brengen naar aanleiding van het geopperde plan van de heer Duval.

En daarom zei hij:

‘Monsieur Duval komt morgenavond bij ons thuis en dan zullen we er nog eens over spreken!’

Aan de toon van de stem van haar vader hoorde Willy, dat hij niet geheel afwijzend tegenover het voorstel van zijn Parijse collega stond.

Willy koesterde de beste verwachtingen.

Vader zei tegen haar:

‘Zeg straks nog maar niets aan moeder.’

Stijfkopje beloofde dit.

Toen nam zij afscheid.

Door een mooie stad liep zij naar huis.

Was de stad mooier dan anders?

Natuurlijk niet.

Maar in het blijde vooruitzicht zag Stijfkopje het zo.

De zon scheen heerlijk.

De lucht was blauw.

Willy dacht aan haar moeder.

Die was na de operatie geheel en al opgeknapt.

De dokter had gezegd:

‘Het heeft haar al maanden dwars gezeten! Iets dergelijks kan met een blindedarmontsteking.

Moeder fleurde zienderogen op.

Dat deed Willy ontzettend veel genoegen.

Zij kreeg hoe langer hoe meer plezier in haar leven.

Zij zou haar vader als bondgenoot krijgen bij haar plannen om naar Parijs te gaan.

Ja, als moeder zich niet al te erg verzette!

Maar die kans leek haar niet zo bar groot.

Mevrouw Van Stralen was steeds buitengewoon

meegaand in alles wat haar enige dochter betrof. Mevrouw Van Stralen was geen neenzegster!

Parijs!

Het zong Willy door het hoofd!

Zij probeerde zich te herinneren wat zij er allemaal van wist.

Parijs!

De Eiffeltoren!

De Notre Dame!

Het Graf van Napoleon!

De Champs-Élysées!

En wat allemaal nog meer!

Wanneer zij dit alles eens met eigen ogen aanschouwen ging, wat zou d a t heerlijk zijn!

Parijs! Parijs!

Het zong door haar hoofd als een schoon en lokkend lied!

Jammer, dat zij er nog niet met haar vriendin Meta over spreken kon! Dat kon zij pas als alles in kannen en kruiken was.

En zover was het nog niet.

Rustig en vertrouwend afwachten!

Een slagersjongen op een fiets reed haar voorbij en riep:

‘Juffie, loop je te slapen?’

Ja, het leek wel alsof ze liep te dromen! Zij moest voorzichtig zijn in het drukke verkeer, want een ongeluk lag in een klein hoekje!

Mevrouw Van Stralen was dadelijk zeer ingenomen met monsieur Duval, die zij een aardige, hoffelijke man vond en die zo boeiend over Parijs en Frankrijk sprak.

Eindelijk bracht vader het plan van de Franse zakenvriend op het tapijt.

Hoe dacht zijn vrouw er over?

Ja, hoe moest zij er over denken?

Zij keek Willy eens aan.

Die had er wel zin in.

Natuurlijk.

Welk ondernemend meisje had er geen zin in om naar Parijs te trekken.

Maar wanneer zou het moeten gebeuren.

Ja, dat was een beetje moeilijke aangelegenheid.

Heel moeilijk.

Want er was haast bij.

Monsieur Duval had gauw iemand nodig.

Het liefst had hij, dat Willy meteen met hem meereisde.

En dat wilde zeggen: over enkele dagen.

Maar de school?

Willy had nog geen eindexamen.

Zij begon haar zaak echter met de nodige energie te bepleiten.

De school?

Wat kon haar dat diploma schelen?

En zij zei:

‘In die tijd in Parijs leer ik meer dan ik in vele jaren op school kan leren!’

Daar had zij bij haar vader mee in de roos geschoten, want die dacht er precies zo over.

Op de praktijk kwam het in het leven aan en niet op schoolkennis.

En dat zei hij ook.

Ja, als vader er zo over dacht, dan had moeder geen bezwaren meer.

Zij zei:

‘Dan moest je het maar doen, kind!’

Ook vader knikte en zei:

‘Ik zou het maar doen en de rest maak ik wel in

orde met de directrice, die natuurlijk wel ietwat uit haar humeur zal zijn, denk je niet?’

Er werd algemeen gelachen, toen Willy zei:

‘Ik zal haar een mooie kaart sturen. Ze is dan beslist weer zoet!’

Ook monsieur Duval was in zijn nopjes.

Hij deed veel zaken met Nederland en hij wilde een meisje hebben, dat de Nederlandse taal zeer goed beheerste.

Nu, daar ontbrak het bij Willy niet aan.

Maar nu kwam er nog een uiterst gewichtig punt aan de orde....

Het salaris!

Dat was voor Willy iets nieuws.

Salaris!

Een mooi en een aantrekkelijk woord.

Monsieur Duval nam haar bij zich in huis. Dus een dak boven haar hoofd en eten had ze al.

Willy zei zonder verder na te denken:

‘Dat is meer dan voldoende, meneer!’

Maar daar dacht de Parijzenaar heel anders over.

Hij schudde zijn hoofd.

Nee, zó ging het niet.

Er moest ten slotte ook een salaris zijn.

Om kort te gaan: er werd overeengekomen, dat Willy nog tweehonderd gulden in de maand in Frans geld in haar zak zou krijgen.

Zij vond het een groot kapitaal.

Tweehonderd gulden voor háár!

En de reis naar Parijs was natuurlijk voor rekening van monsieur Duval.

Op deze manier was alles schitterend tot een oplossing gekomen.

Vader zei opeens:

‘Zij kan wel eens lastig zijn!’

Waartegen Willy natuurlijk heftige woorden van protest liet horen.

Maar de heer Van Stralen deelde zijn zakenvriend mede, dat zij wel st i j f k o p j e genoemd werd. Meneer Van Stralen, die dit woord niet kende in het Frans, had het eerst in een woordenboek opgezocht.

Maar monsieur Duval zei:

‘Ik houd van die meisjes!’

Daar zag hij ook wel naar uit.

Hij was zelf van klein af begonnen en had met een grote wilskracht bereikt wat hij tot heden bereikt had.

In zijn jeugd had zijn vader hem ook vaak voorgehouden, dat hij stijfhoofdig was. Maar dat was alleen maar doorzettingsvermogen geweest.

Zo zou het met Willy ook wel zijn.

Het meisje wierp hem een dankbare blik toe.

Zij was er van overtuigd, dat zij het goed met haar nieuws baas zou kunnen vinden.

Toen begon monsieur Duval te spreken over iets waarvoor Willy reeds grote belangstelling koesterde, maar zij had er nog niet over durven beginnen.

Wat dat iets was?

Heel eenvoudig:

Mevrouw Duval!

Hoe zou die zijn?

Zou Willy met de vrouw des huizes kunnen opschieten?

Die vraag had zij zich in stilte al meermalen gesteld. Zij zat natuurlijk wel de gehele dag op kantoor, maar zij had thuis in de eerste plaats te maken met mevrouw.

Monsieur Duval had een verrassing.

Hij zei:

‘Gisterenavond heb ik mijn vrouw uit het hotel

al opgebeld. Ik vertelde haar, dat er kans was, dat we een Hollands meisje in huis kregen. En zij was meteen in de wolken. Zij zei, dat Willy onze Franse dochter zou worden.

Dat vond het meisje aardig opgemerkt en het nam meteen een pak van haar hart. Madame Duval zou dus best meevallen.

Er werd die avond nog heel wat gesproken, vooral ook over de werkzaamheden, die Willy in de Lichtstad te verrichten zou krijgen.

Vader en moeder Van Stralen dachten, terwijl zij Willy zo met monsieur Duval hoorde praten:

‘Stijfkopje is groot geworden!’

Ja, een hele jongedame!

Moeder voelde ook, dat het eenzaam in huis zou worden bij het vertrek van Willy, maar zij zei er niets over, omdat zij het meisje niet verdrietig wilde maken. Maar wat was Willy groot geworden! Heel groot! De jaren waren voorbij gevlogen. Als een ademtocht, vond moeder Van Stralen.

Willy stond gepakt en gezakt.

Haar koffers waren gereed.

Aanstands ging zij naar het station.

Nu was zij toch werkelijk een beetje zenuwachtig.

Meneer Duval zou haar aan het station ontmoeten in de grote vestibule.

Vader had gezegd:

‘Je gaat maar alleen!’

Hij vond het beter, dat moeder niet meeging naar het station om het afscheid gemakkelijker te maken. En hijzelf had onmogelijk de tijd, omdat er aanstands een zakenvriend bij hem thuis op bezoek zou komen.

Willy keek op de klok.

Als de taxi op tijd was zou hij over een minuut voorrijden.

Daar ging de bel al.

De taxi!

Vader zei een beetje schor, met een poging om te schertsen:

‘Het is het grote ogenblik, kind!’

Willy lag in de armen van haar moeder.

Er kwamen enkele tranen.

Daar kon zij echt niets aan doen.

‘Houdje goed, liefje,’ zei mevrouw Van Stralen, terwijl zij Willy over de haren streek.

Het meisje beloofde in een snik:

‘Ik schrijf gauw!’

Toen nam zij afscheid van haar vader.

Deze kuste haar hartelijk en bond haar nog eens op het hart:

‘Als het je niet bevalt in Parijs, denk er dan altijd aan, dat je hier te allen tijde een dak boven je hoofdje zult vinden, lieverd!’

Willy knikte hem door haar tranen heen toe.

Toen greep zij haar twee koffers en een tas en liep gauw naar beneden.

Daar stond de taxi.

De chauffeur maakte gediensstig de deur open, nadat hij de koffers in de bagageruimte gezet had en zei:

‘Stapt U in, dame!’

Vooraf het laatste woordje klonk Willy goed in de oren.

Zij keek naar boven.

Achter het raam stonden vader en moeder, die haar toewuifden.

Zij dacht:

‘De lieverds!’

Willy wuifde hard terug.

Toen stapte ze in.

De auto reed meteen weg.

Willy voelde zich een hele dame - inderdaad! - terwijl zij daar zo door de straten van de drukke stad naar het grote station reed.

Nu was zij dus onderweg naar Parijs!

Parijs!

Het zong ineens weer in haar:

‘Parijs! Parijs! Parijs! Parijs!’

Willy keek uit het raampje.

Allemaal bekende straten!

Wat zou zij dit alles in lang niet terugzien, want het zou zeker een half jaar duren, voordat zij weer in de goede, oude stad van haar inwoning terugkeerde.

Zij had tegen zichzelf de gelofte afgelegd:

‘Een jaar houd ik het in elk geval uit!’

Ja, een jaar zou zij het in elk geval in de grote stad Parijs uithouden!

De taxi had het station bereikt.

Vlug stapte Willy uit en rekende met de chauffeur af.

Het bedrag stond nauwkeurig op de meter vermeld.

In de vestibule kwam meneer Duval reeds op haar toelopen.

‘Ha, bonjour, mademoiselle!’

In het Frans begroette Willy hem.

De laatste dagen had zij in haar vrije uren nog veel aan Frans gedaan. Zij besloot in Parijs veel Franse dagbladen te lezen. Eén van haar leraressen had eens gezegd, dat het lezen van dagbladen de beste methode was om gauw goed thuis te raken in

een vreemde taal, omdat men in een dagblad las wat de mensen met elkaar spraken.

Dat leek Willy zeer aannemelijk.

Meneer Duval had de kaartjes al.

Hij zei:

‘We hebben alle tijd!’

Op het eerste perron stond de trein.

‘Willen we nog een kopje koffie eerst drinken?’

Willy, die de gehele ochtend niets gehad had - zij had haar ontbijt niet door de keel kunnen krijgen - had veel zin in een goed kop koffie en knikte geestdriftig van ja.

Even later zaten zij in rieten stoelen het gewoel op het station aan te zien.

Toch wel gezellig.

Toen kwamen bij Willy de gedachten aan huis weer op. Toch wel triest, dat moeder nu altijd zo alleen zou zijn! Maar zij probeerde die gedachte een beetje naar de achtergrond te dringen door tegen zichzelf in stilte te zeggen:

‘Vroeger zat ik toch ook de gehele dag op school!’

Ja, dat was waar.

De koffie werd gebracht.

Willy genoot er van.

De trein stond gereed. Hier en daar waren nog enkele mannen met hamers bezig om iets te onderzoeken.

Monsieur Duval zei:

‘Het wordt tijd, dat we instappen. Over vier minuten vertrekken we!’

Even later zaten zij geïnstalleerd in een eerste klas coupé.

‘Deftig!’, vond Willy.

Er werd gefloten.

De trein zette zich in beweging.

Hoofdstuk III.

De werkzaamheden in Parijs.

Willy en monsieur Duval waren aangekomen.

Het was in de late namiddag - ongeveer half zeven - dat zij op het plein voor het Gare du Nord stonden.

Willy was van de lange treinreis een beetje moe geworden.

Zij keek wel geïnteresseerd in het rond, maar schonk aan hetgeen zij zag toch niet de aandacht, die zij er anders aan gegeven zou hebben. Het was haar net of zij naar haar bed verlangde.

Meneer Duval riep een taxi aan.

‘Taxi!’

Een snelle wagen hield voor hem stil.

‘Rue du Pré!’, zei hij tegen de chauffeur.

In snelle vaart reed Willy nu door Parijs. Door de raampjes kon zij een en ander waarnemen en monsieur Duval gaf er een toelichting bij:

‘Dit is de beroemde Boulevard St. Michel.... en dat daar is de Notre Dame!’

Willy knikte en nam alles vaag in zich op. Zij besloot een volgende dag zelf eens op onderzoek uit te gaan en al die bezienswaardigheden te verkennen.

Madame Duval was een gezellige vrouw van omstreeks veertig jaar.

Zij was één en al hartelijkheid voor Willy.

Zij vroeg of het meisje vermoeid was, eerst wat rusten wilde, voordat zij gingen eten.

Maar dat wilde Willy niet.

Haar vermoeidheid begon al weer aardig weg te trekken.

Ook wilde zij niet kinderachtig zijn en over moeheid klagen.

Dat deden grote mensen niet na een reisje van Amsterdam naar Parijs!

Het eten werd opgediend.

Een beetje anders was het dan Willy het thuis gewend was.

Maar het smaakte toch heerlijk.

Het opmerkelijke was, dat de heer en mevrouw Duval er een glas wijn bij dronken.

De fles stond op tafel. Willy nam ook een beetje, maar zij vond het niet zo heel lekker.

Lachend merkte monsieur Duval op:

‘Dat went wel!’

Madame knikte en voegde bij de woorden van haar man:

‘In Frankrijk drinkt iedereen bij zijn maaltijd wijn. Wijn is een product van het land, ma chère!’

Ja, dat had Willy wel eerder gehoord.

Na het eten kwam er koffie.

Met veel melk!

Die vond Willy bijzonder lekker.

Na even de Franse dagbladen ingekeken te hebben, zei de heer Duval:

‘Over twee dagen ga je maar aan het werk, Willy!’

Over twee dagen?

Verbaasd keek zij hem aan.

Zij had gedacht, dat zij morgen al aan de slag zou gaan op het kantoor van de handelaar in parfumerieën.

Hij schudde het hoofd:

‘Eerst ga je met mijn vrouw wat verkenningstochten door de stad maken, lieve kind!’

Dat was geen kwaad plan.

Madame voegde erbij:

‘We gaan heerlijk winkelen!’

Willy vond alles prachtig.

Zij hielp madame in de keuken met het afwassen van de vuile boel en het bleek haar al gauw, dat zij het ook met madame bijzonder getroffen had.

Toen zij die avond vroeg in bed lag was zij er van overtuigd, dat wat monsieur en madame Duval aanging, zij het in de grote Lichtstad best een poosje zou kunnen uithouden.

Zij geloofde, dat zij de mooiste kamer van het huis gekregen had.

Het was een ruim vertrek, aardig gemeubileerd, hoewel naar de moderne begrippen van Willy een tikje ouderwets. Maar het had de schijn of juist dat ouderwetse er de gezelligheid aan gaf.

Gauw sliep ze in.

De volgende ochtend werd zij door een klopje op haar deur gewekt.

Het was madame Duval, die haar het petit dejeuner - het ontbijt - op bed bracht!

Verschrikt keek Willy naar haar polshorloge, dat zij op het nachtkastje gelegd had.

Ongelooflijk!

Het was al half tien!

Had zij zo schandalig lang geslapen.

Zij maakte madame duizend excuses, maar deze lachte en zei, dat ze na de reis eens heerlijk uitgeslapen had.

Toen ging ze op de rand van het bed zitten.

Monsieur Duval was al naar zijn kantoor.

Willy wilde weten:

‘Waar is dat kantoor?’

‘Op de Boulevard St. Germain!’

Daar had Willy wel eens van gehoord.

Madame zei:

‘Blijf nog gerust een uurtje liggen, meisje! Dat zal je goed doen!’

Maar daar dacht Willy niet aan.

Toen madame verdwenen was en zij haar ontbijt op had - wat smaakten die harde, knappende broodjes lekker - sprong zij uit bed en ging zich aan de wastafel wassen.

Heerlijk dat koude water!

Het bleek een warme dag te zijn.

Hoe zou moeder het nu thuis hebben?

Die dacht op het ogenblik vast aan haar en haar vader ook!

Zij zou hun vandaag al een brief of een ansichtkaart sturen.

Dan wisten ze tenminste, dat ze goed aangekomen waren, monsieur Duval en zij!

Tegen elf uur stond madame Duval gereed om uit te gaan.

De woning van de heer en mevrouw Duval was niet ver van een bushalte.

Madame zei:

‘We gaan eerst een lange tocht met een bus maken. Dan leer je Parijs zo'n beetje kennen, mijn lieve kind!’

Willy vond alles best zoals madame het bedisselde. Het leek haar heerlijk om in een bus door het drukke Parijs te rijden en dan nog wel met een gids naast zich als madame Duval, die natuurlijk als geboren Parisienne Parijs op haar duimpje kende.

Het werd een heerlijke tocht.

Willy zag van alles. Ook maakten madame Duval en zij een wandelingetje door één van de grote mode-magazijnen van Parijs.

Die avond zond Stijfkopje een opgetogen brief naar huis. Zij was in de wolken over Parijs! *Tout court*: in de wolken!

Hoofdstuk IV.

Op het kantoor van monsieur Duval en een kennismaking in het Luxembourg.

Op kantoor vond Willy het ook heel gezellig.

Tegen één ding had zij geweldig opgezien:

Wanneer er veel mensen zouden zijn.

Maar zij was er alleen met de heer Duval.

Hij vertelde, dat zijn vorige secretaresse weggegaan was, omdat ze ging trouwen.

Hij zei:

‘Een aardig, handig meisje!’

Willy probeerde net zo te worden.

Reeds de eerste dagen werd het haar duidelijk waarom monsieur Duval zo gaarne een Nederlands meisje in dienst had.

De meeste zaken deed monsieur Duval met Nederland. En nu kon hij terugschrijven in het Nederlands. Dat vond hij goed staan.

Zij mocht ook vaak namens hem de brieven ondertekenen.

Met haar Frans ging het elke dag beter.

Dat was begrijpelijk, want zij sprak niet anders dan Frans.

Er was niemand, tegen wie zij zich in het Nederlands verstaanbaar kon maken.

Moeder had haar al schertsenderwijs geschreven:

‘Je verleert nog je eigen taal!’

Maar daar zorgde Willy wel voor.

Zij kocht vaak een Nederlandse krant en las deze van a tot z.

Op die manier bleef zij ook op de hoogte van de gebeurtenissen in haar eigen vaderland en dat vond zij wel aardig en belangrijk.

Het bedrijf van parfumerieën bleek een aardig bedrijf te zijn.

Monsieur Duval deed ook zaken met Egypte, waar de heerlijkste soorten parfum vandaan kwamen.

In een heel milde bui had hij zich eens laten ontvallen:

‘Misschien gaan we er samen eens heen!’

Naar Egypte!

Naar Kaïro!

Naar de Pyramiden!

Naar de Sfinxen!

Het leek alles op een wonderschone droom, die misschien wel eens.... werkelijkheid kon worden. Het zat er in elk geval in.

Willy voelde zich gelukkig!

Een zwoelte lag over Parijs. Het gebladerte van het Luxembourg leek van zuiver goud te zijn. Willy genoot.

In haar vrije uur verliet zij vaak het kantoor om een wandelingetje te gaan maken in het wonderschone park of om er een poosje op een bank te gaan zitten. Langzaam liep zij op. Zij hoopte, dat er die middag een brief van haar huis zou liggen. In geen week had zij iets gehoord en zij maakte zich ongerust. Misschien was er iets aan de hand met haar moeder. Maar als dit het geval was zou haar vader wel gewaarschuwd hebben.

Zij ging op een bank zitten. Het boek, dat zij meegenomen had - zij had altijd in haar tas een of ander boek zitten, want zij was een verwoede leze-

res - haalde zij voor de dag en begon er in te bladeren. Waar was zij ook weer gebleven?

Wacht, daar had zij het!

Geboeid begon zij te lezen.

Willy was er van overtuigd, dat de Franse schrijvers veel beter waren dan de Nederlandse. De Nederlandse schrijvers las zij nooit. Nu ja, zij had 'Hollands Glorie' gelezen van Jan de Hartog, maar voor de rest vond zij het maar niets. Was zij onbillijk? Zij vroeg het zich vaak af. Maar zij geloofde het niet. Wie was nu eigenlijk een werkelijk groot Nederlands auteur? Zij kon ze niet opnoemen. En toen zij het destijds eens aan Meta vroeg, die bekend stond om haar litteraire belangstelling, had ook deze haar het antwoord moeten schuldig blijven. Zij wist het evenmin als Willy. Eigenlijk wel een trieste zaak, terwijl er in Nederland zo ontzaggelijk veel schilders bestonden, die een grote en goede naam genoten in de wereld!

Terwijl Willy zo zat te lezen kwam er een jongeman naast haar zitten.

Hij haalde een krant uit zijn zak en begon te lezen, nadat hij een belangstellende blik op het meisje geworpen had.

Ook Willy had hem opgemerkt.

Maar zij deed net alsof zij niets zag.

Zij maakte het plan om op te stappen als hij lang zitten bleef.

Er waren in het park lege banken voldoende. Waarom moest hij nu juist naast haar gaan zitten?

Dat begreep ze niet.

En ze was er daarenboven niet op gesteld ook.

Plotseling hoorde zij tot haar stomme verbazing in vlot en vlekkeloos Nederlands tegen haar zeggen:

'U bent Nederlandse, nietwaar?'

Willy knikte, een beetje verbouwereerd.

Hoe wist die knaap dat?

Had hij het soms aan haar neus kunnen zien?

Dat zou waarlijk een beetje al te overdreven geweest zijn.

Hij zei:

‘Dat wist ik!’

Willy kreeg de indruk alsof er iets van herademing over hem kwam, net alsof er een zware last van hem afgenomen was.

De jongen had geen onsympathiek gezicht.

Zij wilde van hem weten:

‘Hoe weet U, dat ik een Nederlandse ben?’

De jongeman lachte en antwoordde:

‘Het is niet de eerste keer, dat ik U hier zie, juffrouw. Ik heb U al enige dagen achtereen gezien.’

Dat kon kloppen.

De laatste dagen was zij doorlopend in het Luxembourg geweest, omdat zij het er zo heerlijk en rustig vond.

Zij zei alleen:

‘Zo!’

Meteen had zij het gevoel, dat zij zo'n beetje bespionneerd was.

Dat vond zij in het geheel niet leuk.

‘Bent U ook Nederlander?’

Hij knikte.

‘Hoelang bent U in Parijs?’

‘Vier weken.’

Zijn gezicht betrok.

Het meisje kreeg zo het gevoel, dat hij aan Parijs niet al te beste herinneringen had.

Zij wilde hem er echter niet naar vragen.

Het liefst stapte zij weer op.

Wat had zij met die jongen te maken?

Niets! Helemaal niets!

Monsieur en madame Duval hadden haar steeds aangeraden zich met niemand in te laten, die haar op straat aansprak en daarvoor zouden zij natuurlijk hun heel goede redenen hebben.

Maar toch bond de jongen haar op een of andere wijze. Zij kon er niet toe besluiten afscheid van hem te nemen. Waarom eigenlijk niet?

Daar zou zij zichzelf met de beste wil van de wereld geen antwoord op kunnen geven.

Lag het aan zijn eerlijke gezicht?

Misschien!

Misschien ook aan de klank van zijn stem, die beschaafd was, en zelfs een beetje smekend.

Eensklaps begon hij te vertellen.

‘Ik ben weggelopen van huis.’

Willy herhaalde:

‘Weggelopen van huis?’

‘Ja!’

‘Waarom?’

‘Omdat ik het er vervelend vond.’

‘En had U voldoende geld?’

Willy kon zich niet voorstellen, dat iemand van huis wegliep en dan op goed geluk naar een stad als Parijs ging, waar alles - dat had zij reeds gemerkt - dubbel en dwars betaald worden moest.

Hij zuchtte.

‘Ik had een nare baan.’

‘Hoe oud ben je eigenlijk?’, vroeg Willy, die hem ongemerkt en eigenlijk ook ongewild met jij en jou begon aan te spreken.

‘Twintig.’

‘Twintig,’ zei zij zacht voor zich heen. Dat was nog heel erg jong, hoewel een stuk ouder nog dan zijzelf was.

‘Wat had je voor een baan?’

‘Bij een handelaar in lompen.’

Willy moest even in de lach schieten.

Een lompenhandel leek haar waarlijk niet zo aantrekkelijk.

Daar zou zij liever ook geen betrekking willen bekleden.

In d i t opzicht kon zij met de jongen volkomen meevoelen.

Hij vertelde verder:

‘Ik hoopte in Parijs iets te vinden.’

‘Is dat niet gelukt?’

Hij maakte een gebaar met zijn elleboog en zei tegen het meisje:

‘Het is niet gemakkelijk om in Parijs een baantje te vinden.’

‘Heb je hier helemaal niets gedaan?’

Verwachtend keek zij hem aan.

Zij vond het een avontuurlijke en ietwat romantische geschiedenis.

Hij knikte.

‘Wat?’

‘Een dag als bordenwasser in een hotel, maar daar moet je handigheid in hebben en die had ik niet. Toen ik te veel brak en niet hard genoeg opschoot werd ik er uit gegooid.’

‘Jammer voor je.’

Hij beaamde:

‘Heel jammer.’

Meelijdend keek ze hem aan. Hij zag er uit, dat hij in de laatste dagen niet te veel gegeten had.

Maar zij durfde hem daar niet naar vragen.

Hij vertelde:

‘Ik heb de laatste dagen in een park geslapen. Maar je moet voorzichtig zijn, want wanneer de

Parijse politie je ontdekt dan ben je erbij.’

Willy huiverde.

Zij dacht aan haar eigen mooie kamer en lekkere bed in het huis van monsieur en madame Duval.

‘Ga je dan de gevangenis in?’

Hij schudde het hoofd.

‘Dat niet.’

‘Wat dan wel?’

‘Ze zetten je de grens over.’

‘Naar Nederland?’

‘Ja!’

Willy dacht:

‘Dat zou misschien nog het beste voor hem zijn. In zijn eigen land zal hij gemakkelijker een betrekking kunnen krijgen.’

Maar dat zei ze niet.

‘Het is treurig,’ verzuchtte hij.

In haar tas had Willy nog een paar bananen, die zij de jongen aanbood.

Hij zette er gretig zijn tanden in.

‘Wat ga je nu doen?’

Hij haalde moedeloos zijn schouders op.

‘Ik weet het niet.’

‘Ga terug naar je huis!’

Fel zei hij:

‘Dat n o o i t!’

‘Kun je ook niet overweg met je ouders?’

‘Met mijn vader wel, maar niet met mijn moeder, zij is ook niet mijn eigen moeder. Ik had altijd ruzie met haar.’

Willy begreep het.

Zij had ineens sympathie voor de jongen gekregen.

Wat kon ze voor hem doen?

Ineens schoot haar iets te binnen.

Meneer Duval had eergisteren gezegd, dat hij best nog een kracht op zijn kantoor zou kunnen gebruiken! Misschien was het iets voor die jongen.

Zij vertelde:

‘Ik werk in een parfumerie-groothandel.’

‘Heb je het er naar je zin? Waar is het, in Amsterdam?’

Belangstellend keek de jongen haar aan.

Zij barstte in lachen uit:

‘Het is in Parijs!’

Nu begon ook hij te lachen en zei:

‘Ik dacht, dat je met vakantie was.’

Zij schudde haar hoofd.

‘Nee, ik werk in Parijs. Misschien heeft mijn directeur wel een betrekking voor je. Hoe heet je eigenlijk of wil je daar een geheim van maken?’

‘Je mag het best weten.’

Maar meer zei hij niet.

Verwachtend keek zij hem aan.

Toen ging hij verder:

‘Klaas van Dam.’

Willy dacht even na.

Zij gaf hem de naam en het adres van de firma Duval en zei:

‘Kom vanmiddag om vier uur even horen. Maar ik kan je natuurlijk niets beloven.’

‘Dat begrijp ik,’ zei hij.

Hij bleek al verheugd te zijn, dat hem enige hoop op een betrekking gegeven werd.

Willy stond op.

‘Dan ga ik nu.’

‘Ik dank je bij voorbaat,’ zei de jongen op een toon, die kennelijk uit de grond van zijn hart kwam.

‘Je hoeft me nergens voor te bedanken.’

Zij ging.

De jongen keek haar na.

Er lag verwachting in zijn ogen. Misschien zou deze landgenote hem het geluk brengen, waarop hij zo vurig hoopte. Hij was niet lui en hij zou desnoods dag en nacht willen werken, als hij maar niet naar zijn stiefmoeder en naar die ellendige zaak in lompen terug behoefde te gaan.

Monsieur Duval zat achter zijn bureau te schrijven.

Willy vroeg:

‘Kan ik U even spreken?’

Haar stem klonk ernstig.

Monsieur Duval keek haar benieuwd aan. Wat zou het meisje hem te vertellen hebben? Dat het haar niet beviel in Parijs en dat zij naar huis terug wilde? Dat zou hem spijten, want zij deed haar werk tot zijn volle tevredenheid en ook zijn vrouw was buitengewoon ingenomen met de nieuwe huisgenote.

Willy vertelde hem over haar ontmoeting met de Nederlandse jongen.

Monsieur Duval knikte.

‘Ja, kind!’

Toen ging Willy onvervaard verder:

‘U zei dezer dagen, dat U nog wel een nette jongen zou kunnen gebruiken.’

‘Inderdaad.’

‘Misschien is het iets voor hem. Hij lijkt een keurige jongen,’ pleitte Willy, die de vurige wens had om iets voor haar landgenoot te doen.

Glimlachend keek monsieur Duval haar aan.

De Fransman waardeerde het buitengewoon, dat het meisje zo voor haar landgenoot in de bres sprong.

Hij legde de handen tegen elkaar en dacht enkele ogenblikken diep na.

Toen zei hij:

‘In het magazijn is plaats voor een flinke jongen, mon enfant.’

Willy knikte.

Zij zag hem in gedachten al aangenomen en dat zou haar heel veel genoeg doen.

‘Kent hij Frans?’

‘Dat denk ik wel.’

‘Hij heeft er niet met je over gesproken?’

Zij schudde het hoofd.

Monsieur Duval zei:

‘Komt er in het magazijn ook niet zo heel erg op aan.’

‘Hij komt hier vanmiddag.’

‘Mooi!’

‘Geeft U hem een kans?’

Monsieur Duval keek haar even onderzoekend in de heldere ogen en zei toen:

‘Er is één bezwaar.’

‘Welk?’

‘Dat hij weggelopen is.’

‘Ja.’

Wat kon Willy anders zeggen?

Monsieur Duval zag de teleurstelling op haar gezicht en troostte haar onmiddellijk met de verzekering:

‘Ik zal met die Klaas van Dam spreken. Misschien valt alles mee.’

De jongen kwam prompt op tijd.

Hij werd meteen door monsieur Duval te woord gestaan.

Wat hij reeds aan Willy verteld had, vertelde hij nu ook aan monsieur Duval.

Deze luisterde aandachtig.

Onderwijl bestudeerde de ervaren Fransman de jongen, die tegenover hem zat.

Hij maakte inderdaad geen slechte indruk. Neen, zelfs een zeer gunstige.

‘Weet je vader, dat je in Parijs bent?’

‘Neen, meneer!’

Het viel monsieur Duval op, dat de jongeman zich uitstekend in het Frans verstaanbaar kon maken. Dat had hij eigenlijk niet verwacht. Maar Klaas van Dam scheen een intelligente jongen te zijn.

‘Niet?’

‘Neen, monsieur.’

‘Dan zal hij erg ongerust zijn.’

‘Misschien wel, monsieur.’

De heer Duval dacht lang na.

Hij was een goed mens en hij wilde de jongen, die het in zijn leven allesbehalve prettig gehad bleek te hebben, wel de helpende hand toesteken.

‘Je kunt komen. Ik zal je wat op je loon voorschieten. Dan kun je een goedkoop pension betrekken, die hier genoeg zijn. Maar ik stel één voorwaarde.’

‘En welke is dat, monsieur?’

‘Dat je vanavond nog aan je vader schrijft, dat je hier bent. Ik zal het ook doen. Dat is de eerlijke weg.’

Klaas van Dam vond dit juist.

Maar monsieur Duval drukte hem op het hart, dat hij het nu inderdaad ook doen moest. Misschien zou zijn vader erg blij zijn met een bericht van zijn zoon. Monsieur Duval liep naar de kas en liet op goed vertrouwen de jongen een bon tekenen.

‘Ga nu maar een pension zoeken en meld je morgen om negen uur hier!’

‘Graag, meneer en duizend maal bedankt!’

‘De dank komt aan mademoiselle Van Stralen toe,’ zei monsieur Duval.

‘Ik zie haar morgenochtend wel,’ zei de jongen, die een andere deur uitging.

Toen monsieur Duval bij zijn secretaresse teruggekeerd was, zei hij:

‘Ik heb de jongen aangenomen!’

Daar was Willy heel verheugd over en haar ogen schitterden. Zij riep uit:

‘Wel een aardige jongen, is het niet, monsieur Duval?!’

Voorzichtig antwoordde de Parijzenaar:

‘Zo op het eerste gezicht, ja. Maar ik zal zijn vader schrijven. Ik zal U zeggen wat het zijn moet en maakt U de brief dan in het Nederlands.’

Willy knikte en zei:

‘Goed, meneer!’

Even later was zij hard aan het werk.

Zij wilde een e c h t leuke brief schrijven.

En er kwam:

Geachte Heer Van Dam,

Bij deze deel ik U mede, dat Uw zoon Klaas, die zijn land om verschillende redenen verlaten heeft - hij kon moeilijk wennen in zijn betrekking bij de lompenhandel - bij mij in dienst getreden is. Ik heb veel vertrouwen in de jongen. Hij heeft mij beloofd U ook nog te zullen schrijven. Het doel van deze brief is, dat U weet, dat hij in goede handen is en U zich geen zorgen behoeft te maken.

Ik zal U, wanneer U dit op prijs stelt, op de hoogte houden omtrent Uw zoon.

Met beste groeten verblijf ik, hooggeachte heer Van Dam,

Hoogachtend,

DUVAL.

Willy las de brief over.

Zij was zeer tevreden.

Ja, zij vond werkelijk, dat zij wel slechtere brieven geschreven had.

In vertaling las zij haar patroon nog even voor wat zij aan de vader van Klaas geschreven had.

Monsieur Duval knikte goedkeurend en zei:

‘Best zo!’

Die hele verdere middag gevoelde Willy zich in een zonnig humeur.

Zij had het gevoel een goede daad gedaan te hebben.

Ook madame Duval nam met genoeg kennis van de loop der gebeurtenissen.

Voor kinderen zonder ouders of met stiefouders had de vriendelijke en beminnelijke Parisienne nu eenmaal een zwak.

De volgende ochtend klopte het hart van Willy extra.

Waarom?

O, dat is gemakkelijk verteld.

Toen zij die avond in bed lag had zij zich herinnerd, dat zij weleens gelezen had, dat er jongens waren, die zich heel fatsoenlijk voordeden, maar die achteraf bedriegers bleken te zijn.

Stel eens voor, dat het met Klaas van Dam zo was!

Stel eens voor, dat hij een leugenaar was en dat hij er met het geld van meneer Duval vandoor was en nooit meer zou komen opdagen!

Wat zou zij d a t vreselijk vinden!

En dan was het nog wel een landgenoot.

Daarom klopte haar hart extra.

Hoe zou het gaan?

Daar was zij geweldig benieuwd naar.

Zou Klaas een eerlijke jongen blijken te zijn, die het moeilijk gehad had in zijn leven, doch in de wereld vooruit wenste te komen? Of was hij een gewetenloze bedrieger, die iedereen beet nam om aan geld te komen?

Het laatste k o n Willy niet geloven.

Negen uur!

Haar blik was aan de klok gehecht.

Monsieur Duval was naar Lyon vertrokken en had gezegd, dat Willy de jongen maar naar de magazijnmeester moest sturen, die al instructies van monsieur Duval ontvangen had.

Zou hij komen?

Was de klok misschien wat voor?

Willy keek op haar eigen horloge!

Ja, de kantoorklok liep vijf minuten voor.

Zij ademde op.

Toen werd er aan de deur geklopt.

Met een beetje trillende stem riep ze:

‘Binnen!’

De deur ging open.

Het w a s Klaas van Dam!

Wat vond zij dat fijn!

Zij begroette hem hartelijk:

‘Hallo, ben je daar?’

‘Ja, daar ben ik en ik dank U nog wel hartelijk voor het goede woordje, dat U bij de patroon voor me gedaan heeft! Ik geloof, dat het een reusachtig aardige man is, juffrouw!’

‘Noem me maar Willy,’ zei het meisje grootmoedig en zij beaamde:

‘Ja, monsieur Duval is een prachtmens! Ik zal U naar het magazijn brengen.

Het hoofd van het magazijn was een zekere monsieur Verheugt, die veel met Nederlanders op had.

Dat was niet louter toeval.

Zijn vader was namelijk een Belg geweest, die goed Vlaams kon.

Pas op later leeftijd was Verheugt met zijn moeder naar Parijs getrokken. Zijn moeder was een Française.

Verheugt had nog heel wat Nederlands ‘overgehouden’, zoals hij pleegde te zeggen.

Met Willy was hij reeds de beste maatjes.

Verleden week had hij tegen haar gezegd:

‘Mijn eerstvolgende vakantie ga ik naar Holland met moeder de vrouw!’

Willy had gezegd:

‘Dat moet U doen en dan moet U vooral mijn ouders gaan opzoeken!’

Dat had Verheugt beloofd.

En nu kwam Willy hem zijn nieuwe helper voorstellen.

De ervaren mensenkenner Verheugt begreep best, dat het de jongen natuurlijk een beetje onwennig viel in het vreemde land en in de vreemde omgeving en daarom trad hij hem zo gemoedelijk mogelijk tegemoet:

Hij zei in een sappig Vlaams:

‘Welkom zult ge hier zijn, Bart van Dam! Wij zullen het met malkander wel vinden kunnen, zulle!’

Klaas verbeterde:

‘Ik heet niet Bart, maar Klaas!’

Verheugt sloeg zich tegen het voorhoofd en zei:

‘Ach, daar dacht ik me, dat alle Van Dammen Bart heten, maar daar schijn ik een misvatting in gemaakt te hebben. Welaan, Klaas, wij zullen best samen kunnen werken!’

Glimlachend liep Willy weg.

Zij wist, dat zij de rest wel aan de magazijnmeester kon overlaten.
Die vond het gezellig om Vlaams te kunnen spreken de hele dag.
Zij was nieuwsgierig of Klaas van aanpakken wist.
Dat zou zij van Verheugt wel horen.
De dag vloog om.
Zij had vrij veel werk.
Wel tien Nederlandse brieven en dan vier Franse brieven.

Het ging met Klaas best.

Hij was ijverig.
En hij was ook bekwaam.
Op een middag zei hij tegen monsieur Duval:
'Monsieur, mag ik U iets vragen?'
'Maar natuurlijk!'
'Waarom doet U geen zaken met Engeland?'
'Met Engeland?'
'Ja!'
'Hoe kom je daarbij?'
'Ik heb dezer dagen in een Nederlandse krant gelezen, dat Engeland zeer ten achter is op het gebied van eau de cologne en parfum.... het enige wat zij er hebben is lavendel.... Ik denk, dat U daar best een markt kunt vinden.'
'Ja, dat zou kunnen!', zei monsieur nadenkend.
Klaas bood aan:
'Wil ik in de Handelsbibliotheek adressen van mogelijke afnemers in Londen aanvragen, monsieur Duval?'
Monsieur Duval knikte.
Hij vond het een schitterend idee.
Mensen, die initiatief hadden - daarvan hield hij. Die had hij nodig!

Maar de Engelse brieven!

Willy keek een beetje benauwd. Engels was nooit haar sterkste zijde geweest.

Maar Klaas van Dam zei:

‘Ik heb een diploma Engelse handelscorrespondentie, monsieur Duval!’

Meneer Duval legde zijn hand op de schouder van de jongeman en zei:

‘Ga jij je gang maar!’

En Klaas van Dam ging inderdaad zijn gang.

Hij kwam met een stapel adressen, die allemaal aangeschreven moesten worden.

Tegen Willy zei hij:

‘Ik maak een model! Schrijf jij ze dan na? Want ik kan niet uit het magazijn gemist worden!’

Dat wilde Willy natuurlijk onmiddellijk.

Zij vond het zelfs leuk werk.

De brieven gingen de deur uit.

Nu was het wachten op hetgeen er komen ging. Zouden de Engelsen antwoorden? Willy hoopte maar voor Klaas, dat dit inderdaad het geval zou wezen. Zij gunde de jongen graag zijn succes. En om succes was het nu eenmaal begonnen, nietwaar?

Enige dagen verliepen.

Toen kwamen reeds de eerste brieven uit Engeland binnen.

Er was er zelfs één bij, die aan de heer Duval reeds een order gaf!

Het kon niet mooier.

Verheugd liet de firmant, die wel een beetje Engels lezen kon, het epistel aan Willy zien.

Zij zei:

‘Dat heeft Klaas toch allemaal maar mooi uitgevonden, monsieur Duval!’

De firmant knikte.

Zijn secretaresse had geheel en al gelijk. Dat had Klaas mooi gedaan.

Maar dat zou hij de jongen ook wel bewijzen!

Het ging in de zaak steeds beter.

De firma Duval vond een afzetgebied in Engeland, dank zij de energie van Klaas van Dam.

Op een middag ontbood monsieur Duval hem:

‘Klaas, ik moet eens met je praten!’

‘Ja, monsieur!’

‘Je gaat het magazijn uit. Daar komt een andere jongeman!’

‘Ja, monsieur!’

‘En jij wordt hoofd van onze Engelse afdeling. Je moest maar eens een week of wat naar Engeland gaan om al onze nieuwe Engelse klanten te bezoeken!’

Het hart van Klaas van Dam sprong op van vreugde.

Hij ging naar Engeland voor het doen van zaken!

Nu had hij pas bereikt wat hij altijd had willen bereiken!

Met schitterende ogen keek hij monsieur Duval, die hem zo'n royale kans gaf, aan.

‘Mooi, jongen?’

‘Ja, monsieur!’

Toch was er enige aarzeling in Klaas van Dam en dat zag de fijngevoelige monsieur Duval heel goed. Wat kon het zijn?

Wacht eens!

Misschien was hij er wel al achter gekomen!

Hij vroeg:

‘Wil je eerst een poosje naar je huis in Holland....?’

‘Heel graag, meneer! Ik zou graag mijn vader weer eens zien!’

Monsieur Duval maakte een gebaar met zijn hand en zei tegen hem:

‘Die is trots op je! Ik heb hem vaak over je geschreven! Hij vindt, dat je hier een flinke vent geworden bent, Klaas!’

‘Dat doet me veel genoegen, monsieur Duval. En ik wil U ook nog eens bedanken. Wat U allemaal voor me gedaan hebt! Zonder U zou ik hopeloos verongelukt zijn in deze grote wereldstad met geen vrienden en kennissen.’

Monsieur Duval glimlachte bij deze geestdriftige woorden.

Maar hij vond ze toch niet geheel en al juist. Hij corrigeerde daarom:

‘In de eerste plaats moet je jezelf dankbaar zijn. Je hebt bewezen, dat er pit in je zit en ondernemingslust en dat zijn twee uitstekende eigenschappen. Maar als je dan toch iemand dankbaarheid wilt betonen dan moet je het je landgenote Willy doen, die zich zo voor je ingespannen heeft. Zij is werkelijk een bewonderenswaardig meisje. Door een toeval hebben jullie elkaar in een park van Parijs leren kennen en dat toeval heeft inderdaad heel goede gevolgen gehad.’

Dit moest Klaas erkennen.

Het bedrijf van monsieur Duval werd voor een week gesloten.

Monsieur Duval en zijn echtgenote gingen van de zon en rust genieten aan de Rivièra en Willy ging een week vakantie nemen bij.... haar ouders! Waar kon zij het beter doen?

Klaas ging ook naar Amsterdam.

Monsieur Duval was royaal:

‘De reis is voor mijn rekening!’

Daar keken Klaas en Willy van op.

Klaas zou wel met een vliegtuig willen, maar daar voelde Willy niet zo heel veel voor en daar had zij haar redenen voor.

Dan maar met de trein!

Monsieur Duval zei tegen Klaas:

‘Het is jammer, dat je niet kunt autorijden. Dan zou je mijn wagen mogen lenen! Maar zonder een deugdelijk rijbewijs gaat dat natuurlijk niet. Maar als je weer terug bent in Parijs dan moet je maar les gaan nemen. Of... eigenlijk moesten jullie het allebei leren.... Jij en Willy.’

Willy huiverde even.

Met een auto door dat drukke Parijs, waar de auto's soms in dikke rijen reden! Zij geloofde nooit, dat zij dit zou aandurven.

Klaas zei:

‘Ik kan al een week lang in Amsterdam les gaan nemen. Elke dag een uur! Dan heb ik meteen in Amsterdam een goed doel.’

Monsieur Duval knikte.

‘Ja, dat zou je kunnen doen.... Dan ben je al een beetje vertrouwd met het zitten achter een stuur wanneer je weer in Parijs terug komt!’

Willy glimlachte.

Klaas was toch wel van een grote doortastendheid. In plaats van nu een week lang in Amsterdam te gaan luieren, wilde hij daar al meteen lesnemen in het besturen van een auto.

Zij zei ook ronduit wat zij er van dacht. Maar dat was monsieur Duval deze keer eens niet met haar eens. Hij vertelde:

‘Ik heb jaren geleden ook leren autorijden en ik vond elke les een feest!’

Verwonderd keek Willy hem aan.

Zij vroeg:

‘Meent U dat werkelijk?’

‘Werkelijk!’

‘Ik dacht dat het een geweldige inspanning was!’

Willy dacht aan haar eigen vader. Die had nog niet zolang geleden - een jaar of zes - zijn rijbewijs gehaald. En zij herinnerde zich, dat hij er heel wat moeite voor had moeten doen.

‘Mijn vader heeft wel vijftig lessen gehad en is pas de derde of de vierde keer geslaagd voor zijn examen!’

Monsieur Duval haalde zijn schouders op:

‘Dat is in Parijs precies hetzelfde. Ik heb mijn rijbewijs vele jaren geleden gehaald, toen het verkeer nog niet zo druk was als thans, maar als ik het vandaag moest doen, dan zou ik er heel wat meer moeite mee hebben.’

Willy wilde in geen geval met lege handen bij haar ouders aankomen.

Maar waarmede kon zij hun nu eens echt een plezier doen?

Zij wist het werkelijk niet.

Voor haar moeder zou het nog het gemakkelijkst zijn. Cadeautjes voor een vrouw waren betrekkelijk gauw genoeg te vinden. Handtassen, omslagdoeken, handschoenen, sjaals.... Maar voor haar vader? Sigaren. Dat zou onzin zijn, want zij geloofde, dat die in haar eigen land beslist beter waren dan in Frankrijk. Maar toch wilde zij voor haar vader iets specifieks Parijs meenemen.

Maar wat?

Zij besloot Klaas om raad te vragen.

Deze krulde zijn lippen naar voren. Hij vond het kennelijk een lastig probleem.

Hij stelde voor:

‘Een borstbeeld van Napoleon!’

Willy begon te lachen.

Zij antwoordde:

‘Ik heb nooit aan mijn vader kunnen merken, dat hij zo'n bewonderaar van Napoleon is! Neen, ik geloof niet, dat ik hem daarmee erg in verrukking zal brengen!’

Klaas meende:

‘Neem dan een afbeelding van de Eiffeltoren!’

Maar Willy vond:

‘Dat lijkt me zo afgezaagd!’

Na enig nadenken moest Klaas wel toegeven, dat een Eiffeltoren - in miniatuur - inderdaad geen origineel idee was.

Maar wat dan wel?

Hij vroeg zich af wat hijzelf graag zou willen hebben uit Parijs en hij kwant tot de slotsom, dat hij het werkelijk.... niet wist! Doch hij troostte Willy met de verzekering:

‘Voor je moeder zul je in elk geval gauwer iets vinden!’

‘Dat weet ik! Ik heb al een aardige handtas voor haar op het oog. Maar het gaat juist om mijn vader, begrijp je!’

Klaas begreep het volkomen.

Het was jammer, dat hij niet de gelegenheid kreeg om er eens over na te denken.

Vandaag of morgen moest Willy haar geschenken gaan kopen, want overmorgen zouden zij met de trein naar Holland gaan.

Hij adviseerde haar:

‘Ga eens een speurtocht maken door de grote ma-

gazijnen en dan moet het toch al heel raar lopen, wanneer je niet iets geschikts voor je vader zult vinden! Misschien een pijp....!’

Een pijp!

Meneer Van Stralen rookte bij voorkeur een pijp. Dat wist Willy. Ja, een pijp, dat zou nog niet zo gek zijn. Maar dan moest het in elk geval een pijp zijn met een Parijs karakter!

Klaas schoot in de lach.

‘Een pijp met een kop in de vorm van de Arc de Triomphe bijvoorbeeld!’

‘Zo iets,’ gaf Willy toe, die de zaak maar van de luchtige en grappige kant wilde bezien.

‘Ik ga wel met je mee,’ zei Klaas, die meteen van zijn vrijmoedigheid schrok, want hij wist in het geheel niet of Willy wel op zijn gezelschap gesteld was. Hij keek haar dan ook even verschrikt aan.

Maar dat viel hard mee.

Het meisje aanvaardde:

‘Graag!’

En die middag gingen zij langs de kortste weg - dat wil zeggen: met de ondergrondse spoorweg - naar één der grote Parijse warenhuizen, waar artikelen te kust en te keur lagen.

Voor haar moeder zou zij gauw genoeg iets vinden. Maar toch nam zij niet de handtas, die zij eerst op het oog had. Er lagen boodschappentassen, die veel aardiger en - wat nog veel belangrijker was! - veel oorspronkelijker waren.

Zij nam er een in haar hand en bekeek hem van alle kanten of hij wel degelijk genoeg was. Klaas was dadelijk opgetogen en riep uit:

‘Een juweel!’

‘Vind je?’

Een beetje ongelovig keek Willy hem aan. Zij

vertrouwde zijn geestdrift niet geheel en al. Maar het bleek toch wel ernstig gemeend te zijn. Hij antwoordde tenminste een beetje verontwaardigd:

‘Natuurlijk meen ik het! Denk je, dat ik je een kat in de zak zou laten kopen?’

Willy schudde haar hoofd.

Neen, daar was Klaas veel te oprecht voor. En hij begon al zijn mening toe te lichten:

‘Die tas is eens iets anders dan je gewoonlijk ziet.... als je moeder ermee in Amsterdam loopt, dan zal iedereen er naar kijken....’

Een glimlach kwam in Willy's ogen te tintelen. Zij kende haar moeder en zij was er niet helemaal zeker van of die laatste woorden van Klaas haar moeder wel erg zouden toelachen. Mevrouw Van Stralen hield er helemaal niet van om op te vallen. Zij ging juist bij voorkeur zo onopvallend mogelijk haar weg.

Willy zei:

‘Ja, hij is origineel.... en er zal naar gekeken worden.... maar dat is misschien een reden om hem juist niet voor mijn moeder te kopen!’

Klaas zuchtte even.

Zij wilde iets bijzonders hebben, nu kon ze inderdaad iets bijzonders krijgen, en toch begon ze bezwaren te maken. Meisjes konden soms rare wezens zijn!

Besluiteloos stond Willy nog voor de tassenafdeling. Aan één kant trok de boodschappentas haar erg aan en aan de andere kant vroeg zij zich af of zij haar eenvoudige moeder er wel echt een genoeg mee deed!

Ook zij zuchtte!

Wat was het toch verschrikkelijk moeilijk om voor een ander een cadeautje uit te zoeken! Zouden haar

ouders dat op St. Nicolaas en verjaardagen met haar nu ook gehad hebben? Maar neen, dat kon niet, want zij had de gewoonte gehad om altijd een verlanglijstje in te leveren. Bezat zij dit nu ook maar van haar vader en moeder.

Zij kon hun ook bezwaarlijk opbellen en vragen:

‘Wat zal ik voor jullie meenemen uit de Lichtstad?’

Zo iets moest een verrassing zijn.

De blikken van Willy gleden langs de tassen, die in verschillende kleuren opgestapeld stonden.

Ineens hoorde ze in zuiver Nederlands een stem achter zich zeggen:

‘Moet je eens zien, Klara, daar heb je die tassen ook al!’

Een andere stem antwoordde:

‘Ja, ze zijn zeker van Parijs uit geïmporteerd!’

‘Ik vind ze toch maar erg aardig!’

‘Ja, best te begrijpen, dat half Amsterdam ermee loopt!’

Voorzichtig draaide Willy het hoofd om en zag in de gezichten van twee gezette dames, die weer verder liepen.

Zij keek Klaas aan.

‘Heb je het gehoord?’

Hij knikte:

‘Ja!’

‘Dat waren Nederlandsen!’

‘Inderdaad!’

‘En die tassen blijken dus in Amsterdam al bekend te zijn!’

Wat ging het leven snel en wat ging het soms eigenaardig. Hier stond Willy in Parijs en weifelde of zij voor haar moeder een tas zou kopen omdat deze nog zo modern was, maar onderwijl was dezelf-

de tas in Amsterdam al algemeen bekend geworden.

Willy schoot in de lach.

Nu was haar bezwaar vervallen, maar was er eigenlijk een nieuw bezwaar voor in de plaats gekomen. Haar moeder zou niet door iedereen nagekeken worden, omdat ze zo'n gloednieuwe en onbekende tas droeg. Neen, dat niet meer! Maar wel zou haar moeder nu met een tas lopen, waarmee - volgens de dames van zoëven - half Amsterdam liep! D a t vond Willy ook weer niet zo gezellig. Alle mensen! Het begon hoe langer hoe moeilijker voor haar te worden.

Klaas drong aan:

‘Neem hem!’

Maar nog bleef zij besluiteloos.

Zij zei:

‘Nog even verder kijken!’

Klaas was gewillig en antwoordde:

‘Ik vind het best!’

Zij drentelden langs allerlei dingen, maar niets kon genade vinden in de ogen van Willy.

Alleen een pijp!

Klaas had ook zijn kleine geheimpje op het ogenblik. Het was waar wat meneer Duval gezegd had: hij was veel dank verschuldigd aan Willy, door wier toedoen hij toch maar een betrekking bij de firma Duval gekregen had. Hij wilde voor Willy ook iets kopen en dat zou hij haar dan in de trein naar Holland geven. Maar ook hij zat voor een probleem: w a t moest hij haar geven? Nauwkeurig had hij al eens op haar woorden gelet. Misschien zou zij eens zeggen, dat zij dit of dat aardig vond om te bezitten, maar er was nog nooit iets dergelijks over haar lippen gekomen.

Voortlopend en nog steeds uitziend naar een ge-

schikt cadeau voor haar moeder, vroeg Klaas zo langs zijn neus weg:

‘Als jij nu zelf eens iets mocht kopen, wat zou je dan kiezen?’

Willy liep in de val en antwoordde argeloos:

‘Ik zou het wel weten!’

‘Wat dan?’

‘Een paraplu!’

‘Een paraplu?’

‘Ja!’

Dit had Klaas nu in het geheel niet verwacht. Willy lichtte nog toe:

‘Ik heb geen enkele goede paraplu en hij komt toch vaak van pas. Ik heb gemerkt, dat het in Parijs net zo vaak regent als in Amsterdam! Ik ga er bij gelegenheid eens eentje kopen. Wanneer ik terug ben in Amsterdam,’ nam zij zich voor.

Klaas glimlachte even.

Nu wist hij in elk geval waar hij Willy een genoeg mee kon doen!

Met een ruk bleef Willy voor een andere afdeling met boodschappentassen staan.

Zij wees er Klaas een aan en zei:

‘Als ik d i e eens nam voor mijn moeder? Wat denk jij er van?’

‘Ik vind hem schitterend,’ zei Klaas dadelijk. Hij zou bereid geweest zijn om elke boodschappentas schitterend te vinden, want hij had nog maar één behoefte: om Willy uit haar moeilijkheden te redden.

Een beetje wantrouwend keek zij hem aan.

‘Vind je het werkelijk?’

Hij knikte hevig van ja en antwoordde op de meest overtuigende toon, die Willy maar van hem wens kon:

‘Ik heb nog nooit in mijn leven zo'n mooie boodschappentas gezien!’

‘Dan neem ik hem!’, besloot Willy.

Zij wenkte de juffrouw van de afdeling naderbij en vroeg naar de prijs van de door haar gekozen boodschappentas.

Alle mensen!

Daar schrok ze toch wel een beetje van. Dat was waarlijk geen kleinigheid. Maar dan moest hij ook wel heel degelijk zijn. Willy onderzocht de tas, die er inderdaad uitstekend uitzag.

Zij besloot hem te nemen.

Waarom ook niet?

Zij bezat immers geld genoeg.

En nu nog een pijp voor haar vader.

Zij vroegen naar de pijpafdeling.

Die was op de eerste verdieping.

Welgemoed gingen ze naar de eerste verdieping. Klaas van Dam voelde zich in de beste stemming van de wereld. Hij had er wel plezier in om op een dergelijke wijze met Willy te gaan winkelen.

Op de pijpenafdeling aangekomen besloot Willy de leiding aan Klaas over te laten.

Zij zei:

‘Kies jij er maar een uit!’

Maar Klaas, die bang was, dat hij de verkeerde zou kiezen - stel eens voor, dat meneer Van Stralen de pijp niet mooi zou vinden! Dan had Klaas het op zijn geweten!
- wimpelde af en zei:

‘Kies jij liever zelf!’

Willy haalde haar schouders op.

Zij begreep Klaas niet.

Pijpen behoorden tot het gebied van de man, vond zij in alle eerlijkheid.

Zij nam een witte pijp in haar handen, die zij bijzonder mooi vond.

Vragend keek zij Klaas aan.

De jongen bleek wel enig verstand van pijpen te hebben, want hij zei onmiddellijk:

‘Dat is meerschium!’

‘Is dat goed?’

‘Ja, maar duur!’

Willy zocht naar een prijskaartje aan de pijp, dat zij ook inderdaad vond.

Klaas had gelijk.

De pijp was prijzig.

Maar kom, voor haar vader had zij ook wel een bedragje over!

‘Nemen?’, vroeg zij aan Klaas.

De jongen keek haar ernstig aan en vertelde:

‘Het zijn prima pijpen, maar ze hebben een groot nadeel!’

‘Wat?’

‘Dat ze gauw stuk gaan!’

‘Als je er maar voorzichtig mee bent,’ zei Willy, die ineens haar zinnen op de meeschuimen pijp gezet bleek te hebben. Misschien wel, omdat zij dan van verder zoeken af was.

Klaas zei:

‘Wanneer je vader hem per ongeluk wat hard uitklopt, dan gaat hij in stukken! Dat kan je bij een ander soort pijp niet zo gemakkelijk overkomen.’

Het wijzigde Willy's plannen weer. Zij wist, dat haar vader vaak heel verstrooid was en dan deed hij wel eens vreemde dingen. Haar moeder beweerde altijd, dat een vulpenhouder in de hand van haar vader soms een heel gevaarlijk ding kon zijn. Het was al eens voorgekomen, dat een dergelijk schrijfinstrument eenvoudig in zijn binnenzak leeg gelopen

was. Toen was het hele pak volkomen bedorven. Dat was een hele ontsteltenis geweest, zowel voor haar vader als voor haar moeder, want later had de stomerij gezegd, dat zij niet garanderen kon, dat de inktvlekken er geheel en al uit zouden gaan. Dat was dan ook niet gebeurd.

Neen, haar vader geen meerschuiemen pijp, die hij gauw stuk slaan kon.

Maar wat dan wel?

Een dwaze vraag!

Willy had volop keus!

Er lagen wel honderd soorten pijpen.

Snel lichtte Willy Klaas in omtrent de verstrooidheid van haar vader en de rampzalige gevolgen, die deze hebben kon.

Hij knikte.

Klaas was een jongen met goede hersens, die de dingen gauw begreep.

Neen, zo'n man moest je geen pijp geven, die bij het minste of geringste aan diggelen ging.

Hij zei:

‘Neen een gewone houten!’

‘Gewone houten?’

Willy trok haar neus op.

Daar vond zij nu net niets aan.

Een gewone h o u t e n pijp! Het was haar bedoeling om voor haar vader eens iets heel bijzonders te kopen.

‘Je hebt prachtige houten pijpen,’ moedigde Klaas haar aan.

Willy knikte.

Als hij het zei, dan zou het ook wel waar zijn.

Klaas bekeek de pijpen.

Maar hij kon niet dadelijk aan Willy een voorstel doen, want daarvoor moest hij eerst nog enige din-

gen weten omtrent het pijproken van de heer Van Stralen.

Klaas vroeg:

‘Rookt je vader alleen in huis een pijp of ook op straat?’

Willy fronste haar wenkbrauwen.

Zij kon er warempel niet zo dadelijk een antwoord op geven.

Even moest zij nadenken.

‘Ook op straat!’

‘Vaak?’

‘Tamelijk!’

‘Wat noem je tamelijk?’

‘Ja hoor eens....’, begon Willy te protesteren.

‘Ik bedoel elke dag of elke week of elke maand.’

Willy lachte.

Zij kon het onmogelijk zo nauwkeurig aan Klaas mededelen, want zij had op het pijproken van haar vader nooit zo bijzonder gelet, maar zij geloofde, dat hij wel elke dag een paar pijpen rookte.

‘Een kromme of een rechte?’

‘Een kromme of een rechte?’

‘Ja!’

Lachend staarde Willy Klaas aan en vroeg:

‘Gaan we opeens weer een beetje aan meetkunde doen?’

‘Ik bedoel of je vader een kromme of een rechte pijp rookt!’

‘Al sla je me dood....!’

‘Weet je het niet?’

‘Nee, echt niet!’

Klaas gaf als zijn mening te kennen:

‘Ik vind een kromme pijp altijd verreweg het mooist, maar daar kun je natuurlijk van mening over verschillen!’

Dat was Willy met hem eens.

Er waren kromme pijpen te kust en te keur en zij had maar uit te kiezen.

Klaas nam er één in de hand.

De kop had zowaar de vorm van.... de Arc de Triomphe, maar het viel niet al te zeer op.

Hij zei:

‘Deze is goed en stevig!’

‘Gaat die niet gauw kapot?’

Hij schudde het hoofd en verzekerde haar met grote nadruk:

‘Neen, daar kun je heel wat mee doen, voordat hij afbreekt!’

‘Dan neem ik die!’, besloot Willy.

De prijs viel mee.

Ziezo, nu was zij klaar.

Maar toen schoot het haar te binnen, dat zij eigenlijk ook voor Klaas een kleinigheid wilde kopen. Dat was zij al geruime tijd van plan geweest. Maar zou hij het wel prettig vinden? In vele opzichten was Klaas een beetje moeilijke jongen. Misschien zou hij zich dan verplicht voelen om ook iets voor haar te kopen. En het kon zijn, dat hij zijn geld voor andere doeleinden besteden moest. Daarom besloot Willy het maar niet te doen.

Met hun inkopen wandelden zij het magazijn weer uit.

Willy merkte, dat zij van het drentelen en kijken toch een beetje moe geworden was.

Buiten liepen zij langs een soort ijstent.

Alle mensen, wat kreeg zij ineens trek in een portie ijs!

Klaas leek haar gedachten te raden en zei:

‘Willen we even?’

‘Dolgraag!’

Een paar minuten later zaten zij naast elkaar aan een klein, gezellig tafeltje. Het was druk om hen heen. Overal zaten volwassenen en kinderen ijs te lepelen.

Willy zei:

‘Ieder betaalt voor zich!’

Zij zou niet graag willen, dat Klaas kosten voor haar zou maken.

Maar hij keek haar verontwaardigd aan en antwoordde op haastige toon:

‘Dat kan je begrijpen! Wanneer ik een dame uitnodig, dan betaal ik voor haar!’

Willy zuchtte.

Zij had vooruit op haar tien vingers kunnen narekenen, dat Klaas er zo over zou denken en zij wist, dat protesteren toch niets zou helpen.

‘Al goed! Al goed!’, zei ze lachend.

Klaas riep de serveuse.

Toen het meisje, dat er aardig uitzag, bij hen stond, vroeg hij aan Willy:

‘Wat wil je hebben?’

‘Een plombière!’

‘Mooi, die neem ik ook!’

De serveuse kreeg de opdracht, knikte en liep weer vlug naar het buffet om de bestelling door te geven.

Ineens vroeg Klaas aan Willy:

‘Wanneer koop je nu een paraplu?’

‘Paraplu?’

Zij bleek even geheel en al vergeten te zijn, dat zij er met hem over gesproken had.

‘Ja, je wilde immers een paraplu hebben!’

‘Dat heeft niet zo'n haast. Daar wacht ik mee tot ik terug ben in Amsterdam.’

Intussen maakte Klaas gauw een plannetje.

Hij zou zorgen, dat als ze elkaar aan de trein naar Holland ontmoette, hij een prachtexemplaar van een paraplu voor haar had. Wat zou ze dan een ogen opzetten. Bij voorbaat genoot hij er reeds van. Natuurlijk hoopte hij te slagen naar h a a r zin, want zij kon ook wel eens een voorkeur hebben voor een bepaalde paraplu.

Misschien was het toch het beste wanneer hij haar heel voorzichtig eens polste.

Maar dan moest hij het ook h e e l voorzichtig doen. Want als ze iets merkte zou de aardigheid er definitief af zijn. Dan zou zij hem zelfs misschien verbieden een paraplu voor haar te kopen. Dat zou echt iets voor Willy zijn, die het nooit toestond, dat hij terwille van haar geld uitgaf.

Neutraal informeerde hij:

‘Vind je het niet gek wanneer je mannen met een paraplu ziet lopen?’

Hijzelf had dat altijd een beetje dwaas gevonden, hoewel hij wist, dat in Londen en in geheel Engeland de mannen zich van een paraplu bedienden, wanneer het regende.

‘Och, gek....?’

Willy had er eigenlijk geen besliste mening over. Maar nu zij er goed over nadacht kwam zij tot de slotsom, dat haar vader heel beslist g e e n paraplu bezat. Als het regende zette hij de kraag van zijn regenjas maar op. Met een paraplu had ze hem echter nooit zien lopen. Daar behoefde ze niet aan te twijfelen. Zij probeerde het zich voor te stellen hoe het zijn zou, wanneer Klaas met een paraplu liep. Neen, dat zou zij werkelijk bespottelijk vinden! Klaas met een paraplu! Maar dan met een paraplu, die niet opgestoken was, omdat het niet regende. Dat was dwaas! Vroeger zag je wel mannen lopen met

een wandelstok. Dat was in de jeugd van Willy. Het scheen er hoe langer hoe meer uit te raken. Ja, heel oude heren gebruikten nog wel een wandelstok, om er op te steunen. Maar jongere mannen deden het niet meer!

Zij riep uit:

‘Ja, ik geloof toch, dat ik het gek zou vinden, wanneer ik jou bijvoorbeeld met een opgerolde wandelstok, ik bedoel paraplu zag lopen!’

‘Waarom?’

‘Omdat een paraplu bij een vrouw schijnt te horen en niet bij een man!’

‘Daar kon je weleens gelijk in hebben,’ zei Klaas.

Op dat moment kwam het aardige meisje met de porties ijs, die er inderdaad buitengewoon verleidelijk uitzagen.

‘Klaas zei: ‘Niet mis!’

Willy schudde het hoofd en beaamde:

‘Neen, niet mis!’

Toen begonnen ze te lepelen.

Al sprekende bleek het, dat Willy de voorkeur zou geven aan een blauwe paraplu, met een gebogen knop.... die vond zij sierlijk!

Klaas knoopte het zich in het oor.

Zo'n paraplu zou hij voor haar kopen. Als hij er nog maar de gelegenheid voor kreeg.

Natuurlijk!

Straks bracht hij haar naar huis en dan ging hij gauw aan de slag om een dergelijke paraplu te kopen. De winkels gingen in Parijs nooit zo vroeg dicht. Dat zou allemaal nog best in orde komen.

Het ijs smaakte hun best.

Klaas vroeg:

‘Nog een portie?’

Willy streek over haar maag en verklaarde:

‘Ik zou wel lusten, maar ik durf niet, omdat ik gauw buikpijn krijg van al te koude dingen. Laat ik daarom dus verstandig zijn. Maar neem jij gerust nog!’

Daar had Klaas echter geen zin in.

Hij bracht haar thuis.

Zij zouden elkaar aan het grote Noorderstation ontmoeten. Monsieur Duval had plaatsen gereserveerd in de trein naar Holland.

Met een genoegelijk hart begaf Klaas zich op weg om de verlangde paraplu te kopen.

Hij genoot in stilte.

Wat was hij blij, dat hij nu ook eens iets kon doen voor Willy, die in Parijs zo onnoemelijk veel voor hem gedaan had!

Even dacht hij er aan:

‘Waarom zijn we eigenlijk niet gaan vliegen?’

Maar toen herinnerde hij zich, dat Willy om een of andere reden een bezwaar tegen vliegen had. Welk was hem ontgaan of ze had het hem niet zo uitvoerig verteld.

Misschien was ze wel gewoon bang. Dat zou best kunnen.

Daar was een winkel waar paraplu's verkocht werden. Resoluut stapte Klaas naar binnen.

Het moest al heel vreemd zijn als zij de bedoelde niet in voorraad zouden hebben.

Hij trof het, want hij was in de winkel de enige klant op het ogenblik.

Aan een gezette vrouw achter de toonbank vertelde hij wat hij wenste.

Zij knikte.

Het was haar duidelijk.

En even later haalde zij uit een rek een paraplu, die volkomen bleek te beantwoorden aan de wensen van Willy.

Klaas vroeg:

‘Is het een goede paraplu, madame?’

‘Prima!’

Hij besloot deze dan maar te nemen.

Maar voor alle zekerheid wilde hij toch van de winkelierster nog weten:

‘Hebt U nog andere modellen in dezelfde kleur en met een gebogen handvat?’

De vrouw dacht even na.

Toen knikte zij.

Even later kwam zij met een vijftal andere paraplu's aanzetten.

Zij beantwoordden allen aan de door Willy gestelde eisen.

Dat vond tenminste Klaas en hij zou daar ook wel gelijk in hebben.

Hij bekeek ze alle aandachtig.

Hij wilde voor Willy het beste van het beste en het mooiste van het mooiste hebben.

De winkelierster wilde geen invloed op zijn keuze uitoefenen en bleef er zwijgend bij staan. Eindelijk zei Klaas, die begreep, dat er aan zijn gezoek een einde moest komen:

‘Deze neem ik!’

Zij knikte.

‘Goed!’

In een fraaie lange doos werd de paraplu ingepakt, iets wat Klaas eigenlijk overbodig vond, maar hij verzette er zich niet tegen, omdat hij de hulpvaardige verkoopster niet wilde kwetsen.

Hij betaalde de gevraagde prijs, die hem overigens nogal meeviel.

En overgelukkig aanvaardde hij de weg naar huis.

Wat zou Willy een ogen opzetten!

Bij voorbaat genoot hij er reeds van.

Aan het station.

Klaas was er al heel vroeg.

Hij hoopte, dat Willy ook bijtijds zou zijn. Hij vond de drukte op een groot station altijd erg boeiend en aantrekkelijk.

Daar kwam ze al aan.

In een taxi!

Klaas zwaaide met zijn hand.

Willy stapte uit, rekende met de chauffeur af en stapte op Klaas toe, die zij allerhartelijkst begroette.

Zij was in een beste stemming, hetgeen begrijpelijk was, nu zij naar huis ging.

Ineens zei ze op het langwerpige pak wijzende:

‘Wat heb jij daar?’

Klaas kleurde even.

Toen antwoordde hij:

‘Iets voor jou!’

‘Voor mij?’

‘Ja, voor jou!’

En met deze woorden reikte hij Willy het pak aan, dat zij werktuigelijk beetnam.

Klaas zei:

‘Maak maar open!’

Toen ging Willy meteen een licht op! Nu begreep zij waarom die goede Klaas zo uitvoerig gesproken had over de paraplu! Zij haalde de paraplu te voorschijn en riep uit:

‘Prachtig!’

Zij gooide het bordpapieren omhulsel in een papiermand, die op het station stond.

‘Ik draag hem meteen bij me,’ zei ze opgetogen. Maar zij voegde er toch aan toe:

‘Je had zoveel geld niet voor me mogen uitgeven, Klaas!’

Klaas haalde zijn schouders op en antwoordde:

‘Je hebt voor mij in Parijs zoveel gedaan, dat dit er best af kon!’

Glimlachend wandelden ze samen naar het perron, waar de trein voor Amsterdam reeds gereed stond.

EINDE.

Stijfkopje maakt veel mee

Hoofdstuk I.

Willy staat voor een moeilijke keus.

Monsieur Duval was op reis naar Marseille om daar zijn zaken te behartigen!

En Klaas van Dam zat in Londen voor het aanknopen van nieuwe relaties.

De zaken van de Parijse firma met Engeland gingen boven verwachting goed.

Het was haast een wonder.

Maar Klaas had doorgezet en wat hij tussen de tanden had, wilde hij in geen geval meer los laten en dat had hij ook niet gedaan.

De magazijnmeester kondigde een bezoeker aan.

Het bleek monsieur Duparc te zijn.

Monsieur Duparc was een goede vriend van de familie Duval en Willy had hem reeds verscheidene malen ten huize van haar werkgeefster en werkgever ontmoet.

Hij was een aardige, bereisde man van ongeveer vijftig jaar en had een dochter en een zoon. Zijn zoon studeerde voor beroepsofficier en zijn dochter was ergens in Spanje op een reisbureau werkzaam.

Monsieur Duparc deed zaken in lederwaren.

Hij zette zich tegenover Willy in de stoel ‘voor de bezoekers’.

Dat was een extra gemakkelijke stoel.

‘Zo,’ zei hij, ‘is mijn goede vriend Duval niet aanwezig?’

Willy schudde het hoofd.

‘Monsieur is in Marseille voor zaken,’ lichtte zij hem beleefd in.

De heer Duparc streek zich eens over zijn knevel en zei:

‘Aha!’

Hij was een aardige man.

Willy mocht hem graag, want hij zat altijd vol grapjes en hij was voor mevrouw Duval en voor haar werkelijk één en al hartelijkheid.

Ineens vroeg monsieur Duparc:

‘Hoelang ben je hier nu al?’

Willy rekende uit:

‘Dertien maanden!’

Zij was er zelf verbaasd over, dat het al zolang was.

In het eerst was het de bedoeling geweest, dat zij een half jaar zou blijven, maar het was steeds langer geworden, omdat het verblijf in Parijs en op het kantoor haar opperbest beviel.

Meneer Duparc herhaalde:

‘Dertien maanden.... dat is een hele tijd....’

Willy knikte.

Zij was het met hem eens.

Het was inderdaad een hele tijd.

En toen sprak de heer Duparc de verrassende woorden tot haar:

‘Ik ga voor mijn zaken een reis om de wereld maken. Ik heb een secretaresse nodig. Zou je niet met me mee willen gaan?’

Een reis om de wereld!

Die woorden moesten elk levenslustig meisje wel als muziek in de oren klinken.

Een reis om de wereld!

Maar....

Monsieur Duparc raadde haar gedachten:

‘Ik weet wat je zeggen wilt!’

Willy knikte.

Haar gedachten waren nog bij het aanbod, dat haar zo even gedaan was en dat afkomstig leek te zijn uit een sprookjesboek.

Een reis om de wereld!

Geen kleinigheid voor een meisje, dat nog nooit iets anders dan een paar steden van haar eigen vaderland en Parijs gezien had!

Een reis om de wereld!

Het was als een schoon lied, zoals destijds het woordje P a r i j s Willy als een schoon lied in de oren geklonken had.

Monsieur Duparc herhaalde:

‘Ik weet wat je zeggen wilt.... je bent hier en je wilt monsieur Duval niet in de steek laten.... jullie zijn aan elkaar gewend....’

Willy knikte hevig van ja.

Zo was het inderdaad.

D a t was haar bezwaar. Monsieur en madame Duval waren in de loop der maanden haar vrienden geworden, haar Parijse pleegouders als het ware en zij kon hen onmogelijk in de steek laten. Neen, dat ging niet! Dat was uitgesloten!

Maar monsieur Duparc had al zijn kruit nog niet verschoten.

Hij zei:

‘Je weet misschien, dat monsieur Duval uit zaken wil.... zijn gezondheid is niet meer zo goed.... en hij wil stil gaan leven....’

Inderdaad, daar had Willy vaag over horen spreken, maar vastomlijnde plannen daaromtrent kende zij nog in het geheel niet.

Dat zei zij ook:

‘Ik heb er vaag iets over gehoord.’

‘Heeft mijn vriend Duval er nog niet positief met je over gesproken?’

Willy moest even nadenken.

Wat had monsieur Duval ook weer enige weken geleden tegen haar gezegd?

Zij kon het zich niet woordelijk meer herinneren op het ogenblik. Zij spande haar hersens in en toen kwam haar geheugen haar te hulp. Monsieur Duval had zich niet goed gevoeld en toen was de dokter geweest, die hem onderzocht had. De geneesheer had gezegd, dat monsieur Duval het veel rustiger aan moest doen en dat het verreweg het beste was wanneer hij zich geheel uit de zaken terugtrok.

Zo zat het in elkaar.

Maar verder was er, geloofde zij, niet over gesproken.

Wacht eens, madame Duval had nog gezegd, dat zij het toejuichen zou wanneer haar man zijn zaken aan kant deed, want die vergden veel te veel van zijn krachten en zijn gezondheid.

Ja, zo was het inderdaad.

Monsieur Duparc vertelde:

‘Mijn vriend Duval gaat uit zaken.... beslist! Dat eist zijn gezondheid. Het vele reizen, dat hij doen moet is niet goed voor hem.’

Willy hoorde van dit positieve nieuws toch wel even op.

Waarom had de familie Duval haar daar niet eerder over gesproken?

Wanneer de firma opgeheven werd, zou zij zonder betrekking komen.

Erg duidelijk was het haar niet.

En nu de aanbieding van de heer Duparc.

Enorm verleidelijk.

Als monsieur Duval haar de dienst opgezegd had, zou zij er over denken en er in elk geval eerst met haar ouders over spreken.

Zij zei:

‘Monsieur Duval heeft mij niets beslits gezegd!’

‘Dat komt dan nog! Mijn goede vriend Duval heeft zoveel aan zijn hoofd, dat hij het vergeten zal hebben!’

Ja, dat moest bijna wel, hoewel Willy het zich moeilijk voorstellen kon.

Een reis om de wereld.

Het bleef haar door de gedachten spelen.

Het zou prachtig zijn!

En Willy, die zo gek was op verre reizen maken.

Zij wilde meneer Duparc, die een goede vriend van allen was, niet dadelijk weigeren en zei:

‘Mag ik bedenktijd?’

Hij maakte een afwerend gebaar.

Toen zei hij:

‘Zo'n haast is er niet mee!’

Dat verheugde Willy.

Zij kon het dus op haar gemak doen.

Al lang had zij een plan de campagne.

Eerst zou zij open kaart spelen met de heer en mevrouw Duval.

Monsieur Duval kwam overmorgen uit Marseille terug en zij zou onmiddellijk met hem spreken.

En daarna zou zij o f naar haar huis gaan, o f een brief schrijven.

Ook hield de toekomst van Klaas haar bezig.

Wat moest de jongen beginnen?

Hij had nu een betrekking, waarin hij zich helemaal geven kon.

Zou hij opnieuw op straat komen te staan?

Dat zou verschrikkelijk zijn.

Maar het kon bijna niet.

Zo iets was niets voor de heer Duval.

De dagen gingen traag voorbij.

De fijngevoelige madame Duval merkte heel goed, dat er met haar Nederlandse huisgenote iets bijzonders gaande was, maar zij vroeg aan het meisje niets.

Willy voelde zich inderdaad gejaagd en zenuwachtig. Monsieur Duparc had haar dingen verteld, die haar zeer aan het hart gingen.

De firma weg!

Klaas weg!

Wat moest er van haarzelf worden?

Met monsieur Duparc mee?

Misschien!

Was mijnheer Duval er maar, dan kon zij klare wijn met deze schenken.

Eindelijk was het zover.

Straks zou meneer Duval thuis komen, maar daar wilde Willy niet met hem spreken.

Dat moest op het kantoor gebeuren.

Dat zou eerst de volgende ochtend zijn.

Monsieur Duval ging dus zijn zaak opdoeken!

Waar zou zij dan heen gaan?

En Klaas van Dam.

Waarom hadden monsieur en madame haar er niet vastere mededelingen over gedaan?

Al die vragen rezen in haar op.

Pas tegen de ochtend viel ze in een onrustige slaap.

Aan het ontbijt was zij een beetje zwijgzaam.

Madame Duval keek haar onderzoekend aan.

Scheelde het kind iets?

Was ze ziek?

Had ze zich misschien een beetje overwerkt? Haar man had haar gezegd, dat Willy op kantoor erg haar

best gedaan had en dat zij vaak tussen de middag door was blijven werken.

Of zou Willy heimwee hebben naar haar eigen stad en haar ouders?

Daar maakte mevrouw Duval zich echt bezorgd over.

Zij vroeg:

‘Is er iets?’

Willy keek haar aan.

Een ogenblik kwam het in het meisje op om open kaart te spelen.

Maar haar koppige aard kwam weer boven en zij verzette er zich tegen.

Waarom zou zij het doen?

Er was geen enkele reden voor.

Dat zou zij wel met monsieur Duval doen. Die was tenslotte haar directeur en werkgever.

Zij schudde het hoofd en antwoordde op effen toon aan madame:

‘Ik heb niets!’

Het had bepaald niet vriendelijk geklonken.

En dat was madame niet ontgaan.

Wat kon het kind hebben?

Echt vervelend!

En daar kwam nog bij, dat Willy soms zo gesloten kon zijn.

Zou dat een karaktertrek van alle Nederlanders wezen?

De Fransen waren in dit opzicht dan geheel en al anders.

Toen Willy vertrokken was bleef de kwestie madame Duval bezighouden.

Zij vond het erg naar.

Steeds had zij er naar gestreefd, dat Willy zich in haar huis op haar gemak en tevreden zou gevoelen

en daar bleek nu ineens iets aan te zijn gaan haperen.

Zo had zij Willy nog nooit gekend.

Het beste was misschien er eens met haar man over te spreken.

Als Willy eens een weekje extra vacantie kreeg om naar huis te gaan?

Dat zou het kind misschien goed doen.

Zo piekerde madame Duval, die werkelijk een lieve en zorgzame vrouw was, verder.

Haar ochtendbezigheden vlotten niet zo goed als anders.

In gedachten bleef zij het afgemeten gezichtje van haar huisgenote maar voor zich zien! Kortom, het werd voor madame Duval een trieste ochtend en zij wist niet hoe zij de kreukels weer glad zou kunnen plooiën.

Ook Willy gevoelde zich die ochtend niet behagelijk op het kantoor.

Zij lachte zelfs niet eens om het grapje, dat Klaas van Dam maakte.

Hij krulde zijn lippen naar voren en zei op komische wijze:

‘Mademoiselle is uit haar hummetje!’

Willy, die nu net niets kon velen, viel snibbig tegen hem uit:

‘Schiet nou maar op!’

Hij bromde:

‘Mooi, ben je pas van de reis terug en de eerste ochtend weer op kantoor en dan word je zo ontvangen! Niets leuk!’

Maar Willy was niet te vermurwen.

Op effen wijze zei zij tegen hem:

‘Er is een hoop werk in het magazijn!’

Het had heel hooghartig uit haar mond geklonken vond Klaas.

Zwijgend draaide hij haar de rug toe en verliet het kantoor.

Toen hij eenmaal weg was, had Willy wel een beetje spijt van haar onaardige gedrag jegens Klaas van Dam, die altijd even vriendelijk tegen haar was en wie het nooit te veel moeite was om een boodschap voor haar te doen.

Zij besloot het weer goed te maken.

Toen hij even binnenkwam om een boek te halen, dat hij nodig had, zei zij:

‘Een sigaret, Klaas?’

Zij hield hem het geopende pakje voor.

Hij schudde het hoofd en antwoordde kort:

‘Dank je!’

Meteen ging hij weer weg.

Het was nog nooit gebeurd, dat Klaas een sigaret van haar geweigerd had. Hij was juist een hartstochtelijke roker. Hij was dus wel heel erg in zijn wiek geschoten.

Beduusd keek Willy hem na.

Zij begreep, dat zij te ver gegaan was.

Dit verbeterde haar stemming ook al niet, maar zoals altijd was het ook hier: het berouw kwam ná de zonde.

Maar Klaas was gelukkig geen haatdragende jongen, zodat Willy hopen mocht, dat alles wel weer spoedig in orde zou komen tussen hen. Met Willy en Klaas ging het op het kantoor heel goed. Er waren nooit moeilijkheden.

Willy en monsieur Duval zaten tegenover elkaar op het kantoor.

‘Zeg het, kind!’

Benieuwd keek monsieur Duval zijn jeugdige secretaresse aan.

Willy stak van wal.

‘Ik heb van monsieur Duparc gehoord, dat U de zaak aan kant zet. Daarom heeft hij mij een betrekking aangeboden!’

Monsieur Duval trok zijn wenkbrauwen op.

‘Zaken aan kant doen? Ja, in de verre toekomst, daar heb ik zelfs met jouzelf weleens over gesproken. Het is niet mijn voornemen om altijd door te blijven ploeteren, maar urgent is het nog in het geheel niet, mademoiselle Willy!’

Willy herademde.

N i e t zozeer omdat de zaak nog niet opgeheven werd, maar w e l omdat monsieur Duval niets buiten haar om gedaan had. Zij zou het heel onplezierig gevonden hebben, wanneer monsieur Duval op korte termijn zijn zaken aan kant gedaan had, zonder haar daar iets van te vertellen. Op een dergelijke mededeling zou zij toch recht gehad hebben.

De heer Duval ging echter verder:

‘Ik ben niet meer zo gezond en ik ga op de duur wel mijn zaken liquideren. Wanneer je dus met monsieur Duparc mede wilt, dan zou ik je aanraden dit te doen. Het zal een mooie reis voor je worden. De zaken hier worden langzamerhand ingekrompen, zoals je wel gemerkt zult hebben, en ik zou je hier wel kunnen missen. De ergste drukte is achter de rug!’

Het had helemaal niet onvriendelijk geklonken uit de mond van monsieur Duval.

Hij was ook geen onvriendelijke man en waarom zou hij het tegen Willy zijn?

Zij moest zelf uitmaken wat zij in de toekomst wenste te doen.

Willy informeerde:

‘Wat gaat er met Klaas gebeuren?’

Monsieur Duval streek zich eens over de kin en antwoordde toen:

‘Ja, Klaas! Ik doe de zaak natuurlijk over aan een ander. Liquidieren, dat ik zoëven zei, is dus eigenlijk niet het juiste woord! Misschien kan hij door mijn opvolger overgenomen worden!’

Deze mededeling stuitte Willy tegen de borst en haar koppige aard kwam boven.

O v e r g e n o m e n worden?

Een mens nam men toch maar niet o v e r , als een piano of een fiets?

Dat hinderde haar.

Maar zij zei er niets over.

Zij bepaalde zich tot de opmerking:

‘Ik weet niet of Klaas van Dam zich zo maar zal laten o v e r n e m e n !’

Monsieur Duval keek haar opmerkzaam aan.

Hij had blijkbaar iets gezegd, dat niet geheel in de haak was.

Doch hij was er zich niet van bewust.

Even schudde hij het hoofd en dacht:

‘Wat kunnen de mensen het elkaar toch verschrikkelijk moeilijk in het leven maken!’

Onderwijl bleef het voorstel van monsieur Duparc door het hoofd van Willy spelen.

Een reis om de wereld maken was voor elk meisje een zeer aantrekkelijk aanbod en het lachte haar dan ook buitengewoon toe, en zeker nu er toch mettertijd in het bedrijf van monsieur Duval een opvolger zou komen, met wie zij misschien in het geheel niet zou kunnen opschieten.

Bovendien.... zij liet zich niet o v e r n e m e n ! Het was bij haar geen zaak van koopmanschap. Het

vervelende was, dat Klaas nog steeds boos op haar bleek te zijn en haar zoveel mogelijk uit de weg ging. Vroeger maakten zij nog wel eens een gezellig babbeltje in het Nederlands, doch dat kwam de laatste dagen in het geheel niet meer voor.

Willy begreep heel goed, dat zij er de schuld van was, maar dat wilde zij tegenover Klaas niet bekennen. Daar was zij veel te stijfhoofdig voor.

Het gevolg was, dat er tussen Klaas - die ook een 'hard hoofd' hebben kon - en haar een zeer gespannen verhouding begon te ontstaan. Dat speet Willy wel, maar zij deed niets om hem weer de verzoenende hand te reiken en Klaas op zijn beurt dacht er ook niet aan, om tegen Willy de minste te zijn. Hij was altijd goed en vriendelijk voor haar geweest en als een meisje ineens 'kuren' kreeg - vond hij - dan had hij daar niets mede te maken.

Wat moest Willy met monsieur Duparc doen?

Die was eigenlijk wel een beetje voorbarig geweest, maar was het hem kwalijk te nemen?

Willy besloot haar ouders om raad te vragen.

Op een middag toen monsieur Duval naar klanten was en wel niet meer op het kantoor zou komen, zette zij een vel blanco papier in haar schrijfmachine en begon de volgende brief te typen:

Lieve vader en moeder.

Ik kom deze keer met een heel bijzondere mededeling, waarvan jullie wel erg zullen ophoren. Monsieur Duval is niet geheel en al gezond meer en gaat zijn bedrijf opruimen. Ik denk verkopen. In elk geval komt er binnen niet al te lange tijd een nieuwe eigenaar. Misschien wil die mij in dienst houden en misschien ook niet. Het kan ook zijn, dat de man mij helemaal niet bevalt en dat ik

niet bij hem werken wil. Over die verkoop van de firma Duval is alles overigens nog een beetje vaag. Ik heb er telkens al uitvoerig met monsieur Duval over willen spreken, maar het is tot heden om een of andere onbegrijpelijke reden nog oppervlakkig gebleven. Nu gaat hij weer naar Bordeaux en blijft daar enkele dagen.

Intussen heb ik een nieuw aanbod gekregen van een monsieur Duparc, een aardige man, die een vriend is van de familie Duval. Hij heeft mij aangeboden om met hem een reis om de wereld te maken. Niet voor ons genoeg, maar voor zijn zaken. Hij handelt in leerwaren. Wat denken jullie ervan? De naam van de firma is Charles Duparc, Rue Jean Jacques Rousseau in Parijs. Misschien kan vader eens naar hem informeren, maar ik geloof, dat alles wel kloppen zal, want monsieur en madame Duval zijn buitengewoon op hem gesteld.

Wat raden jullie me aan?

Hoor ik gauw wat?

Veel liefs

van

Willy.

Ziezo, deze brief was gereed!

Dat was tenminste een heel belangrijk ding. Willy was benieuwd wat haar vader en moeder er op zouden antwoorden. Vermoedelijk zou vader eerst informatie naar de firma Duparc nemen. Daar zou hij ook groot gelijk in hebben. Men gaf zijn dochter maar niet zo op een wereldreis mede met een vreemde meneer!

Willy deed juist de brief dicht, toen Klaas van Dam binnenkwam.

Hij moest een verkoopboek hebben, dat op de lessenaar van meneer Duval lag.

Tussen hem en Willy boterde het nog steeds niet.

Dat vond het meisje erg verdrietig, want ze was bijzonder op Klaas van Dam gesteld.

Zij hier het hoofd op en zag hem zwijgend zoeken wat hij nodig had.

Spontaan zei ze tegen hem:

‘Klaas, zullen we er geen eind eind aan maken?’

‘Waarom?’

‘Niet aan ons leven!’

Even schaterde Willy.

Toen kwam er ook een glimlach op het gezicht van Klaas.

Hij stak haar de hand toe en zei:

‘We spreken er niet meer over, we zijn weer de beste vrienden!’

Dit vond Willy ook inderdaad de beste oplossing.

Zij begon Klaas te polsen:

‘Heb jij in het magazijn van de magazijnchef iets bijzonders gehoord?’

Hij keek haar verwonderd aan.

‘Iets bijzonders?’

‘Ja!’

‘Wat zou dat moeten zijn!’

‘Over de zaak!’

‘Deze zaak?’

‘Ja!’

‘Wat is er dan mee?’

Gespannen keek Klaas haar aan. Willy vroeg zich een ogenblik af of zij wel het recht had er met Klaas over te spreken, maar haar was geen geheimhouding verzocht en zij had bovendien tegen Klaas al te veel losgelaten om nu nog met fatsoen te kunnen terugkrabbelen.

‘Monsieur Duval wil de zaak van de hand doen!’

‘Van de hand doen?’

‘Ja!’

‘Hoe weet je dat?’

Er stond schrik op het gezicht van Klaas te lezen. Hij was zeer gehecht geraakt aan de zaak en deed er zijn werkzaamheden met heel veel genoegen. Wanneer hij nu in het grote en volle Parijs weer zonder baantje zou komen, dan zou hem dat niet aangenaam zijn.

Willy raadde zijn gedachten.

Zij probeerde hem gerust te stellen:

‘Nou ja, nog niet dadelijk gebeurt het! Er zal nog wel een tijdje overheen gaan!’

Klaas was een praktische jongen, die verder dacht dan zijn neus lang was.

Hij antwoordde daarom:

‘Nou goed, maar dan hangt het toch boven mijn hoofd! Als je het heel zeker weet, ga ik mijn best doen om iets anders te vinden!’

Daar schrok Willy van.

Zij zei:

‘Loop niet zo hard van stal! Ik moet je toch in vertrouwen iets kunnen vertellen!’

‘Natuurlijk!’

‘We praten er nog wel over,’ zei Willy, die ineens aan het onderhoud graag een eind wilde hebben.

Klaas vertrok naar het magazijn.

En Willy ging haar brief posten.

Hoofdstuk II.

Willy spreekt met de heer Duval en zij krijgt een goede inval.

Ja, het werd nu toch tijd om u i t v o e r i g over een en ander met monsieur Duval te gaan praten. Bij hun eerste onderhoud over de overname van de zaak was hij nog wat vaag geweest. Zo langzamerhand zouden zijn plannen toch wel een vastere vorm aangenomen hebben, meende Willy te mogen veronderstellen.

Omstreeks diezelfde tijd kwam er een brief van haar ouders:

Liefste Willy,

Dit wordt een zeer zakelijke brief. Ik heb geïnformeerd naar de heer Duparc en naar zijn firma en over beide heb ik de allerbeste inlichtingen gekregen. Monsieur Duparc staat algemeen bekend als een aangenaam en betrouwbaar man en zijn bedrijf heeft door geheel Europa een goede klank. Wat dit dus allemaal betreft kun je gerust zijn.

Een andere kwestie is of een reis om de wereld, waarbij natuurlijk veel van je werkkrachten gevergd zal worden - want het gaat, gelijk je ons zelf meldde, niet om een plezierreis - je op de duur zal bevallen, is een tweede. Moeder en ik be-

grijpen best, dat het je aanlokt om een reis door de wereld te gaan maken. Wie zou dat niet toelachen? We gunnen het je graag. Ik wilde, dat mij in mijn jeugd een dergelijk aanbod gedaan was. Maar je moet wel de bezwaren overwegen. Mijn beste raad, die ik je geven kan, is dus om eens precies aan die monsieur Duparc te vragen welke bezigheden van je verlangd zullen worden. Daarnaast kun je beoordelen of je het aanbod aanvaardt of niet. Vind je dit zelf ook niet verreweg het beste, mijn meisje?

*Natuurlijk hopen we je voor je eventuele vertrek nog een paar dagen thuis te zien. Ik geloof ook niet, dat alles in zo'n haastig tempo zal verlopen. Hou je goed, kind!
De groeten aan monsieur en madame Duval en wees zelf hartelijk gekust door
vader en moeder.*

Willy las de brief drie malen.

Ja, vader had gelijk!

Zij moest eerst weten wat zij op die wereldreis voor monsieur Duparc doen moest.

Stel eens voor, dat er dingen van haar verlangd zouden worden, die boven haar vermogen lagen!

Dat zou dan uitlopen op een bittere teleurstelling, zowel voor haar als voor monsieur Duparc!

En dan moest er ook klare wijn geschonken worden met monsieur Duval.

Wanneer zij daarop aandrong, kon hij het haar onmogelijk kwalijk nemen.

En Klaas?

Die moest ook geholpen worden!

Zou Klaas niet kunnen overstappen bij monsieur Duparc, die hij kende?

Het denkbeeld leek haar buitengewoon aantrekkelijk. Op deze manier kwamen beiden in dienst bij dezelfde firma.

Dat zou Klaas van Dam - dat wist zij zeker - heel prettig vinden. Hij verborg namelijk niet, dat hij heel erg op haar gesteld was. Dat was zij trouwens op hém ook.

Maar zij moest ook nog eens duidelijk met meneer Duparc spreken.

Zij hoopte maar dat daarvoor spoedig een gelegenheid zou zijn.

Die kwam eerder dan zij gedacht had.

Terwijl zij aan het werk was, kwam de lederfabrikant het kantoor binnen.

Hij was een zware man en hij ging hijgend in de gemakkelijke stoel zitten, die Willy hem aanbood.

‘Zo, kind,’ zei hij, nog een beetje nahijgend.

Glimlachend keek zij de dikke man aan.

Toen hij weer wat op adem gekomen was, begon hij te vertellen:

‘We moeten nu eens spijkers met koppen slaan!’

Willy knikte.

Zo was het inderdaad.

Spijkers met koppen slaan!

‘Graag, meneer Duparc.’

‘Ik heb al met je gesproken!’

‘Dat hebt U inderdaad!’

‘En heb je er ook over nagedacht?’

‘Ook dat heb ik gedaan!’

‘En?’

Vol verwachting keek monsieur Duparc haar aan.

Hij zou die flinke Nederlandse graag op reis meenemen. Aan haar zou hij een geweldige steun hebben. Dat wist hij, op de een of andere manier, zéker. Zij sprak Engels en Duits en dat zou goed te pas komen

en zij had in haar vrije tijd ook aan Spaans en Italiaans gedaan.

Ook d a t zou hem te pas komen!

Willy weifelde even.

Toen vroeg ze:

‘Wat zouden eigenlijk precies mijn werkzaamheden zijn, monsieur Duparc? Het wordt geen plezierreis. Dat begrijp ik volkomen en dat verwacht ik ook niet. Maar ik zou toch wel willen weten wat U van mij gaat verlangen. Misschien is dat wel zoveel en zo moeilijk, dat ik er niet aan zal kunnen voldoen. Dat zou dan op een tegenvaller voor U en mij uitlopen!’

Dit billijkte de heer Duparc.

Hij maakte een sussend handgebaar en zei:

‘Neem het niet te ernstig!’

‘Dat doe ik juist wel,’ zei Willy met vaste stem. En zij voegde er met dezelfde vaste stem aan toe:

‘Dat vind ik noodzakelijk, want het aannemen van de door U aangeboden betrekking beschouw ik als een zeer ernstige zaak, monsieur Duparc!’

‘Je kunt het ook t e ernstig nemen,’ vond monsieur Duparc.

Maar hij dacht:

‘Wat een kranige meid!’

En nog steviger werd de overtuiging in hem, dat hij aan Willy veel zou hebben op zijn reis door de wereld waar hij grote zaken hoonte te doen en veel nieuwe relaties dacht te maken.

Willy drong aan:

‘Zegt U mij dan eens haarfijn welke mijn werkzaamheden zullen zijn!’

Monsieur Duparc zette zich wat gemakkelijker en begon Willy uit te leggen:

‘Je werkzaamheden.... die bestaan uit het steno-

grafisch opnemen van hetgeen op vergaderingen besproken wordt.... ik zal in verschillende steden met veel mensen spreken.... die besprekingen worden soms in het Frans en soms ook in het Duits en Engels gevoerd.... Voorts zul je brieven in die talen moeten schrijven.... bevestigingen van afspraken.... begrijp je? Nou, dat is alles wel.... O ja, en dan zou ik het prettig vinden, wanneer je een dagboek bijhield, waarin vermeld stond wie we op onze reis allemaal zakelijk ontmoeten.... en voor de rest geniet je van de bezienswaardigheden, die we tegenkomen. Zoals je ziet worden er dus geen wonderen van je verwacht!’

Dat was waar.

Wat de heer Duparc opgenoemd had, dat zou Willy best aan kunnen!

Daar zou zij niet mee behoeven te worstelen. Neen, in het geheel niet!

‘Nou?’

De heer Duparc staarde haar verwachtend aan.

‘Wat denk je er van?’

‘Het lijkt me niet zo moeilijk en interessant werk op de koop toe!’

‘Dat dacht ik ook,’ kraaide de heer Duparc op zegevierende toon.

Maar nog kon Willy niet besluiten.

Zij moest eerst nog spreken met monsieur Duval.

Wanneer deed hij zijn zaak over?

Hij zou haar verkopen.

Doch dat bleek hij dan in het geheim te doen, want Willy had nog nooit een koper op het kantoor zien verschijnen.

Zij begreep echter aan de andere kant, dat monsieur Duparc niet eeuwig op haar toezegging kon blijven wachten. Hij moest tenslotte ook uitsluitel

hebben en weten waar hij aan toe was. Anders zou hij voor een ander meisje moeten zorgen.

Willy beloofde:

‘Over acht dagen zeg ik het U!’

Duparc dacht even na.

Toen antwoordde hij:

‘Dat lijkt me heel geschikt!’

Was het nu het juiste moment om een goed woordje te doen voor Klaas?

Willy stond in tweestrijd.

Twee spreekwoorden warrelden door haar hoofd. Het ene luidde, dat zij niet te hard van stal moest lopen en het andere, dat zij het ijzer moest smeden als het heet was.

Zij had dus de keus.

Welk zou zij kiezen?

Zij besloot tot het laatste!

Met een beetje aarzelende stem begon zij:

‘Er is hier nog meer personeel.... nog een Hollandse jongen.... die zaken met Engeland doet.... en in het magazijn werkt....’

Monsieur Duparc knikte.

Hij wist het.

Hij kende Klaas van Dam wel en hij vond het een aardige jongen! Een heel aardige jongen zelfs! Hij had wel eens een praatje met hem gemaakt.

Vragend keek hij Willy aan.

Waar wilde het meisje heen?

Toen kwam het:

‘Zoudt U voor Klaas ook iets ten doen hebben? Als ik hier weg ga en ook meneer Duval uit de zaak is, zal hij het hier niet meer zo leuk vinden, vermoed ik!’

Dat begreep monsieur Duparc.

Hij streek zich langs de kin.

Hij zat er een beetje mee in.

Op het ogenblik kon hij geen besliste toezegging doen, want hij wist niet zo gauw of hij voor de jongen iets te doen zou hebben.

‘Ik doe mijn best,’ zei hij vaag.

Eigenlijk was Willy met deze belofte maar weinig tevreden.

Meneer Duparc deed zijn best.

Wat hield dat nog in?

Niets!

Iedereen kon zijn best doen en dan kon het nog op niets uitlopen.

Zij besloot echter verstandig te zijn en het geval Van Dam even te laten rusten.

Wel vroeg zij de heer Duparc:

‘Hebt U veel man in dienst?’

Duparc dacht even na.

Toen antwoordde hij:

‘Ongeveer dertig!’

Dertig man personeel!

Dat was nog al wat!

Daar zou Klaas best bij kunnen, vond ze.

Maar ze hield haar mondje dicht.

Monsieur Duparc nam afscheid:

‘Ik kom over acht dagen terug om je beslissing te vernemen,’ stelde hij vast.

Zij knikte.

‘Best, meneer!’

Willy bleef alleen achter met haar gedachten.

Ten aanzien van Klaas van Dam was zij bepaald nog niet veel opgeschoten.

Zijn best doen!

Wat hield dat in?

Een mens zei zo gauw, dat hij zijn best zou doen

voor een ander en gewoonlijk kwam er dan helemaal niets van!

Maar zij moest rechtvaardig zijn.

Als monsieur Duparc nu geen betrekking voor Klaas had?

Dat zou toch mogelijk zijn.

Wat dan?

Dan zou hij niet de jongen zo maar in dienst kunnen nemen.

Geen sprake van!

Zonder Klaas in dienst treden bij de firma Duparc? Het trok Willy niet aan.

Hoewel.... de wereldreis, dat bleef natuurlijk een grote en machtige trekpleister!

Wat moest zij doen?

Zij zuchtte.

Want zij wist het deze keer niet.

Anders had zij haar besluit gauw genomen, maar nu was zij tamelijk besluiteloos.

Een vervelende geschiedenis!

En dan kwam er ook nog het onderhoud met monsieur Duval bij.

Die bleek ook maar niet op te schieten.

Willy vroeg zich af of alle Fransen zo traag waren bij de afwikkeling van hun zaken? Zij kon het zich nauwelijks voorstellen, want de Fransen, die zij tot heden had leren kennen waren allemaal aalvlug geweest en namen bijna terstond hun beslissingen.

Meneer Duval verscheen op het kantoor.

Hij bleek in een opgeruimde stemming te zijn.

Willy besloot van de goede gelegenheid gebruik te maken.

Uit zichzelf deelde monsieur Duval haar mede, dat hij een goede koper voor zijn zaak gevonden had

en dat deze - een zekere monsieur Choit - bereid was iedereen over te nemen.

Dit laatste beviel Willy niet al te best.

Overnemen!

Daar had ze een positieve hekel aan en zij geloofde, dat Klaas die tegenzin met haar deelde.

‘Wanneer gebeurt het?’, vroeg ze.

Haar stem klonk vermoedelijk een beetje effen, want de heer Duval keek haar verbaasd aan en begreep niet wat zij bedoelde of waar zij heen wilde.

Toen maakte zij het hem met haar gewone eerlijkheid duidelijk en zei:

‘Overnemen? Misschien vind ik die monsieur Choit wel in het geheel niet aardig!’

Duval breidde de armen uit.

‘Ja, d a t is mogelijk!’

Verder zei hij niets.

Willy kende hem voldoende om te begrijpen, dat hij er ook niet van overtuigd was, dat Willy de opvolger in zijn bedrijf aardig zou vinden en dat stemde haar tot een dubbele voorzichtigheid.

‘Hij komt morgenmiddag!’

‘Om hoe laat?’

‘Drie uur!’

‘Weet U, dat in Uw agenda staat, dat U om half drie bij “Le Jour Fliks” moet zijn, zodat U nooit om drie uur hier op kantoor terug kunt zijn!’

Duval knikte.

‘Weet ik en ik vind het wel goed, dat je een poosje met Choit alleen bent. Dan heb je volop de gelegenheid hem te leren kennen!’

‘Misschien,’ zei Willy.

Glimlachend merkte de firmant op:

‘Je bent niet bijster enthousiast!’

Willy antwoordde:

‘Ik had U liever gehouden!’

‘Dat is lief van je!’

‘Het is altijd vervelend om een andere baas te krijgen.’

‘Denk je niet meer over die wereldreis?’, informeerde monsieur Duval geïnteresseerd.

‘Nog steeds!’

‘Dus je hebt keus!’

‘Maar Klaas!’

‘Die blijft hier!’

‘Onder de nieuwe patroon?’

‘Natuurlijk!’

‘Dat vind ik nog zo natuurlijk niet, monsieur Duval,’ wierp Willy tegen. Zij kende Klaas en hij was als het er op aankwam nog stijfhoofdiger dan zichzelf.

‘We zullen wel zien,’ zei monsieur Duval en hij ging verder met het lezen van de brieven, die Willy hem ter tekening voorgelegd had. Om een of andere reden vreesde zij moeilijkheden.

Zij moest er toch maar eens met madame Duval over spreken. Over de hangende kwestie was tussen beiden nog geen woord gewisseld. Dat was toch vreemd.

En het gebeurde.

Madame Duval meende:

‘Je kunt ook bij ons blijven, lieve kind, dan doe je maar wat in de huishouding!’

Dat was heel lief van madame Duval aangeboden, maar het zou Willy nooit bevredigd hebben. Neen, zij wilde werken, en het liefst wilde zij verantwoordelijk werk verrichten.

Zij schudde het hoofd:

‘Heel aardig van U en ik stel het ook heel erg op prijs, maar dan zou ik tenslotte in Parijs een doelloos leven krijgen, madame! Ik ben hier in Uw huis

heel gelukkig geweest, maar het is mij onmogelijk om niets te gaan doen! Daar deug ik werkelijk niet voor. Misschien, dat ik dan met monsieur Duparc meega!'

Madame knikte.

Zij begreep de beweegredenen van Willy uitstekend en nam het haar ook helemaal niet kwalijk.

Een meisje, dat een reis om de wereld kon gaan maken, zou wel gek zijn als zij een dergelijk aanbod zonder goede gronden van de hand wees. Monsieur Duparc was een aangenaam mens. Waarom zou zij dus niet gaan? Zij zou op die reis ook heel wat leren wat haar naderhand te pas zou kunnen komen.

Willy sprak met monsieur Duparc.

Haar besluit stond eigenlijk al vast.

Zij zou met hem meegaan.

Het werd haar niet elke dag aangeboden: een reis om de wereld!

Maar Klaas?

Monsieur Duparc dacht er nog eens over na. Hij had alles bekeken, maar hij moest Willy teleurstellen: voor Klaas was er geen plaats. Hij kon hem nergens gebruiken. Bovendien wilde hij ook liever geen Nederlander in dienst hebben!

Deze laatste woorden maakten op Willy een grote indruk. Zij maakte er uit op, dat de heer Duparc Klaas wel zou kunnen nemen, maar het niet wilde, omdat hij van Nederlandse nationaliteit was. Monsieur Duparc, die even was komen opwandelen hield Willy aan haar belofte, dat zij gauw haar besluit zou mededelen.

Zij knikte:

'Dat doe ik ook!'

Diezelfde dag kwam de opvolger van monsieur Duval eens kennis maken.

Monsieur Choit was een man van ongeveer vijf en dertig jaar. Hij bleek vol ondernemingslust te zitten. Hij deed al dadelijk of het vanzelfsprekend was, dat Willy en Klaas bij hem in dienst zouden blijven, want op vrolijke toon zei hij tegen Willy:

‘U en ik zullen de zaak laten uitgroeien, mademoiselle, en monsieur Klaas zal zorgen, dat alles in Engeland mooi loopt.... Dan vullen we elkaar prachtig aan.... Ik zal nog veel van U moeten leren, want ik ben nog maar heel kort in dit vak.... een paar weken....’

Verrast keek Willy op.

Een dergelijk geluid had zij niet verwacht.

Willy begon de zaken geheel anders te bekijken. Zij ging er over denken om met monsieur Choit de zaken voort te zetten en te blijven en inderdaad met hem samen de zaken van de firma Duval uit te bouwen en uit te breiden.

Daar zat ook veel aantrekkelijks in.

Zij hoorde de nieuwe firmant aan.

Hij was een goed en aangenaam spreker en hij bleek bezield te zijn van een geestdrift en een idealisme, dat zij bij andere Fransen nog nooit ontmoet had, ook niet bij monsieur Duval, hoewel deze toch een voortreffelijk mens was.

‘Ik kom dezer dagen nog eens terug om de zaken uitvoeriger met U te bespreken!’, beloofde monsieur Choit aan Willy.

Willy bleef achter.

Wat moest zij doen?

Het was net alsof zij een weegschaal voor zich had en de dingen woog:

Ten eerste:

Met monsieur Duparc meegaan en reizen om de wereld en veel kennis en ervaring opdoen.

Ten tweede:

Bij monsieur Choit blijven en de firma Duval groter helpen maken!

Wat trok haar het meeste aan?

Zij begreep, dat zij het zelf zou moeten uitmaken, want dat het kinderachtig zou zijn om haar vader en moeder weer om raad te gaan vragen. Zij was nu werkelijk oud en wijs genoeg geworden om zelf te kunnen beslissen welke vorm haar toekomst zou hebben.

Maar... zij kon niet tot een besluit komen.

Het ene leek haar prettig!

Maar het andere leek haar ook prettig.

Zij dacht aan het verhaal, dat zij als kind op school geleerd had van het ezeltje, dat honger had en tussen twee heerlijke dingen instond en maar niet wist te kiezen en tenslotte dood ging van de honger!

Nu, zo erg was het met haar gelukkig nog niet!

Doodgaan van de honger was er voor Willy nog niet bij.

Hoe moest zij tot een beslissing komen?

En over enkele dagen zou zij monsieur Duparc mededelen of ze bij hem kwam, ja of neen, en zij had het idee, dat de goede Parijzenaar er reeds op rekende.

Ineens dacht zij aan Klaas.

D i e kon niet bij monsieur Duparc in dienst kokom! Dat was een argument om neen te zeggen tegen monsieur Duparc. Zij liet haar landgenoot niet in de steek.

Maar was dat verstandig van haar?

Zij dacht er lang over na.

Misschien niet.

Misschien wel!

Het hinderde haar mateloos, dat zij zo heen en

weer geslingerd werd, dat zij niet tot een besluit kon komen. Zij dacht er zelfs over om de knopen van haar regenmantel te gaan tellen: ja.... neen.... ja.... neen.... ja.... neen....

Maar dat zou al te dol zijn!

Zij moest een weloverwogen besluit nemen en het niet laten afhangen van het toeval.

Jammer, dat Klaas van Dam ook niet bij monsieur Duparc in dienst kon komen. Dan zouden de zaken ineens heel anders liggen!

Dan zou Willy de keus werkelijk niet zo moeilijk vallen.

Zij besloot eens een babbeltje te gaan maken met Klaas. Misschien bracht die haar op nieuwe denkbeelden.

Naar het magazijn kon zij niet gaan, want daar waren ook anderen.

Monsieur Duval had nu ook aan de anderen verteld, dat er een nieuwe eigenaar in de zaak zou komen en monsieur Choit had zich ook voorgesteld aan de mensen in het magazijn.

Willy trof het.

Toen zij alleen zat, kwam Klaas even het kantoor binnen om een faktuur op te zoeken, die hij in het magazijn niet vinden kon, doch die hij dringend nodig had.

Zij zei:

‘Klaas!’

‘Willy!’

‘We hebben over de grote veranderingen, die op til zijn, nog niet lang met elkaar gesproken!’

‘Neen, dat is zo.’

‘Wat denk je er van?’

‘Monsieur Duval heeft gelijk.’

‘Gelijk?’

‘Ja, de man is ziek.... heeft geld genoeg.... waarom zou hij zich dus nog langer uitsloven.... dat heeft geen enkele zin....’

‘Natuurlijk, als je het zo bekijkt,’ moest Willy erkennen.

Klaas hervatte:

‘Die Choit lijkt me een fidele vent!’

‘Dat was monsieur Duval ook.’

‘Natuurlijk. Maar de loop van de geschiedenis kun je toch niet tegenhouden,’ verklaarde Klaas op enigermate diepzinnige wijze.

Willy schoot in de lach.

Hij had dit laatste ook zo plechtig gezegd.

Klaas vertelde:

‘Choit heeft mij toegezegd, dat ik niet alleen Engeland, maar ook Nederland krijg.... hij wil de zaken nog veel meer gaan uitbreiden.... misschien komt Spanje er ook wel bij.... Hij lijkt mij een geweldig ondernemende man te zijn.’

Willy knikte.

‘Mij ook!’

Toch was Klaas een verstandige jongen, die heel goed begreep, dat Keulen en Aken niet op één dag gebouwd waren.

Hij zei:

‘Het zal natuurlijk wel een poosje duren voordat het allemaal zover is. Monsieur Choit heeft me gezegd....’

Hij stopte, als om zijn gedachten te verzamelen. Hij zei liever niet meer dan hij verantwoord kon, ook niet tegen Willy.

Willy drong aan:

‘Wat zei hij....?’

‘Dat alles langzaam zou gaan. Hij wilde niets overhaast doen.... eerst de kat uit de boom kij-

ken.... dat vind ik een gezond standpunt voor een zakenman.... je moet niet vergeten, dat hij zijn geld waagt....’

Willy knikte.

Het klonk haar allemaal heel logisch in de oren.

‘Dus jij vindt het wel leuk om onder de nieuwe patroon te werken?’

Vragend keek zij hem aan.

Maar zo was het nu ook weer niet geheel en al. Het liefst had Klaas gezien, dat de zaken bleven zoals ze waren, maar nu dit onmogelijk was moest hij zich blijmoedig in het onvermijdelijke schikken en de toekomst leek hem met monsieur Choit heus niet zo somber!

‘Och....’

‘Of wil je wat anders?’

Hij trok zijn schouders op.

Wat anders?

Wat bedoelde Willy daarmee?

Hoe moest hij in het overvolle Parijs aan wat anders komen? De mensen hadden er zelf moeite genoeg om behoorlijk werk te krijgen. Onlangs had in één van de dagbladen gestaan, dat er werkloosheid in Frankrijk heerste. Het was nog een wonder, dat men hem en Willy toestond in Parijs te werken.

Ja, d a t was werkelijk nog een groot wonder. En naar de mening van Willy kon daar elk ogenblik een einde aan komen.

Zij zei:

‘Ik ga naar de firma Duparc.... misschien tenminste....’

De ogen van Klaas werden dof.

Hij vond dit in het geheel geen aangename boodschap.

Willy weg.

Ja, het had hem al eerder voor de geest gezwefd. Maar hij had er geen aandacht aan geschonken. Eigenlijk had hij niet geloofd in de ernst van een vertrek van Willy van Stralen.

Maar nu bleek het dan toch de waarheid te zijn.

Willy stond voor de keus.

Of een reis om de wereld maken.

Of bij de heer Choit in dienst blijven.

Het eerste was natuurlijk mateloos aantrekkelijk voor haar.

Maar ook het tweede had zijn bekoringen.

Van de firma Duval wist zij zo langzamerhand alles af en zij zou er een hele autoriteit kunnen worden. Dat was ook aardig. Van haar jeugd af aan had Willy iemand willen zijn. Zij had in het leven iets wensen te betekenen. Die kans kreeg zij nu bij de nieuwe firmant van het bedrijf.

Ach, wat was het allemaal verschrikkelijk moeilijk en Willy begreep heel goed, dat zij dezer dagen tot een definitief en onherroepelijk besluit zou moeten komen.

Hoofdstuk III.

Stijfkopje handelt naar haar beste weten.

Monsieur Duparc had weer aangedrongen en hij had haar alles zo mooi voorgesteld.

Zij zou - als alles was zoals hij het haar afschilderde - een hemel op aarde krijgen.

‘Kind, doe het toch! Het zal je heus niet elke dag aangeboden worden!’

Willy knikte.

Dat begreep zijzelf heel goed, dat haar niet elke dag zo'n baan aangeboden zou worden. Reizen om de wereld - vreemde landen en steden en volken leren kennen - de droom van elk meisje! Tenminste van elk avontuurlijk meisje!

‘En je kunt alles van me gedaan krijgen!’, zei monsieur Duparc nog in zijn geestdrift. Hij zag inderdaad veel in het Nederlandse meisje en was er van overtuigd, dat hij zeer veel aan haar zou hebben. Bovendien beschikte hij ook over de beste informatie omtrent haar van zijn vriend Duval, die hem gezegd had, dat zij accuraat, ijverig, intelligent en beschaafd was. Wat wilde hij dus nog meer? Zo gemakkelijk zou hij een Frans meisje niet kunnen krijgen, die de talenkennis van Willy bezat.

Willy herhaalde glimlachend:

‘Ik kan alles van U gedaan krijgen?’

Hij knikte.

Maar toch haalde hij iets van zijn belofte van zoeven terug, door er aan toe te voegen:

‘In het redelijke natuurlijk. Je kunt me wel een miljoen harde francs vragen en die zou ik je onmogelijk kunnen geven, ook al zou ik het graag willen doen!’

Toen zei zij:

‘Dat had ik ook niet op het oog. Een miljoen harde francs is zo'n groot kapitaal. Ik zou niet weten hoe ik het beheren moest!’

‘Wat wil je dan? Een voorschot op je salaris? We hebben nog niet eens over je salaris gesproken!’

‘Ik wil ook geen voorschot. Ik heb geld genoeg,’ gaf Willy ten antwoord. Zij vond het wel prettig, dat zij dit laatste zeggen kon. Zij was in Parijs heel zuinig geweest en had een aardige spaarpot gemaakt, waarop ze heel trots was. Zij zou het desnoods heel wat maanden kunnen uitzingen zonder iets te verdienen. Maar zo iets lag niet in de aard van Willy.

Glimlachend merkte monsieur Duparc op:

‘Ik wilde, dat ik het zeggen kon, dat ik geld genoeg had, beste kind!’

‘Nou ja, dat bedoelde ik ook maar in het redelijke,’ deed Willy weer bescheiden.

‘Wat wilde je dan van me?’

Even weifelde Willy.

Toen zei ze:

‘Een goede betrekking voor mijn landgenoot Klaas van Dam!’

Het gezicht van monsieur Duparc betrok. Hij was een beste man, maar hij hield er niet van om dingen te doen, die hij liever niet wilde doen. Hij wilde - met uitzondering van Willy - uitsluitend met Fransen werken in zijn bedrijf.

Een beetje kortaf antwoorde hij:

‘Ik heb geen plaats voor hem!’

Dat was een uitvlucht.

Wanneer monsieur Duparc wilde, dan zou hij voor Klaas van Dam best een gaatje kunnen vinden. Hij had immers vertegenwoordigers nodig.

Willy probeerde hem op weg te helpen en zei:

‘Klaas is een echte koopman!’

‘Dat wil ik best geloven!’

‘Dan moet hij voor U goud waard zijn!’

‘Maar ik heb geen werk voor hem!’

Maar hiermee kon hij Willy niet vangen.

Ze zei:

‘U gaat Uw zaken uitbreiden en hebt dus vertegenwoordigers nodig! U kunt niet alles alleen doen. In Engeland heeft Klaas uitstekend werk gedaan voor deze firma. Monsieur Duval was er verbaasd over! Dat weet ik heel zeker!’

Monsieur Duparc knikte.

Hij wist, dat monsieur Duval zeer tevreden was over de werkzaamheden van de Nederlander Klaas van Dam, maar dat hoefde voor hem geen reden te zijn dat hij die jongeman ook in zijn dienst nam. Hij had neven, die om een betrekking verlegen zaten en hij vond - en misschien niet ten onrechte - dat die voorrang hadden boven een vreemdeling, die hij bovendien nauwelijks kende.

‘Ik heb voldoende vertegenwoordigers,’ zei hij.

Willy maakte aan het ietwat onaangenaam wordende onderhoud een einde, door te zeggen:

‘Ik zal U morgen schrijven!’

‘Dus overmorgen heb ik Uw beslissing? Is dat afgesproken, mademoiselle?’

‘Ja, monsieur Duparc.’

‘Mooi, dan houden we het daarop en vergeet niet,

dat U bij monsieur Duparc een mooi en avontuurlijk leventje tegemoet gaat, een leventje, dat maar weinig jongedames beschoren is!', waarschuwde hij nog eens, terwijl hij opstond om heen te gaan.

'Ik zal het niet vergeten,' beloofde Willy.

Toen de heer Duparc verdwenen was ging Willy naar het magazijn.

Daar was Klaas alleen.

Zij zei:

'Duparc is geweest!'

Hij knikte en antwoordde:

'Ik heb hem wel gezien! Wanneer ga je hier weg?'

Zijn stem klonk somber.

Willy liet hem nog even in het ongewisse en antwoordde toen:

'Ik blijf bij de nieuwe baas en jij ook!'

'Meen je het?'

Er klonk gejuich in zijn stem deze keer en zijn ogen glansden van vreugde.

'Natuurlijk meen ik het!'

'Dat vind ik fijn van je!'

Willy vertelde hem:

'Vanmiddag vertel ik meneer Choit, dat ik bij hem blijf en als jij hetzelfde doet, dan zal hij een gelukkige dag in zijn leven hebben.'

'Haal me er maar bij!', riep Klaas uit.

'Ik zal het doen!'

Willy vertrok in het besef, dat zij een gelukkige Klaas van Dam achtergelaten had.

Die middag was op het kantoor niet veel meer te doen.

Zij besloot nu maar meteen aan monsieur Duparc een brief te zenden. Dan was zij tenminste van die onaangename bezigheid af.

Zij beet even op haar vulpenhouder.

Toen schreef ze in vlekkeloos Frans:

Geachte Heer Duparc,

Bij deze deel ik U mede, dat ik na rijp beraad tot het inzicht ben gekomen, dat ik de opvolger van mijnheer Duval niet in de steek mag laten. Hoezeer ik U ook erkentelijk ben voor het in mij gestelde vertrouwen, moet ik U toch mededelen, dat ik van de door U aangeboden betrekking afzie. Van harte hoop ik, dat U er spoedig in slagen zult een ander meisje te vinden, waaraan ik overigens niet twijfel, want inderdaad zullen ontelbare meisjes de betrekking buitengewoon aanlokkelijk vinden.

Met hartelijke groeten verblijf ik

Uw

Willy van Stralen.

Ziezo, dat was gedaan!

Willy las de brief over.

Toen sloot zij hem in een enveloppe, waar zij een postzegel op plakte. Aanstonds zou zij hem persoonlijk in de bus werpen.

Zij was er zich van bewust, dat zij een groot besluit genomen had. Een ander meisje had het in haar plaats misschien anders gedaan. Maar zij meende, dat zij de goede weg gekozen had. Tezamen met Klaas van Dam zou zij de firma Duval onder de nieuwe eigenaar groot en bloeiend proberen te maken! Dat was een goed doel. En zij wist, dat zij met te blijven haar landgenoot een groot genoegen deed. Zonder haar zou het hem hier toch niet bevallen zijn op de duur.

Willy wandelde naar de brievenbus.

Over enkele seconden zou de enveloppe in de gleuf verdwijnen en dan zou de beslissing onherroepelijk gevallen zijn.

Zij weifelde geen ogenblik.

Daar gleed de brief weg.

Hij was al verdwenen.

En met die brief ook de kans van Willy om een wereldreis te gaan maken. Maar wat deed het er toe? Zij zou proberen andere mensen geluk te schenken, de heer Choit en Klaas van Dam! En dat was wel een opoffering waard.

Willy liep terug naar haar kantoor. Die avond zou zij haar ouders telefoneren om hun haar besluit mede te delen. Zij zouden er wel van ophoren. Want zij verwachtten natuurlijk, dat zij het voorstel van monsieur Duparc met beide handen zou aangrijpen. Zij glimlachte. En in gedachten hoorde zij haar vader zeggen:

‘Ons stijfkopje heeft weer haar eigen zinnetje gedaan!’

Inderdaad, dat zou haar vader zeggen.

Willy moest glimlachen.

Zij wilde, dat zij het hem h o o r d e zeggen! Het was al weer lang geleden, dat zij thuis geweest was. Wat was men gauw gewend aan een vreemde omgeving. Overigens was de omgeving voor Stijfkopje niet meer vreemd. Zij gevoelde zich bij de heer en mevrouw Duval volkomen thuis en op haar gemak.

Maar toch dacht zij er vaak over, dat zij gebonden was.

Gebonden?

Ja, zij behoorde tot de f a m i l i e Duval en zij zou weleens n i e t tot de familie Duval willen behoren.

Zo zei Stijfkopje het tegen zichzelf. Zij moest er over in de lach schieten.

Wist zijzelf wel goed wat zij eigenlijk bedoelde?

O, best!

Zij zou eens geheel en al v r i j willen zijn!

Was zij dat dan niet?

Kon zij niet gaan en staan waar zij wilde?

Kom, kom, zij moest het niet erger maken dan het in werkelijkheid was. Het huis Duval was voor haar in het geheel geen kostschool, waar nauwlettend op al haar gedragingen toegezien werd.

Meneer en mevrouw Duval waren zeer beslist geen liefhebbers van de bioscoop.

Willy was dit w e l !

En zij ging dan ook dikwijls 's avonds een bioscoopje pakken. Maar daar maakten de heer en mevrouw Duval nimmer aanmerkingen op. Natuurlijk, het moest niet te gek worden. Willy moest niet midden in de nacht thuis komen! Doch dat d e e d zij ook niet!

Toch wilde Willy iets anders.

Zij wist heel goed wat zij wilde:

Op kamers wonen!

Maar hoe zou zij dat ooit kunnen bewerkstelligen? O, de praktijk van het op een kamer wonen zou eenvoudig genoeg zijn. Haar broodmaaltijden kon zij gemakkelijk zelf bereiden en er waren in Parijs honderden goedkope eethuisjes, waar zij eten kon.

D a a r i n zat het hem ook niet.

Maar h o e moest zij het aan de heer en mevrouw Duval mededelen?

Zij zag zich in gedachten al op haar vriendelijke gastheer en gastvrouw toestappen en tegen hen zeggen:

‘Hooft U eens even, ik vind het hier wel erg pret-

tig, maar ik ga toch liever op een kamer wonen!’

Hoe zouden ze haar aankijken?

Monsieur Duval zou de eerste zijn om het te begrijpen en hij zou zeggen:

‘Natuurlijk, lieve kind, dat moet je doen, wanneer je er zin in hebt!’

En na hem zou mevrouw Duval bepaald iets dergelijks tegen haar zeggen.

Maar zij wist, dat beiden het heel verdrietig zouden vinden.

Daar was Willy van overtuigd.

En monsieur en madame Duval waren altijd te lief voor haar geweest om hun verdriet te berokkenen. Dat wilde Willy in geen geval.

Maar toch zou ze zo graag eens een poosje echt vrij willen zijn.

Op een kamer wonen leek haar het prettigste, dat er te bedenken viel.

Als zij er op een onopvallende wijze eens een balletje over opgooide. Misschien dat meneer en mevrouw Duval het haar dan zelf zouden voorstellen.

De gehele middag bleef Willy met die gedachte spelen.

Toen zij naar huis wandelde, was het nog niet uit haar hoofd verdwenen.

Eensklaps stond zij voor een groot gebouw.

Zij kende dit gebouw.

Een poosje geleden was zij er met de heer Duval langs gekomen en die had haar verteld, dat het een soort studententehuis was, waar veel mannelijke en vrouwelijke studenten woonden.

Geboeid bleef Willy staan kijken.

Een kamer in zulk een gebouw hebben - d a t leek haar prachtig!

Zij keek door de poort naar binnen.

De conciërge - een oude man - zat in zijn hokje een beetje te dutten.

Willy kon de verleiding niet weerstaan om even naar hem toe te lopen.

Hij sliep werkelijk.

Willy kon het bijna niet over haar hart verkrijgen om hem wakker te maken.

Maar.... daar opende hij zijn ogen reeds!

Een beetje verwonderd keek hij het jongemeisje aan.

Willy bood hem gauw een sigaret aan.

‘Dank U!’, zei hij, terwijl hij glimlachend aan de klep van zijn oude, glimmende pet tikte.

Met moeite haalde hij lucifers voor de dag en stak zijn sigaret aan.

Even zweeg Willy.

Maar zij begreep, dat zij toch in elk geval i e t s zeggen moest.

Zij vroeg:

‘Zijn er nog kamers vrij?’

De man kneep, als een poes, die in de zon zit, zijn ogen even dicht. Klaarblijkelijk moest hij ernstig over die vraag nadenken.

Daarna schudde hij het hoofd.

Er waren dus geen kamers meer vrij!

Eigenlijk was Willy er blij om, want nu kon zij het grote, aantrekkelijke gebouw, waar zij zo gezellig zou leven, uit haar hoofd zetten.

Maar de conciërge bleek zich te bedenken.

Plotseling begon hij hevig van je te knikken en hij zei:

‘Nog één kamer op de vierde étage!’

Meteen stond hij op.

Willy dacht:

‘O, lieve help, wat heb ik aangehaald!’

De man wenkte haar met de vinger, dat zij hem volgen moest.

Willy kon nu niet meer terugkrabbelen, want dan kon de man wel eens boos worden. Hij was voor haar opgestaan.

Zij hoopte, dat er een lift in het gebouw aanwezig zou zijn.

Maar daarvan was natuurlijk geen sprake!

Hoe kwam zij er ook bij!

Een lift in dit steenoude gebouw, dat er misschien al honderden jaren stond.

Terwijl zij samen de trappen opgingen, die er nu niet bepaald erg mooi en zindelijk uitzagen, vertelde de conciërge haar, dat in het gebouw bij elkaar vijftig jongens en meisjes onderdak hadden gevonden.

‘Een aardig huis hier!’, zei hij.

Op de gang van de derde verdieping draaide hij zich om en vroeg aan Willy:

‘Wanneer U wilt huren moet U het gauw doen, want er zijn veel liefhebbers. Het beste zou zijn, dat U nu meteen besloot en mij dadelijk een week of twee weken huur betaalde. Dan bent U in elk geval zeker van Uw zaak.’

Willy wist van gesprekken met meneer Duval en Klaas, dat er veel woonruimte in Parijs gevraagd werd en dat men al heel blij zijn moest, wanneer men iets geschikts kon huren.

Zij zat er wel een beetje mee in.

Huren?

Daartoe was zij nog in het geheel niet besloten. Maar dat kon zij nu niet aan de conciërge zeggen, want dan zou hij haar met alle recht kunnen vragen waarom zij hem dan zoveel moeite had laten doen.

Moeizaam liep zij dus met hem mee naar de vierde étage.

Terwijl zij alles zo bekeek, daalde haar geestdrift om in dat huis te gaan wonen hoe langer hoe meer. Het was er uitgesproken somber en de jongens en meisjes, die zij op de trappen en de gangen tegenkwam, leken haar bepaald niet te behoren tot de categorie *heren* en *dames*.

Alle deuren hadden een nummer. Bij kamer nummer 47 bleef de man staan en begon in zijn broekzak te zoeken naar een sleutel. Verbaasd keek Willy hem aan. Paste dan één sleutel op alle kamerdeuren? Dat was een bijna ongelooflijke zaak. Of zou hij alleen maar de sleutel van die ene kamer bij zich hebben? Dat leek haar nog het meest aannemelijk. Hij haalde de sleutel voor de dag en opende toen de deur. Het was een verschrikkelijk ongezellige kamer, waar het bovendien nog onprettig geurde.

Met een zegevierende glimlach op zijn gelaat keek de conciërge haar aan. Hij was zeker van mening, dat hij haar iets wonderbaarlijks had laten zien.

Willy deed haar best haar teleurstelling niet te laten merken, zij wilde met de oude man, die vriendelijk en hulpvaardig genoeg was geweest, in geen geval moeilijkheden hebben.

Aandachtig nam zij de kamer op.

Werkelijk, zij kon onmogelijk enthousiast worden. Al zou zij de kamer, bij wijze van spreken, voor niets kunnen krijgen, dan zou zij hem zelfs niet willen hebben!

Toch vroeg ze maar:

‘Wat is de prijs van deze kamer?’

De conciërge dacht even na en noemde haar toen een bedrag, dat haar deed duizelen.

Wat zij dikwijls deed, deed ze ook nu: zij rekende het om in Nederlands geld en kwam zo aan een bedrag van honderdvijfenzeventig gulden per maand.

Honderdvijfenzeventig gulden voor zo'n krot!

Nog voor geen honderdvijfenzeventig centen!

Zij vergeleek een en ander met haar frisse, gezellige kamer, die ze bij de familie Duval bewoonde.

Wat een verschil!

Niet te beschrijven!

De conciërge keek haar afwachtend aan.

Zou hij nu werkelijk denken, dat ze haar portemonnee voor de dag haalde om hem het gevraagde bedrag te overhandigen?

Maar wát moest ze nu zeggen?

Ze zei wat haar het eerste inviel:

‘Ik zal er eens thuis over praten, monsieur!’

De man trok een wijsgerig gezicht, knikte, en sloot de kamerdeur.

Samen liepen ze de trap af.

Het viel Willy allemaal erg mee met de conciërge. Zij had gedacht, dat de man erg uit zijn humeur zou zijn, maar nu dit niet het geval was, vond zij hem een beetje zielig. Hij had nu al die moeite voor niets gedaan. Willy bleef wat achter hem lopen en haalde uit haar portemonnee een paar geldstukken. Die zou zij straks aan de conciërge geven. Dan had hij tenminste niet alles voor niets gedaan.

Zij kwamen weer bij zijn kantoortje.

Glimlachend zei hij:

‘U bent geen Française?’

‘Nee, dat klopt.’

Hij ging aan het raden:

‘Een Deense!’

Willy schudde haar hoofd en antwoordde:

‘Nederlandse!’

‘Aha, Nederlandse! Waren daar een hele tijd ge-

leden niet van die erge overstromingen geweest door dijken, die bezweken waren?’

Willy prees hem:

‘U bent goed op de hoogte, monsieur!’

Hij glimlachte geveleid.

‘Ik lees de krant altijd heel goed,’ zei hij, terwijl hij op het dagblad wees, dat op zijn tafeltje lag.

Willy stak hem het geld toe.

Met een verrast gebaar nam hij het aan:

‘Duizend maal dank, mademoiselle, en ik hoop nog iets van U te horen!’

Toen Willy zich weer verder spoedde, raadpleegde zij haar horloge.

Zij had langer tijd verdaan in het gebouw dan zij gedacht had. Zeker wel een half uur. Zij zou nu veel later dan gewoonlijk thuis komen. Als meneer en mevrouw Duval maar niet ongerust waren! Het was maanden geleden nog eens gebeurd, dat zij door bijzondere omstandigheden later dan gewoonlijk thuis gekomen was - wat had madame toen in ongerustheid gezeten!

Willy nam een besluit.

Zij stak de hand op voor een taxi.

Waarom zou zij zich niet eens naar huis laten rijden. Niet helemaal tot voor de deur, maar tot de ingang van de straat. Dan behoefden meneer en mevrouw niet te merken, dat zij uit een taxi stapte. Want dat zou weer het geven van allerlei verklaringen noodzakelijk maken. Willy hield niet van onware dingen zeggen en zij zou dan moeten vertellen, dat zij het studententehuis bezichtigd had. Dat zou meneer en mevrouw Duval natuurlijk te denken geven.

Spoedig had zij de straat, waar zij woonde, bereikt. Zij rekende met de chauffeur af. Lachend be-

dacht zij, dat het vandaag een dure dag voor haar geweest was. Eerst de fooi aan de conciërge van het studententehuis en nu weer de taxi!

Maar wat hinderde het?

Er gingen immers dagen voorbij, dat zij geen centime uitgaf.

Meneer en mevrouw Duval zaten in de huiskamer toen Willy thuis kwam.

Monsieur voelde zich de laatste dagen minder goed en liet zich ook maar zelden op het kantoor zien. Hij liet vrijwel alles aan Willy en aan de magazijnmeester over. Hij wist, dat alles bij hen in de beste handen was.

‘Koffie?’, vroeg madame Duval.

‘Graag!’

De lekkere koffie, die mevrouw omstreeks deze tijd altijd schonk, waardeerde Willy erg. Het was of de opwekkende drank de vermoeidheid uit haar lichaam verdreef.

Behagelijk drinkend, het ene klene slokje na het andere, vertelde ze van haar brief, die zij aan monsieur Duparc geschreven had.

Aandachtig luisterden de heer en mevrouw Duval toe.

De kogel was dus door de kerk.

Willy had haar besluit genomen.

Even heerste stilte in de kamer.

Toen vroeg madame:

‘Vind je het nu echt niet jammer?’

‘Waarom, madame? Ik ben toch helemaal ingeburgerd in de zaak van Uw man!’

Meneer en mevrouw Duval wisselden een glimlachende blik met elkaar.

Het was net alsof zij iets op het hart hadden, dat zij Willy nog niet wilden vertellen.

Madame zei:

‘Die reis om de wereld was toch wel heel aantrekkelijk!’

Willy knikte:

‘Ja, dat is zo, maar....’

Zij hield op.

Waarom hield zij op met spreken? Omdat zij het een beetje aanstellerig vond om te zeggen, dat zij het als haar plicht beschouwde in de firma Duval te blijven, omdat de nieuwe eigenaar de eerste maanden natuurlijk alles even vreemd en onwennig zou vinden.

Meneer Duval moedigde haar aan:

‘Spreek eens uit....’

‘Och, het lijkt me voor Uw opvolger aangenamer....’

Met een beetje ondeugende glimlach vroeg madame Duval aan haar:

‘En Klaas?’

‘Die vindt het natuurlijk prettig, dat ik blijf. Dat kan ik me ook best indenken!’

‘Ik ook,’ zei madame.

En toen kwam het grote nieuws voor Willy. Na wat gewichtig gehoest zei monsieur Duval tegen haar:

‘Ik heb je ook iets te zeggen.’

Willy knikte en keek hem verwachtend aan. Wat zou hij haar te vertellen hebben? Zo aan zijn gezicht te oordelen moest het iets heel belangrijks zijn.

‘Ik ben vanmiddag bij de dokter geweest!’

Willy zweeg.

Het gezicht van de heer Duval werd eensklaps ernstig.

Willy schrok.

De dokter zou hem toch niet iets naars verteld hebben?

Dat hoopte zij maar niet. Niet voor meneer en ook niet voor mevrouw, die in alles zo met haar man meeleefde.

Monsieur Duval ging verder:

‘De dokter vond me niet zo heel goed....’

Daar had je het dus al.

Maar het viel mee, want monsieur Duval voegde er snel aan toe:

‘Ik moet er eens uit, zei hij.’

Willy herhaalde:

‘Er uit?’

‘Ja!’

‘U gaat toch uit de zaak!’

Meneer Duval lachte en zei:

‘Hij bedoelde Parijs uit....’

‘O!’, zei Willy.

Nu begreep zij pas volkomen de bedoeling van monsieur Duval.

Mevrouw nam het woord van haar man over en vertelde aan Willy:

‘De dokter heeft mijn man een algehele ontspanning voorgeschreven en die kan hij alleen maar krijgen door op reis te gaan.... een lange reis te maken.... veel nieuwe steden zien en nieuwe volken en vreemde landen....’

Willy knikte.

Er schoot haar tegelijkertijd iets door haar hoofd, dat op een of andere wijze iets te maken had met het studententehuis, dat zij gezien had. Wanneer meneer en mevrouw Duval samen op reis zouden gaan, dan zou zij toch niet alleen in het grote huis kunnen blijven en zou zij wel een kamer moeten zoeken. Dan

kreeg zij toch haar zin. zonder dat zij meneer en mevrouw Duval behoefde te kwetsen. Maar zij sprak natuurlijk nog nergens over.

Dat was ook niet nodig. Want mevrouw Duval had nog heel wat meer op haar hart.

Zij zei:

‘Mijn man en ik gaan over enkele maanden een dergelijke reis maken.... eerst neemt mijn man hier in huis geruime tijd rust.... tenminste, dat zijn we van plan.... het kan natuurlijk ook nog anders lopen.... En dan zouden we jou willen meenemen... dat wil zeggen: als je er zin in hebt!’

Dat was voor Willy inderdaad een heel grote verrassing.

Nu ging zij dus t o c h een grote reis maken!

Maar meteen zag zij weer de schaduwzijde van het plan. Het was allemaal goed en wel, dat zij met de heer en mevrouw Duval een reis ging maken, maar waar bleef zij dan met haar glorieuze voornemen om voor de opvolger van monsieur Duval een steun te zijn? Een steun, die hij vooral de eerste tijd heus wel nodig zou hebben?

Er kwam een diepe rimpel tussen Willy's wenkbrauwen, die er op wees, dat zij diep over iets nadacht.

Monsieur Duval keek zijn vrouw even aan. Het viel madame werkelijk tegen, dat Willy er zo lauw op reageerde.

Maar monsieur Duval begreep het beter. Hij zag onmiddellijk waar hem de schoen wong bij Willy. Hij zei:

‘Ik kan raden waar je aan denkt, lieve kind!’

Met zijn trouwhartige ogen zag hij haar aan.

Vragend keek zij hem aan.

‘Je denkt aan mijn opvolger!’

Willy knikte en erkende:

‘Dat doe ik inderdaad, monsieur!’

Even viel een stilte in de kamer.

Toen hervatte meneer Duval:

‘Ik ben van de dokter naar mijn opvolger gegaan en heb hem gevraagd of hij je een poos wil en kan missen. Hij toonde zich zeer inschikkelijk en verklaarde mij, dat hij de indruk had, dat Klaas een heel handige jongen was, die de eerste maanden best op kantoor zou kunnen werken. Hij gunde je de reis graag. Hij voegde er zelfs aan toe, dat je misschien wel de gelegenheid zou hebben om in de verschillende steden eens naar nieuwe relaties voor hem uit te kijken. Precies zo zei hij het mij.’

Ja, dit maakte de zaak ineens heel anders!

NU pas toonde Willy de geestdrift, die mevrouw eerst bij haar gemist had.

Zij vond het een schitterend plan, waarop zij zich erg verheugde.

De maaltijd verliep in een gezellige stemming.

Meneer vertelde, dat hij zich van de reis veel voorstelde.

De volgende ochtend hadden Willy en Klaas een ernstig gesprek met elkaar.

Willy vertelde hem:

‘Er zal een tijd komen, dat je het een poosje zonder mij zal moeten stellen!’

Het gezicht van Klaas betrok onmiddellijk, want zijn eerste gedachte was, dat Willy toch de firma zou gaan verlaten.

Maar dit bleek gelukkig niet het geval te zijn.

Natuurlijk was Klaas voor Willy blij, maar z e l f kon hij toch niet opgetogen zijn. Het kwam in elk

geval neer op het feit, dat hij een aantal maanden zonder Willy de werkzaamheden zou moeten verrichten op het kantoor.

Glimlachend vroeg Willy hem:

‘Zie je tegen die werkzaamheden erg op?’

‘Tegen de werkzaamheden niet!’

‘Nou dan?’

‘Maar dat jij er niet bent!’

‘Geen mens is onmisbaar,’ antwoordde Willy wijs.

‘Jij bent voor mij wel onmisbaar,’ zei Klaas op een toon, die duidelijk geen tegenspraak duldde.

Willy glimlachte.

Zij gevoelde zich door de woorden van Klaas van Dam toch wel een beetje gevlaid. Maar zij begreep wat hij bedoelde en zij kon begrijpen, dat hij over de gang van zaken niet in de wolken was.

Op dat ogenblik werd Klaas naar het magazijn geroepen, waar een haast-karweitje voor hem te doen bleek te zijn.

Toen schoot het Willy te binnen, dat zij gisteravond geheel en al vergeten had haar vader en moeder op te bellen.

Dat zou zij nu even doen.

Haar ouderlijk huis telefoneren. Vader zou wel op zijn kantoor zijn, maar dan kon moeder hem toch in elk geval alles vertellen.

Gauw draaide Willy het nummer van het telefoonkantoor.

‘Is de lijn met Amsterdam erg bezet?’

‘Niet zo erg!’

‘Hoelang duurt het?’

‘Een half uurtje, misschien korter!’

De Parijse telefoniste, die haar te woord stond, bleek een vriendelijk en hulpvaardig meisje te zijn

deze keer en gaf rustig op de vragen van Willy antwoord. Dat had zij wel anders meegemaakt. Wat konden ze soms nijdige en korte antwoorden geven op vragen, die zij overbodig vonden. Maar Willy had het hun nooit kwalijk genomen, omdat zij begreep, dat die meisjes vol werk zaten.

Willy noemde het nummer, dat zij hebben moest.

De telefoniste bleek de tijd te hebben, want zij zei tegen Willy wat deze al vaak in Parijs tegen zich had horen zeggen:

‘U bent een buitenlandse!’

‘Dat hebt U goed geraden!’

‘U bent natuurlijk een Nederlandse!’

‘Ook goed geraden. Maar hoe weet U dat zo dadelijk?’, vroeg Willy verrast.

Even lachte de telefoniste.

Toen antwoordde zij:

‘Dat is nogal duidelijk! U vraagt immers Amsterdam aan. Ik mocht dus aannemen met een Nederlandse te doen te hebben!’

Willy erkende:

‘Niet erg snugger van me om daar niet dadelijk op te komen!’

‘Ik ben eens met vakantie in Amsterdam geweest!’

‘En is het U er bevallen?’

‘Best! Ik vond de grachten het mooist van alles. Ik zal de tocht, die ik 's avonds met een boot gemaakt heb nooit vergeten. Al die verlichte grachten en huizen! Ik moest steeds aan een SDrookje denken!’

‘Leuk!’, zei Willy.

‘En hoe bevalt U Parijs?’

‘Opperbest!’

‘U bent er al zeker een hele tijd? Anders zou U niet zo goed Frans spreken!’

‘Ja, ik ben er al een poosje,’ gaf Willy toe, die het jammer vond, dat zij de aardige telefoniste alleen maar horen en niet zien kon.

‘Nu moet ik afbreken. Veel geluk in Parijs!’

‘Dank U,’ zei Willy, ‘hetzelfde!’

Zij legde de hoorn terug op de haak van het telefoontoestel.

Glimlachend dacht zij nog even na over het korte onderhoud, dat zij met het haar onbekende meisje gevoerd had. De Franse meisjes en vrouwen konden soms bijzonder aardig en hulpvaardig zijn. Dat had zij op straat en in winkels ook al meermalen gemerkt. Zij nam een boek en begon enkele facturen in te schrijven.

De minuten verstreken.

Het was stil in het kantoor. Af en toe drongen stemmen uit het magazijn tot haar door. Haar gedachten dwaalden af. Zij had tot heden in Parijs toch wel een heel gelukkige tijd gehad. Bij haar vergeleken kwamen heel wat meisjes veel tekort. Het was eigenlijk erg ondankbaar van haar, vond ze, om af en toe ontevreden te zijn, dat zij niet op kamers woonde. Ja, het was misschien wel ondankbaar, maar toch kon zij de gedachte niet van zich afzetten.

Daar rinkelde een harde bel.

Natuurlijk Amsterdam!

Willy sprong op en greep naar de hoorn van het telefoontoestel.

Het was inderdaad Amsterdam.

De telefoniste - het was nu een ander meisje dan zoëven! - vroeg haar om nog even geduld te willen oefenen.

Willy keek op haar horloge.

Er bestond een kans, dat haar moeder juist uit was, om boodschappen te gaan doen. Dat zou jam-

mer zijn. Maar zij moest er in elk geval maar het beste van hopen. Als haar moeder niet thuis was kon zij haar vader op zijn kantoor opbellen of het later nogeens thuis proberen.

In spanning wachtte Willy.

Het duurde deze keer wel verschrikkelijk lang.

Telkens hoorde zij brokstukken van Franse gesprekken, waarmede zij echter niets te maken had.

En toen.... de stem van haar moeder!

‘Ben jij het, Willy?’

Mevrouw Van Stralen had natuurlijk onmiddellijk begrepen, dat zij door haar dochter uit Parijs opgebeld werd.

‘Ja, mam!’

‘Heerlijk, dat je belt, kind!’

‘Alles goed, moeder?’

‘Uitstekend! En met jou?’

‘Vertel eerst hoe het met vader gaat!’

‘Kan niet beter!’

‘En zijn zaken?’

‘Niet slecht, hoewel we over een bijzondere drukte niet te klagen hebben. Vader is van mening, dat het steeds beter gaat en dat is toch maar de hoofdzaak!’

‘Dat ben ik met hem eens! Maar ik belde U voor iets heel bijzonders op!’

‘Zo kind, je maakt me nieuwsgierig!’

‘Ik heb meneer Duparc geschreven, dat ik niet bij hem in dienst treed. Ik blijf bij de opvolger van monsieur Duval!’

Even was het stil.

Toen vroeg moeder Van Stralen:

‘Vind je het niet jammer van die wereldreis, reis, kind? Het zou een geweldige ervaring voor je geworden zijn!’

‘Ja, dat is wel zo, maar ik ga misschien toch op reis, mam!’

‘Toch op reis? Je laat me nu werkelijk van de ene verbazing in de andere vallen!’

‘Ja!’

En toen deelde Willy haar moeder mede wat zij allemaal met de heer en mevrouw Duval de vorige avond besproken had.

Mevrouw Van Stralen vond:

‘Ik vind, dat jij maar boft!’

‘Dat vind ikzelf ook, mam!’

‘Je komt toch eerst nog even thuis, voordat je weggaat?’

‘Dat hoop ik met meneer en mevrouw Duval te regelen. En dan n o g wat, mam!’

Hier aarzelde Willy even.

‘Ja, zeg het maar!’, drong moeder Van Stralen aan.

‘U zult het wel heel gek van me vinden!’, bereidde Willy haar moeder voor.

‘Je maakt me bang,’ schertste haar moeder, die toch werkelijk een beetje ongerust begon te worden. Wat zou Willy nu weer op haar hart hebben? Zij zou toch niet de een of andere dwaasheid uitgehaald hebben? Maar neen, daarvoor was Willy veel te verstandig! Neen, d a r v o o r behoefde zij echt niet bevreesd te zijn.

En toen vroeg Willy:

‘Zou U het gek vinden, wanneer ik naderhand op kamers ging wonen?’

‘Op k a m e r s wonen?’

‘Ja, mam!’

‘Bevalt het je dan niet bij meneer en mevrouw Duval? Je schreef altijd, dat je het er zo buitengewoon prettig had!’

‘Dat heb ik ook!’

‘Waarom wil je dan weg?’

‘Begrijpt U dat nu heus niet, moeder?’

Er klonk teleurstelling in de stem van Willy. Zij had verwacht, dat haar moeder althans iets van haar verlangen naar absolute zelfstandigheid zou verstaan. Maar dat bleek helaas niet het geval te zijn.

Daarom antwoordde Stijfkopje maar:

‘Ik wil graag eens helemaal op mijzelf staan, moeder!’

Och, van dit verlangen kon mevrouw Van Stralen wel iets begrijpen. Maar zij zou toch niet gaarne zien, dat haar dochttertje in een grote en onbekende stad als Parijs alleen ging wonen.

Zij zei:

‘Parijs is een grote stad, kind....’

‘Bent U bang, dat ik er in zeven sloten tegelijk zal lopen, mam?’

In de toon van Willy's stem was weer duidelijk iets herkenbaar van het oude, vroegere stijfkopje. Maar moeder Van Stralen besloot zich er niet door te laten terneerslaan.

Kalm ging zij verder:

‘Ik zou er nog eens over denken, meisje.... bovendien lijkt het me wel bar onhartelijk tegenover meneer en mevrouw Duval.’

‘Nou ja, zo ver is het ook nog niet,’ zei Willy, die ineens weer vrolijk werd. Misschien had moeder van haar standpunt gezien ook wel gelijk om er tegen te zijn, dat zij in Parijs op kamers ging wonen. Wat zij van het studententehuis gezien had, was niet veel zaaks geweest. D a r zou zij in elk geval nooit willen zitten.

Na het telefoongesprek, dat nog enkele minuten geduurd had, ging Willy weer aan haar schrijf-

bureau zitten werken. Klaas kwam nog even binnen om iets te vragen. Er waren telefoontjes van klanten, die Willy kort en goed beantwoordde.

En toen werd de heer Duparc aangekondigd.

Willy schrok even.

Hij had natuurlijk haar brief ontvangen. Zou hij erg uit zijn humeur zijn?

Zij zag er wel een beetje tegen op, om hem te ontmoeten. Maar zij kon zich toch moeilijk schuil houden voor hem. Zo iets lag ook in het geheel niet in haar aard.

Hijgend en puffend als gewoonlijk kwam hij binnen en liet zich neerzinken in de grote stoel.

‘Dag kind, dag kind....!’

Willy herademde.

Hij was in elk geval niet zo heel erg uit zijn humeur.

Maar zij moest nog afwachten.

Wat zou hij op zijn hart hebben?

Daar begon hij al:

‘Ik heb je brief gelezen!’

Willy knikte.

‘Ik vind het jammer, maar ik vind het ook weer flink van je, dat je zo aan je tegenwoordige zaak gehecht bent, dat je de opvolger van monsieur Duval niet in de steek wilt laten! Dat vind ik een eerlijk en juist standpunt van je, kind!’

Willy herademde.

Dat was haar allemaal heel erg meegevallen.

Monsieur Duparc ging verder:

‘Nu zal ik een ander moeten zien te krijgen, die net zo handig is als jij bent....’

‘Ik ben niet zo handig,’ beweerde Willy bescheiden af.

‘Dat ben je wel!’, bleef monsieur Duparc hoffelijk volhouden.

Peinzend keek hij voor zich uit.

Toen ging hij verder:

‘Ik heb er al eens mijn gedachten over laten gaan, maar het is niet zo heel gemakkelijk....’

‘Kent U geen enkel ander meisje?’

Met komische wanhoop schudde de heer Duparc het hoofd en verklaarde:

‘Geen enkel!’

Willy schoot in de lach.

Zij geloofde, dat de gemoedelijke dikkerd nu toch wel een tikje overdreef.

Zij raadde hem aan:

‘Zet U een advertentie!’

Hij knikte en beaamde:

‘Dat zal het enige zijn, dat er voor mij op zit. Of.... eh.... weet jij misschien iemand voor me?’

Snel dacht Willy na.

Ja, zij had vroeger wel meisjes op school gekend, aardige en begaafde meisjes, die best zo'n betrekking als de heer Duparc aanbood, zouden willen hebben. Maar zouden zij voldoende Frans kennen?

‘Waar denk je over?’, vroeg monsieur Duparc, die onmiddellijk een lichtpuntje meende te zien.

‘Aan mijn vroegere schoolvriendinnen....’

‘Juist,’ zei Duparc.

‘Maar doet U niet veel verstandiger om een Frans meisje te nemen?’

Het kwam er kort en krachtig bij de heer Duparc uit:

‘Neen!’

Het leek op een schot uit een klappertjespistool.

‘Waarom niet?’

Verwondering lag in Willy's stem. Wat kon mon-

sieur Duparc tegen Franse meisjes hebben? Dat begreep zij werkelijk niet.

Zij behoefde niet lang in het ongewisse te verkeren, want hij legde reeds uit:

‘Nederlandse meisjes spreken over het algemeen beter hun vreemde talen.’

Ja, dat was natuurlijk een argument.

En Willy, die monsieur Duparc graag wilde helpen, beloofde hem:

‘Ik zal er een paar schrijven!’

Zijn gezicht verhelderde.

‘Doe je het vandaag nog?’

‘Ja, daar kunt U op rekenen!’

Hij stad haar de hand toe en zei:

‘Je bent een meisje uit duizenden....’

Glimlachend keek Willy hem aan. Het drong eensklaps tot haar door, dat zij toch ook wel heel erg op hem gesteld was en dat het maken van een wereldreis met hem een bijzondere ervaring voor elk meisje zou moeten worden. Maar tegelijkertijd werd het haar bewust, dat zij hem niets definitief toezeggen kon, want zij wist in het geheel niet of haar vroegere schoolvriendinnen geen andere plannen hadden.

Daarom zei zij nog voor alle zekerheid:

‘Ik kan U natuurlijk niets garanderen!’

Hij knikte.

‘Dat begrijp ik. Maar ik vind het al heel wat, dat je je best voor me wilt doen!’

‘Dat zal ik!’, beloofde Willy met een stralende glimlach.

EINDE.

Stijfkopje behaalt een overwinning

Hoofdstuk I.

Een onverwachte mededeling.

Nee, dat de heer Duval zijn zaak over ging doen, was niet zo onverwacht voor Willy van Stralen. Dat had ze al lang zien aankomen en er was ook wel eens terloops over gesproken,

Toen haar directeur Willy dan ook op een ochtend bij zich riep en haar mededeelde, dat de kogel door de kerk was en hij over twee maanden de zaak verliet, was ze daarover in het geheel niet verbaasd.

Ook verwonderde het haar niet, toen hij vervolgens tot haar zei, dat hij een grote reis wilde gaan maken. Een soort wereldreis, dat wilde zeggen, een reis door West-Europa. Hij had al veel in zijn leven gereisd, maar er waren verschillende hoofdsteden, waar hij of zijn vrouw nooit of slechts kort geweest waren en nu wilden zij die eens gaan bezichtigen. Op hun gemak, zonder de dwang achter zich van: nu moet ik morgen daar en daar zijn, want dan moet ik die en die spreken. Zo was het op zijn vroegere reizen altijd geweest en zodoende was hij er nooit toe gekomen om die dingen te gaan zien en doen, waar hij lust in had.

Deze mededeling accepteerde Willy dus eveneens als een heel gewoon feit.

Maar toen kwam het.

‘En nu hadden mijn vrouw en ik gedacht, Willy, om je te vragen of je lust had met ons mee te gaan.’

Pats....

Haar blocnote, die ze uit gewoonte meegenomen

had, omdat ze verwachtte, dat de heer Duval haar enige brieven te dicteren had, was met een klap op de grond gevallen door de onverhoedse beweging, die Willy gemaakt had.

‘Wat zegt U?’ vroeg ze verbouwereerd.

De heer Duval glimlachte.

‘Ik dacht, dat ik duidelijk Frans sprak en dat jij, hoewel je een Hollandse bent, dat wel zou verstaan. Ik zei: Mijn vrouw en ik dachten er over je te vragen of je lust had met ons mee te gaan.’

Willy schudde niet-begrijpend het hoofd.

‘Ik moet bekennen, dat ik er niets van snap,’ zei ze, werkelijk in de veronderstelling, dat ze ergens fout dacht.

‘Wat meende je dan dat ik zei?’ vroeg haar directeur vrolijk.

‘Ik dacht.... nee, het is te gek....’

‘Toe, zeg het maar rustig. Mij is niets te doll!’

‘Ik dacht dat U zei, dat U mij wilde vragen of ik lust had met U en Uw vrouw die reis te gaan maken.... maar natuurlijk bedoelt U iets anders!’

De heer Duval barstte in een hartelijke lach uit.

‘Maar mijn beste kind! Dat is precies wat ik bedoelde en wat mijn vrouw ook bedoelt. Daarover kan dus geen misverstand meer bestaan. En mijn vraag is nu: Heb je er zin in?’

Nu begon Willy van Stralen haar naam eer aan te doen, want ze straalde letterlijk van blijdschap. Haastig bukte ze zich om de gevallen blocnote op te rapen, legde deze op het bureau en boog zich naar de heer Duval toe.

‘Of ik daar zin in heb, vraagt U? Maar dat spreekt toch vanzelf! Stel U voor, dat ik nee zou zeggen, dan was ik toch stapelgek! Wie zou er nee zeggen, als hij zo'n aanbod kreeg.’

‘Dus je gaat mee?’

‘Dolgraag.... Ik weet niet hoe ik U moet bedanken, en ik weet ook niet waarom ik juist de uitverkorene ben....’

‘Bedanken hoef je me niet, want natuurlijk komt er van onze kant, van mijn vrouw en mij, een beetje eigenbelang bij. Zoals je weet moet ik me rustig houden wegens mijn gezondheid en mijn vrouw.... nu ja, die is niet zo erg handig op reis. Daarom zal jij zo'n beetje moeten zorgen voor alles en nog wat. De reisbiljetten, de hotels, de bagage en wat er zo al meer op een reis komt kijken. Denk je dat je dat zoudt kunnen?’

Willy knikte.

‘Ik heb het wel nooit gedaan, maar het lijkt me best te leren,’ zei ze, ‘vooral als U me in het begin vertelt hoe ik alles moet doen.’

‘Daar kun je op rekenen.’

Willy keek even peinzend voor zich uit.

‘Waar denk je aan, Willy?’

‘Of mijn ouders het goed zullen vinden.’

‘Wat dat betreft kan ik je dadelijk gerust stellen. Je moet in de eerste plaats de groeten van je vader hebben, want ik heb hem gisteravond opgebeld. Ik wilde je niet mijn voorstel doen zonder te weten of je ouders er mee akkoord zouden gaan. Dat zou een akelige teleurstelling voor je kunnen zijn. Ik heb je vader ons plannetje verteld en hij stemde er dadelijk in toe dat je meeding.’

‘O, wat heerlijk!’

Het begon nu pas goed tot Willy door te dringen dat ze een grote reis zou gaan ondernemen.

‘Maar,’ zei ze, ‘ik zou toch hier in de zaak blijven, nadat U weggegaan was.’

‘Dat komt later wel weer aan de orde. Zolang je

met mij op reis bent ben je nog bij mij in dienst. Begrepen?’

‘Ja, meneer Duval!’

‘Goed. Zou je dan vanavond bij ons willen komen eten? Daarna kunnen we de reis bespreken.... O ja, nog iets.... Denk er in de loop van de dag eens over na welke twee hoofdsteden van West-Europa je het liefst zou bezoeken. Mijn vrouw kiest er ook twee uit en ik ook en dan willen we proberen die zes plaatsen te combineren.’

‘Daar hoef ik niet lang over te denken,’ riep Willy uit, ‘ik....’

‘Vanavond,’ zei de heer Duval, ‘nu gaan we aan het werk.... Eens even kijken, eerst deze brief aan Maison Lotus in Bordeaux beantwoorden.... Neem maar op....’

Willy zette zich in postuur en begon ijverig te stenograferen wat de heer Duval dicteerde.

Een klein half uur werkten ze zo door, dicterend en stenograferend. Toen zei de heer Duval:

‘Ziezo, hier kun je het voorlopig mee doen. Maak er maar keurige brieven van, zoals ik van je gewend ben. Ik ga vroeg naar huis. Als je dan nog niet alles klaar hebt hindert dat niet. Dan teken je maar voor mij per order.’

Willy stond op en pakte haar papieren bij elkaar.

Even aarzelde ze.

Ze kon zo toch maar niet weggaan. Het leek wel of de directeur de hele reis vergeten was.

De heer Duval keek op.

‘Is er nog iets, Willy?’ vroeg hij, met een vrolijke tinteling in zijn ogen, want hij begreep best wat er in zijn secretaresse omging.

Willy strekte haar hand uit.

‘Ik wil U toch nog even heel erg bedanken, me-

neer Duval,' zei ze verlegen. 'Ik vind het geweldig!'

'Die brieven? Het lijkt me anders een tamelijk vervelende bezigheid al die epistels te moeten tikken.'

'Nee, die reis natuurlijk,' riep Willy lachend uit.

'O, bedoel je dat!'

Hij stond op en greep Willy's uitgestoken hand, die hij hartelijk drukte.

'Ik vind het prettig dat je mee wilt gaan en mijn vrouw zal ook verheugd zijn. En nu, mars.... aan het werk en als ik je niet meer zie, tot vanavond om zes uur bij me thuis. Breng een goede eetlust mee!'

'Ik zal het niet vergeten, meneer!'

De dag kroop om.

Om de haverklap keek Willy op de grote kantoor klok. Het leek wel of hij stil stond!

Toch slaagde de klok er eindelijk in de stand van half zes te bereiken.

Nog nooit had Willy zo vlug haar bureau leeggeruimd.

Haastig knapte ze zich wat op en holde toen naar de metro, de snelste verbinding naar het woonhuis van de heer en mevrouw Duval.

Klokslag zes uur belde ze aan.

Het dienstmeisje opende de deur.

'Ha, mademoiselle Van Stralèn, meneer en mevrouw verwachten U in de salon. U weet de weg.'

'Ja, Mariette, dank je wel.'

Ze hing haar mantel aan de kapstok in de vestibule en liep de lange gang door.

Aan het einde daarvan bevond zich een deur, waarop ze bescheiden tikte.

'Entrez!' klonk de stem van de heer Duval.

Willy opende de deur.

'Ha, onze wereldreiziger!' riep mevrouw Duval

vrolijk, terwijl ze uit haar stoel oprees en haar met uitgestrekte hand tegemoet kwam.

‘Dag, mevrouw Duval, dag, meneer. Mag ik U als een heel klein bewijs van mijn grote dank deze bloemen geven.’

Ze overhandigde mevrouw Duval een prachtige boeket bloemen, die ze nog vlug aan het bloemenstalletje bij het Metro-station gekocht had.

‘O wat mooi!’ riep mevrouw Duval verrukt uit. ‘En wat ruiken ze heerlijk!’

Ze drukte op een knopje en Mariette trad binnen.

‘Och Mariette, wil je zo goed zijn deze bloemen in een vaas te zetten. Je weet wel, die grote, kristallen vaas. Daar zullen ze mooi in uitkomen.’

‘Natuurlijk, mevrouw. Wat schitterend!’

Mariette verdween met de bloemen en Willy nam plaats.

‘Ik heb met genoeg gehoord, dat je ons wilt vergezellen, Willy,’ hernam mevrouw Duval, terwijl haar man voor een koele dronk zorgde.

‘O, mevrouw, ik kan het nog bijna niet geloven. Het is toch wel echt waar?’

‘Zo echt, als je hier op het ogenblik bij ons zit.’

Willy slaakte een diepe zucht van verrukking.

‘Ja, dan kan het niet missen. Want ik zit hier, bij mevrouw en meneer Duval in de salon.’

‘En we drinken op het slagen van onze onderneming!’ voegde meneer Duval er aan toe, de glazen ronddelend.

Alle drie hieven ze het glas en dronken elkaar toe.

‘We hebben nog een kwartier voor we aan tafel gaan,’ zei mevrouw. ‘Laten we ons dus nu niet te veel gaan verdiepen in de reis. Vertel me alleen eens, Willy, welke plaatsen heb jij op je programma staan? Daar ben ik benieuwd naar. Mijn man en ik

weten het ook nog niet van elkaar. Er bestaat natuurlijk alle kans, dat we dezelfde steden willen bezoeken en dan moeten we er andere bijkiezen.’

‘Moet ik de eerste zijn?’ vroeg Willy verlegen.

‘Ja, waarom niet?’

‘Goed dan. In de eerste plaats wil ik dolgraag eens naar Rome.’

De heer en mevrouw Duval knikten.

‘En verder?’ vroeg mevrouw.

‘Naar Londen.’

‘Prachtig. Nu jij, vrouw!’ verzocht de heer Duval.

‘Ik heb er nu nog maar één,’ zei mevrouw lachend, ‘Wenen!’

‘Welke was de andere?’ vroeg Willy nieuwsgierig.

‘Rome!’

‘En U, meneer?’

‘Madrid en Athene!’

De deur ging open en Mariette verscheen met de vaas bloemen, die er werkelijk schitterend uitzag. Ze plaatste de vaas op een tafeltje en kondigde aan:

‘Het diner is gereed, mevrouw. U kunt aan tafel gaan, als U wilt.’

De maaltijd was voortreffelijk.

Willy deed de tafel alle eer aan, hoewel ze eerst het gevoel had, dat ze geen stuk door de keel zou kunnen krijgen van louter zenuwachtigheid. Vanzelfsprekend ging het gesprek tijdens het eten over de reis.

Mevrouw Duval kon niet zo gauw tot een besluit komen. Nu Willy Rome al gekozen had, moest zij nog een andere stad kiezen. Maar welke?

Na lang peinzen en weifelen kwam ze tot de slotsom, dat het dan maar Kopenhagen moest worden.

‘Dat weten we dus,’ zei meneer Duval tevreden, ‘we gaan naar Rome, Londen, Wenen, Kopenhagen, Madrid en Athene. Straks, na het eten zullen we de atlas er eens bij nemen en uitstippelen hoe we de route nemen. Geef me nog wat van die vla, vrouw. Mariette heeft zichzelf vandaag overtroffen.’

Toen Mariette binnenkwam om de tafel af te ruimen kreeg ze een complimentje van de heer Duval, dat haar deed blozen van plezier.

‘En als je nu de koffie wilt serveren in de salon, ben je helemaal een bovenste beste, Mariette,’ verzocht hij lachend.

Even later zaten ze weer bijeen met een grote atlas voor zich.

Na enig heen en weer gepraat werd de route vastgesteld. Eerst van Parijs naar Madrid, per trein. Daarna met de boot naar Londen via Bilboa. Dan oversteken naar Holland en vandaar per trein naar Kopenhagen. Vervolgens naar Wenen, Athene en als slot Rome.

‘Van Athene naar Rome is een uitstekende verbinding per vliegtuig,’ zei de heer Duval, een grote sigaar opstekend. ‘Dan hebben we meteen alles gedaan, getreind, gevaren en gevlogen! Nu, wat zeggen jullie daarvan?’

Mevrouw Duval knikte verheugd, maar tot beider verwondering zei Willy geen woord.

Tot hun schrik zagen ze, dat Willy heel bleek geworden was.

‘Wat is er, kind? Voel je je niet goed? Was de wijn aan tafel je misschien te zwaar?’ Langzaam schudde Willy het hoofd.

‘Nee, mevrouw. Dat is het niet.’

‘Maar wat is er dan?’

‘Zeg het maar rustig, kindje,’ zei de heer Duval goedig. ‘Je bent hier onder vrienden.’

Willy slikte moeilijk en bracht er uit:

‘Het is misschien toch maar beter dat ik niet meega’

‘Niet meegaan? Maar waarom niet?’ vroegen de beide anderen als uit één mond.

En toen kwam het hoge woord er uit.

‘Ik durf niet te vliegen!’

De tranen stonden het arme kind in de ogen.

De heer en mevrouw Duval wierpen elkaar een snelle blik toe.

‘Wat is dat nu?’ probeerde de heer Duval nog. ‘Welk modern meisje durft er niet te vliegen?’

‘Ik weet wel, dat het kinderachtig is,’ zei Willy verslagen, ‘maar ik heb me voorgenomen om n o o t te vliegen. Ik durf niet. Ik kan het heus niet helpen.’

‘Goed, dan gaan we niet vliegen, nietwaar man? Dan gaan we met de trein of de boot naar Rome...’ zei mevrouw Duval.

Ondanks zichzelf klonk er enige teleurstelling in haar stem, want zijzelf vond vliegen heerlijk.

‘Natuurlijk,’ antwoordde de heer Duval. ‘Dan mag jij kiezen op welke wijze je het liefst naar Rome gaat.’

‘Maar dan stuur ik Uw plannen in de war!’ wierp Willy tegen.

‘Helemaal niet. Maar.... ik zou graag willen weten of er een reden is voor je angst om te vliegen.’

Willy knikte en zei zacht:

‘Ja, dat kan ik U wel vertellen.... Toen ik nog op school was is de broer van een vriendinnetje van me omgekomen bij een vliegtuigongeluk. Het was verschrikkelijk.’

‘Een passagiersvliegtuig?’

‘Nee, hij was in dienst.... bij de Luchtmacht.’

‘Ja, dat is vreselijk,’ moest mevrouw toegeven. ‘Ik kan het me nu wel voorstellen. We gaan met de boot of de trein, hoor. Maak jij je maar geen zorgen. We gaan voor ons plezier uit en het heeft geen zin om dingen te doen die één van ons beslist niet durft.’

Nadat de heer Duval Willy later op de avond naar huis gereden had in zijn auto, vroeg zijn vrouw hem:

‘Denk je, dat ze zich mettertijd nog zal bedenken wat dat vliegen betreft?’

De heer Duval schudde het hoofd.

‘Ik geloof het niet. Weet je dat Willy van Stralen thuis de bijnaam heeft van Stijfkopje? Als ze eenmaal gezegd heeft dat ze iets niet doet, dan doet ze het ook niet, al redeneer je tegen haar als Brugman. Wat ze in haar hoofd heeft krijg je er met geen stok meer uit.’

‘Ik vind het wel jammer van die vliegreis. Maar ja, dat kunnen we altijd nog wel eens doen. En het zou haar hele plezier in de rest van de reis vergallen, vooral omdat het traject Athene - Rome op het eind pas komt.’

Hoofdstuk II

Naar Madrid

Er brak nu een buitengewoon drukke tijd aan voor Willy van Stralen.

Naast haar gewone kantoorwerk moest ze nu allerlei dingen voor de reis in orde maken en dit bracht heel wat heen en weer geloop met zich mee.

Dan moest ze zich allerlei dingen aanschaffen, die op de grote reis onontbeerlijk zouden zijn, zoals pilletjes voor dit of dat en wat nieuwe cosmetische artikelen.

Van haar ouders vond ze op een dag een aangetekende brief, waarin een flinke check zat 'als bijdrage in de onkosten' schreef haar vader er bij. Hoewel Willy een behoorlijk salaris verdiende bij meneer Duval, was deze aanvulling van haar portemonnee haar zeer welkom.

Onder aan vaders brief had haar moeder ook nog een paar woorden geschreven. Er stond onder meer: Misschien kun je het zo regelen, dat, wanneer jullie van Londen naar Kopenhagen reizen, de reis over Amsterdam gaat. Dan hebben jullie er nog een hoofdstad bij!

Daar had Willy wel oren naar, want ze wist, dat meneer en mevrouw Duval in Amsterdam met wijdopen armen ontvangen zouden worden.

Toen Willy deze regels de volgende ochtend aan haar directeur voorlas, had deze er geen enkel bezwaar tegen. Integendeel!

‘Het zal mij een groot genoegen zijn mijn goede vriend Van Stralen weer eens te ontmoeten,’ zei hij.

Dit werd dus geregeld.

Op 15 september zou de reis begonnen worden en op de eerste september ging de zaak van de heer Duval over in de handen van zijn opvolger. De resterende veertien dagen kon Willy benutten om vooral haar garderobe in orde te maken.

Op aanraden van mevrouw Duval zou ze zo weinig mogelijk meenemen.

‘Als ik je een goede raad mag geven, Willy,’ zei ze op een avond toen het meisje weer eens bij hen gegeten had, omdat er nog verschillende dingen afgesproken moesten worden, ‘als ik je een goede raad mag geven, neem dan vooral niet te veel jurken, rokken en bloesjes mee, maar zorg er voor, dat je van het geld dat je voor de reis als zakgeld meeneemt, voldoende overhoudt om in de een of andere stad waar we komen, wat nieuws te kunnen kopen. Ik doe dat zelf ook dikwijls en het lijkt wel dat, wanneer je die jurk of dat bloesje, dat je in Wenen of Athene of waar ook gekocht hebt, draagt, de hele tijd die je in die stad doorgebracht hebt, in je gedachten terug komt.’

‘Dat lijkt me een enig idee,’ riep Willy enthousiast uit. ‘Ik zal er rekening mee houden, want ik was juist van plan om morgen of overmorgen nog wat kleren te gaan kopen.’

Zorgvuldig koos Willy dus uit wat ze mee zou nemen en ze hield er ook rekening mee met het pakken van haar koffers.

‘Twee niet te grote koffers,’ had de heer Duval haar gezegd. ‘Dat is veel prettiger dan één heel grote.’

Toen haar koffers dus op vijftien september klaar

stonden, waren deze nog lang niet vol.

Vol ongeduld wachtte ze op de taxi, waarmee de heer en mevrouw Duval haar zouden komen halen. Voor het laatst keek ze de kamer nog eens rond of ze niets vergeten had.

Het was toch een gezellig hokje geworden, vond ze. Ze had er geen spijt van dat ze, enige tijd geleden, het besluit genomen had op kamers te gaan wonen.

De eerste tijd in Parijs had ze bij de heer en mevrouw Duval in huis gewoond, maar toen ze terloops eens gezegd had, dat het op kamers wonen haar wel toelachte, hadden haar 'pleegouders' gezegd:

'Kind, je moet doen wat je wilt. We vinden het gezellig dat je hier bent, maar we kunnen ons best voorstellen, dat een jong meisje ook wel eens op haar eigen benen wil staan. Als het je bij nader inzien niet bevalt kun je altijd bij ons terug komen.'

Buiten loeide een claxon.

Willy holde naar het raam en schoof het gordijn opzij.

Ze zag hoe de heer Duval uitstapte en naar de deur liep.

Vlug greep ze beide koffers, zette deze op de gang en sloot de deur af.

Op de trap kwam de heer Duval haar al tegemoet.

'Zo, je bent al helemaal gereed, zie ik. Geef mij de koffers maar.'

Hij nam de beide koffers van Willy over en knikte goedkeurend.

'Die zijn tenminste niet te zwaar. Keurig gedaan, hoor.'

Willy lachte tevreden.

Toen ze langs het hokje van de conciërge gingen, zei Willy:

'Even de sleutels afgeven.'

Meneer Dubois wenste mademoiselle een goede reis en hij kwam zelfs zijn hokje uit om haar in de taxi te zien stappen.

‘U hoort tijdig van me wanneer ik terug kom, monsieur Dubois,’ zei Willy.

‘Ik zal zorgen dat Uw kamer er dan weer piekfijn uitziet, mademoiselle. Een nieuw behangetje.... hier en daar een strekje verf....’

Hij mompelde nog meer, maar dat ging door het ronken van de automotor verloren.

Nagewuifd door monsieur Dubois reden ze weg.

‘Die goede Dubois,’ zei Willy lachend, ‘hij was steeds maar bang, dat ik voor goed weg wilde gaan. Ik had toch zo'n moeite om hem aan zijn verstand te peuteren, dat ik alleen maar een reis ging maken.’

‘Hij is nog een echte concierge van de oude stempel,’ zei de heer Duval, ‘iemand die meeleeft met de mensen die in zijn huis wonen. Je hebt het getroffen met hem.’

Dit was Willy volkomen met hem eens.

‘Zo, Willy,’ zei mevrouw Duval, ‘en geloof je nu nog niet dat de reis echt gaat gebeuren?’

‘Ja hoor, het moet nu wel heel gek lopen als er nog iets tussen komt,’ zei Willy met een stralend gezicht.

Spoedig hadden ze het station d'Austerlitz, vanwaar de trein naar Madrid vertrok, bereikt.

Het was nog heel vroeg en de drukte was nog niet zo groot. Met gemak vonden ze een plaatsje in de lange trein.

Precies op tijd vertrokken ze en ze slaakten alle drie een zucht van genot.

Nu was het eindelijk zover!

Willy en mevrouw Duval zaten ieder voor een

raampje. Ze genoten van het voorbijsnellende landschap, dat steeds afwisselend was.

Het was een geluk dat zowel meneer als mevrouw Duval, én Willy, dol op treinreizen waren, want ze hadden een lange tocht voor de boeg.

Aan de Spaanse grens, in het plaatsje Irun, wilden ze overnachten en vandaar de volgende ochtend doorreizen naar Madrid.

De lunch in de restauratiewagen was een feest voor Willy. Ze voelde zich een schatrijke tante!

Het was al donker, toen ze de grens bereikten, en ze waren blij, dat ze uit konden stappen.

Met hun koffers in de hand stonden ze eindelijk buiten - in de duisternis.

De douane was niet vervelend geweest en ze hadden zelfs geen koffer hoeven te openen. Alleen waren de paspoorten gecontroleerd.

Maar nu een hotel!

Meneer Duval liep naar een paar mannen, die bij het station rondhingen, en vroeg hun of zij een hotel voor hen wisten.

Maar de mannen haalden hun schouders op en beweerden dat alle hotels vol waren. Ze konden maar beter doorreizen naar Madrid. Het was altijd heel moeilijk in Irun een goed hotel te krijgen, indien men vooruit niet besproken had.

Dat was een tegenvaller.

Maar aan de andere kant: het stadje zag er niet bepaald aantrekkelijk uit en daarom zei meneer Duval ten slotte tegen zijn vrouw en Willy:

‘Als we de raad van die mannen eens opvolgden en de trein naar Madrid namen? Die schijnt over een half uur te vertrekken.’

‘En dan maar in de trein slapen?’ vroeg mevrouw Duval.

‘Ja, waarom niet? Voor één nacht kunnen we ons wel behelpen, dunkt me. Wat zeg jij ervan, Willy?’

‘O, ik vind het best!’ riep Willy uit. ‘Bovendien zijn we morgenochtend dan al in Madrid. Ik heb die stad wel niet uitgekozen, maar ik ben er razend benieuwd naar.’

‘Afgesproken dan. Ga mee!’

Achter elkaar stevenden ze het station weer binnen.

Inderdaad ging de trein naar Madrid een half uur later.

Deze was voller dan ze gedacht hadden, maar gelukkig slaagden ze er in drie plaatsen in één coupé te bemachtigen, doordat een vriendelijke Spanjaard, die alleen reisde, zijn plaats afstond aan Willy en zelf plaats nam in een andere coupé.

Weldra vertrok de trein.

Willy probeerde nog iets van de Pyreneeën te zien, maar door de duisternis was dit helaas niet mogelijk.

Voort jaagde de trein door de zwarte nacht. Het was blijkbaar nieuwe maan, want dit hemellichaam schitterde door afwezigheid. Wel straalden er miljoenen sterren, maar van het landschap was niets te onderscheiden.

Het was al gauw duidelijk, dat het niet bepaald een sneltrein was, waarin zij verzeild geraakt waren, want elk ogenblik werd stilgehouden. In San Sebastian, in Vitoria, Miranda en Burgos.

Na Burgos waren de coupé's aanmerkelijk leger geworden. In die van de Duvals en Willy van Stralen waren nog slechts twee Spanjaarden overgebleven.

Waarschijnlijk vader en zoon, want de een leek als twee druppels water op de ander, maar was alleen een jongere uitgave.

De heer Duval probeerde een gesprek aan te knopen. Maar helaas spraken de Spanjaarden niets dan Spaans en waren onze vrienden deze taal niet machtig. Ze kenden gezamenlijk slechts een handjevol Spaanse woorden. Het waren echter aardige mensen en ze hadden er net zoveel plezier in om zich verstaanbaar te maken als de heer en mevrouw Duval en Willy.

Ze kwamen dan ook al gauw tot de ontdekking, dat men het met gebarentaal een heel eind brengen kon. Bovendien was Willy zo slim geweest om een Spaans woordenboekje mee te nemen, waarin ze verschillende dingen snel opzocht.

Zo verliep een groot deel van de voornacht, maar tenslotte kreeg de vermoeidheid toch de overhand en sukkelde men in een onrustige slaap, waaruit ze steeds wanneer de trein stilhield, opschrokken.

De Spanjaarden hadden duidelijk gemaakt, dat zij eveneens naar Madrid moesten en dat zij wel zouden waarschuwen wanneer deze stad bereikt was. Dit zou echter pas om ongeveer acht uur in de ochtend plaats vinden.

Hoffelijk hadden de Spanjaarden de vreemdelingen de hoekplaatsen aangeboden, zodat ze hun benen op de bank konden uitstrekken. Zijzelf zaten in de vierde hoek tegen elkaar aangeleund te dommelen.

Op zeker ogenblik, nadat de trein weer eens gestopt had en zich met veel gezucht en gekners tenslotte weer in beweging zette, was Willy klaar wakker geworden.

Ze voelde zich wonderlijk goed uitgerust en ze plaatste haar beide voeten weer op de grond. Toen ging ze uitkijken.

In het oosten zag ze de hemel langzaam oplichten.

Toen ging het plotseling veel sneller en allengs kon ze iets van het landschap onderscheiden.

Wat ze zag boeide haar zo, dat ze er niet meer over dacht om weer te gaan slapen.

Het liefst had ze de Duvals wakker gemaakt om het schoons niet te missen, maar vooral mevrouw Duval zag er zo vermoeid uit, dat ze daar maar van af zag.

De zon kwam op en overgoot het land met een rode gloed. Of was het land zelf zo rood?

Toen de zon hoger kwam, zag ze dat dit inderdaad het geval was. Ze reden door een eindeloze, rode, rotsachtige vlakte met hier en daar een knoest van een boom, grillig gevormd. Nee, bepaald welvarend zag het land er niet uit, vond Willy. De weinige gehuchten waar ze langs kwamen maakten een zeer armelijke indruk.

Eindelijk bereikten ze Madrid.

Iedereen was intussen ontwaakt en had zich, zo goed en zo kwaad als het ging, wat opgeknapt.

Willy vertelde wat ze gezien had.

De Spanjaarden zeiden een paar maal 'Madrid! Madrid!' en wezen naar buiten.

De heer Duval knikte, dat hij begrepen had dat ze Madrid naderden.

Inderdaad zagen ze in de verte de sporen van een grote stad.

Ze begonnen hun koffers bijeen te zoeken.

Toen stopte de trein.

Vriendelijk namen de Spanjaarden afscheid en waarschijnlijk wensten ze de vreemdelingen een prettige tijd in Madrid toe, maar dat wisten ze niet zeker.

En daar stonden ze op het perron.

Een kruier bracht hun koffers naar buiten en bleef bij een taxi met een vragend gezicht staan.

De heer Duval knikte, en met behulp van de chauffeur werden de koffers op de auto geladen.

Gelukkig bleek de chauffeur Frans te verstaan en toen de heer Duval hem zei, dat hij hen naar een goed hotel moest brengen, sprong hij achter het stuur en zei, dat hij het hotel Regina in de Calle Alcala kon aanbevelen.

Het bleek een bijzonder goede keuze te zijn, want het hotel was werkelijk prima. Er waren nog kamers vrij en na de formaliteiten vervuld te hebben gingen ze naar hun kamers, nadat de heer Duval gezegd had dat ze niet gestoord wensten te worden, omdat ze eerst een paar uurtjes gingen slapen.

Hoofdstuk III.

Hoe het in Madrid was.

Het was heerlijk in Madrid!

Het weer was schitterend. Overdag erg warm, maar tegen de avond koelde het flink af.

Het was een genot voor onze vacatiegangers om langs de brede boulevards te slenteren en zich zo nu en dan neer te vlijen op een van de terrasjes, om te genieten van een koele drank.

Ze hadden veel plezier in meneer Duval, die steeds opnieuw het slachtoffer werd van de ontelbare schoenpoetsers. Zodra er één zag dat iemand op zo'n terrasje ging zitten, kwam hij met zijn schoenpoetsdoos bij hem en rustte niet eerder voordat de heer Duval zijn toestemming gegeven had zijn schoenen te poetsen.

Nu, ze konden er wel wat van, die Spaanse schoenpoetsers. Mevrouw Duval verklaarde, dat haar man nog nooit zulke glimmende schoenen gedragen had. Maar ze was blij, dat zijzelf en Willy suède schoenen droegen!

Ze bekeken de fraaie gebouwen. Vooral het grotà postkantoor wekte hun bewondering.

En het Prado, het prachtige museum! Uren brachten ze er door.

Op een dag vroeg de heer Duval of de dames er voor voelden om de volgende dag, zondag, eens naar een stierengevecht te gaan kijken. In het hotel had

hij gehoord, dat deze op zondag gehouden werden in de grote arena.

Hoewel zij volstrekt niet bloeddorstig waren of gesteld op sensatie, vonden ze toch wel, dat ze dit, wanneer ze in Spanje waren, gezien moesten hebben en ze stemden toe.

De portier van het hotel zorgde voor kaartjes en tegen een uur of één bevonden ze zich op de Plaza de Toros.

Wat een drukte!

Minstens zo druk, dacht Willy, als wanneer in het Olympisch Stadion in Amsterdam een interlandvoetbalwedstrijd gehouden werd.

De arena was spoedig tot de nok gevuld en het was een alleraardigst gezicht. Al die mensen met parasolletjes en waaiers.

De opening van het festijn was prachtig.

Onder luid trompetgeschal kwamen de toreadores, de picadores en hoe ze nog meer mochten heten, te voet en te paard het strijdperk binnen.

Willy keek haar ogen uit naar de prachtige kledij die de mannen droegen.

Toen begon het.

De mannen stelden zich op en de stier kwam binnen. Hij was kleiner dan Willy zich had voorgesteld en toen ze een foto van het dier nam, hoopte ze dat ze hem op de afdruk terug zou kunnen vinden. Ook van de intocht had ze natuurlijk foto's gemaakt, want fotograferen was een grote liefhebberij van haar.

Het gevecht zelf viel haar echter tegen.

Niet dat het niet spannend was, maar Willy vond, dat de stier veruit in de meest ongunstige positie verkeerde. De mannen konden, wanneer dit nodig was, luchten achter houten barricades, waar de stier niet

kon komen, terwijl het arme dier nergens een goed heenkomen kon zoeken, maar onbarmhartig geprikt werd door de wapens van zijn tegenstanders. Tenslotte had hij verscheidene korte speren in zijn lichaam, waaraan linten wapperden. Dit veroorzaakte het dier natuurlijk veel pijn, waardoor hij woedend werd.

Wel bewonderde Willy de gratie en vlugheid waarmee de stierenvechters de stier ontweken, maar toch....

Eindelijk slaagde de stierenvechter er in het dier de doodsteek toe te brengen en wat er toen volgde vonden de Duvals en Willy zo gruwelijk, dat ze verontwaardigd opstonden en weggingen.

De stier werd met touwen aan een paar paarden vastgebonden en over het zand het strijdperk uitgesleept.

‘Als een stuk oud vuil!’ zei Willy kwaad. ‘Ik vind het een vreselijke sport en ik wil het nooit meer zien!’

De heer en mevrouw Duval waren het volkomen met haar eens.

‘Ik heb heel wat meer medelijden met die stier en met die arme paarden, dan met de mannen!’ zei mevrouw Duval. ‘Voor de paarden moet het ook verschrikkelijk zijn. Zag je hoe dat ene paard viel en hoe de stier hem met zijn horens stootte? Het arme dier zal wel dood zijn.’

‘Ik begrijp niet hoe al die mensen zo konden juichen, als ze weer zo'n speer in zijn lijf gejaagd hadden,’ zei de heer Duval. ‘Ik had zin om te juichen toen die ene kerel door die stier op zijn horens genomen werd, ofschoon ik het een vreselijk gezicht vond. Maar verdiend had hij het wel!’

Nee, hoewel ze aan één kant blij waren dat ze eens

een stierengevecht gezien hadden, konden ze niet zeggen, dat ze een prettige middag gehad hadden.

‘En het was nog lang niet afgelopen,’ zei meneer Duval, ‘er kwamen nog veel meer gevechten.’

‘Laten ze hun gang maar gaan,’ meende zijn vrouw, ‘ik heb trek in iets kouds.’

Ze streken op een gezellig terrasje neer om wat te bekomen van de narigheid die ze gezien hadden en ze waren het er over eens, dat de Spanjaarden een zeer aparte mentaliteit moesten hebben om zo te kunnen genieten van een stierengevecht.

‘Ik weet iets beters,’ zei de heer Duval, ‘we moeten dat paleis van Franco nog zien. Dat heeft men mij aangeraden vooral niet te vergeten. Zullen we daar heen gaan?’

De dames hadden er geen enkel bezwaar tegen en ze gingen op zoek naar een taxi, die ze spoedig gevonden hadden.

Het paleis lag aan de rand van de stad. Toen ze er aan gekomen waren verzocht de heer Duval de chauffeur te wachten, waarin deze, na enig aarzelen toestemde.

Omdat de heer Duval meende, dat de chauffeur bang was dat zij de benen zouden nemen zonder te betalen, gaf hij de man vast een bankbiljet waarmee het grootste deel van de tocht betaald was.

Toen wees de man beleefd dat hij een eindje verderop ging staan om op hun terugkomst te wachten en ons drietal wandelde naar het paleis.

Het was een groot, wit gebouw, met een hoge muur er omheen.

‘O, kijk eens!’ riep Willy plotseling uit en ze wees naar een paar prachtige paarden, die voor de poort stonden.

Op de paarden zaten indrukwekkende Moren, gehuld in witte boernoessen.

Vanzelfsprekend kon Willy niet nalaten deze prachtige kerels te fotograferen.

Maar toen ze duidelijk maakten, dat ze naar binnen een kijkje wilden nemen, schudden de Moren het hoofd.

Dat ging dus blijkbaar niet en een beetje teleurgesteld wandelden ze toen maar om het paleis heen.

De omgeving was indrukwekkend. Heel in de verte verrezen hoge bergen, waarop zelfs sneeuw lag. Het was een schitterend gezicht.

Toen ze terug waren op hun punt van uitgang vonden ze de taxi wachten op de afgesproken plaats.

‘Naar hotel Regina,’ zei de heer Duval en tot zijn vrouw en Willy zei hij: ‘Zullen we een uurtje gaan rusten? Ik ben moe, jullie zeker ook?’

‘Uitstekend,’ zei mevrouw Duval en Willy knikte.

De warmte maakte inderdaad moe.

In de hotelkamers was het heerlijk koel en spoedig waren ze ingeslapen.

Het was zeven uur toen ze wakker werden.

‘Nu hebben we nog mooi de tijd om iets lekkers te drinken,’ meende de heer Duval.

Ze gingen naar de bar, die buitengewoon gezellig was en Willy nam haar ‘Limonade’, een zalige citroendrank, waaraan ze, naar ze zelf zei, verslaafd was geraakt.

In Spanje was het diner normaal eerst om tien of elf uur. Alleen in de grote hotels kwam men enigszins tegemoet aan de gewoonte van de vreemdelingen om vroeger het avondmaal te gebruiken. Maar het was toch altijd nog negen uur eer men aan tafel kon gaan.

De eerste dagen hadden ze het wel wat erg laat gevonden, maar al spoedig hadden ze zich op het late eten ingesteld.

Toen ze eindelijk aan tafel zaten, vroeg de heer Duval, of men er voor voelde om de volgende dag, of dinsdag te vertrekken naar het volgende doel, Londen.

‘Ik geloof wel, dat jij hier alles gezien hebt wat je wenste, nietwaar man?’ vroeg mevrouw Duval. ‘Madrid was jouw stad, dus jij moet zeggen wanneer je er genoeg van hebt, vind je ook niet, Willy?’

‘Natuurlijk, mevrouw.’

‘Goed, dan stel ik voor om straks de koffers te pakken en dan morgenochtend op weg te gaan naar Bilbao om de boot naar Engeland te nemen.’

‘Fijn!’ juichte Willy, ‘dan gaan we naar mijn stad, Londen. Wat verheug ik me daar op!’

‘We moeten het vanavond dan maar niet laat maken,’ zei mevrouw Duval, ‘want het is een hele tocht naar de kust.’

‘Ik hoop, dat jullie geen spijt van Madrid gehad hebben,’ zei de heer Duval lachend. Hij wist wel, dat dit niet het geval was.

‘Ik vond het hier heerlijk!’ zei Willy en ook mevrouw betuigde, dat ze het een stad vond om weer eens terug te komen.

‘Het deed me in zeker opzicht aan ons goede, oude Parijs denken,’ zei ze, ‘maar toch is de sfeer anders.’

‘Ik ben benieuwd hoe mijn foto's geworden zijn,’ zei Willy. ‘Wat zal het leuk zijn om ze te zien als we weer in Parijs zitten!’

‘Ja, ik ben blij, dat jij zo'n foto-maniak bent,’ zei de heer Duval lachend: ‘Ik vind het ook wel leuk, maar het is me makkelijker als jij het maar doet.’

‘Luilak!’ schold mevrouw Duval.

‘Ik moet toch zeker om mijn gezondheid denken,’ verweerde de heer Duval zich en Willy viel hem bij:

‘Ik ben toch zeker niet voor niets meegegaan!’

Toen herinnerde ze zich eensklaps iets.

‘Dat is waar ook. Ik zal me straks eens van mijn plichten gaan kwijten en gaan zien wanneer de trein vertrekt naar Bilbao en wanneer er een boot vandaar naar Engeland gaat.’

‘Hoeft niet, dat heb ik vanochtend al gedaan, toen jij zo lang werk had met je toilet, meisje,’ zei de heer Duval plagend.

‘Maar U moet aan Uw gezondheid denken!’ riep Willy verontwaardigd uit. ‘En op die manier leer ik het nooit!’

‘Volgende keer mag jij het doen, hoor,’ beloofde de heer Duval. ‘En je kunt gerust zijn, ik heb me er echt niet voor behoeven in te spannen, want ik behoefde maar één woord te zeggen of de man aan de receptie had alles al voor me opgeschreven.... Kijk, hier heb ik het.’

Hij haalde een papiertje uit zijn zak, waarop precies de uren van vertrek en aankomst van trein en boot waren opgeschreven.

Om 7.45 vertrok de trein uit Madrid. Ze zouden tamelijk laat in Bilbao aankomen. De boot naar Engeland vertrok de volgende ochtend om acht uur.

‘O ja, nu kun je toch iets doen,’ zei de heer Duval tegen Willy. ‘Ga jij nu eens naar die meneer van de receptie en vraag of hij telefonisch kamers kan bestellen in een goed hotel in Bilbao. Voor één nacht.. en vraag dan meteen de rekening voor ons verblijf hier. Wacht, ik zal je mijn portefeuille meegeven.’

Hij overhandigde Willy zijn portefeuille, die ze een beetje aarzelend aannam.

‘Maar moet U de rekening dan niet eerst zelf nazien?’ vroeg ze.

‘Dat kun je zelf wel. Je weet wat de kamers kosten. Je weet wel zo ongeveer voor hoeveel we dagelijks geluncht en gedineerd hebben en wat we in de bar gedronken hebben.... Maak het maar eens mooi in orde.’

‘En moet ik nog fooien geven?’ vroeg Willy, die zich toch wel vereerd met die opdracht voelde.

‘Je rondt het bedrag maar flink naar boven af. Als ik het bij nader inzien te weinig vind, doe ik er morgenochtend nog wel wat bij.... Succes!’

Willy stond op, deed de portefeuille en het papiertje in haar tas en ging naar de receptie.

‘Ik ben benieuwd hoe ze het er af brengt,’ zei mevrouw Duval, het meisje nakijkend.

‘Maak je geen zorg. Dat gaat wel goed. Die Willy is een flink kind en als ze iets op zich neemt dan komt het best in orde. Dat heb ik op kantoor meermalen ondervonden.’

Het duurde lang voordat Willy terugkwam.

Toen mevrouw wat ongeduldig werd, zei haar man echter:

‘Dat is nogal logisch. Er moet een telefoongesprek aangevraagd worden met Bilbao. Dat duurt natuurlijk wel even.

Eindelijk kwam Willy er aan.

‘Zo,’ zei ze tevreden, ‘nu heb ik een kopje koffie verdiend. Alles is in orde.’

De heer Duval wenkte de kelner en vroeg voor alle drie nog koffie.

‘En laat nu eens zien wat je uitgespookt hebt,’ zei hij vervolgens tot Willy.

‘In de eerste plaats zijn onze kamers besteld. In een eerste klas hotel, dicht bij de haven. Het moet er

heel goed zijn, volgens de receptionist. Ongeveer net zo als hier.... En hier is de rekening.'

En ze legde een heel lang vel voor meneer Duval neer.

Meneer Duval kneep even zijn ogen dicht en fluisterde tegen zijn vrouw:

'Gauw even een schietgebedje. Die rekeningen zijn altijd tweemaal zo hoog als je wel denkt.'

'Niet altijd,' zei Willy vrolijk. 'Het zal u best meevallen. Ik wist in ieder geval niet wat ik zag.... of ik kan niet meer peseta's omrekenen in francs.'

Nu waagde meneer Duval de rekening in te kijken en een verbaasde trek gleed over zijn gelaat.

'Nee maar? Dát valt inderdaad mee!'

Vlug liep hij de verschillende regeltjes door. Het klopte allemaal precies; als een bus.

'Het is hier een goedkoop land,' was zijn conclusie. 'Goedkoop, maar ook goed. Prima gedaan, Willy. Ik zie dat ik je dit voortaan best kan toevertrouwen.'

Hij hield zijn koffiekopje omhoog en voegde er aan toe:

'Op Uw gezondheid, excellentie!'

Hoofdstuk IV.

Londen en Amsterdam.

De bootreis was buitengewoon succesvol. Na de hete dagen in Madrid was de koelere zeewind wel een verademing.

De boot waarop zij voeren was geen passagiersboot, maar een vrachtboot met passagiersaccomodatie, zoals dit vaktechnisch genoemd werd. Willy had een aardige kleine hut voor zich alleen en de heer en mevrouw Duval een grotere.

Het was allemaal nieuw voor Willy van Stralen en ze genoot onmetelijk. Gelukkig hadden ze geen van drieën last van zeeziekte. Dat was trouwens ook niet te verwachten, want de zee was zo glad als een spiegeltje. Tè glad eigenlijk, naar Willy's zin.

‘De pont over het IJ in Amsterdam schommelt nog meer dan dit schip,’ zei ze minachtend.

En ze beloofde meteen, dat ze, wanneer ze in Amsterdam zouden zijn, de heer en mevrouw Duval zou meenemen op een rondvaart door de Amsterdamse grachten en havens.

Ze kwamen aan in een kleine havenplaats aan de zuidpunt van Engeland en vandaar gingen ze per trein door naar Londen.

Vol verwachting zag Willy de grootste stad ter wereld op zich af komen.

Hier was dus Londen, de stad waarover ze veel gelezen en gehoord had!

Weldra reden ze in een ‘cab’, zoals de Londense taxi's genoemd worden, door de drukke straten.

De heer Duval, die vaak in Londen geweest was, had de chauffeur het adres van het Strand Palace Hotel opgegeven, het hotel waar hij altijd logeerde. Hij was goede vrienden met de mensen van de receptie en altijd als hij kwam, hadden ze nog wel een kamer voor hem over, ook al was het nog zo druk.

Ditmaal moest hij er weliswaar twee hebben, maar hij verwachtte, dat dit ook wel gaan zou.

Hij werd niet teleurgesteld, en al gauw suisden ze in de lift naar boven.

Nadat ze zich wat opgeknapt hadden gingen ze eerst nog iets eten en drinken en daarna een eerste verkenningstocht maken. Dit laatste althans wat Willy van Stralen betrof.

Gewapend met haar onafscheidelijke fototoestel begaven ze zich op weg.

Het eerste wat Willy opviel was het linkse verkeer. Ze vond het bepaald griezelig, vooral met oversteken, want automatisch keek ze steeds eerst de verkeerde kant op.

Toch wende het spoediger dan ze gedacht had.

Toen ze een poosje gelopen hadden, stelde de heer Duval voor een ritje met een bus te gaan maken.

‘Hè ja, zo'n tweedekker dan!’ riep Willy enthousiast uit.

‘Natuurlijk, en dan bovenin gaan zitten en als het kan vooraan,’ zei de heer Duval, ‘dan heb je het aardigste uitzicht!’

Ze stelden zich netjes bij een bushalte in de rij op. Het verbaasde Willy, dat iedereen zo keurig en rustig op zijn plaats bleef staan en niemand trachtte toch nog eventjes gauw voor een ander te komen.

Ook het instappen in de bus ging ordelijk toe. Er

was hoegenaamd geen gedrang en Willy moest denken aan de Amsterdamse bussen en trams, waar het, vooral op de spitsuren bijna tot gevechten kwam om er in te komen.

Gelukkig was het nu geen spitsuur en vonden ze de begeerde plaatsen, bovenop en vooraan, onbezet.

Willy keek haar ogen uit.

Zo nu en dan kwam het haar voor, dat een kleine auto of scooter ónder de bus vandaan kwam. Het was zo'n grappig gezicht, dat ze herhaaldelijk begon te proesten.

Nu pas kreeg ze een goede indruk van het machtige verkeer in Londen en van de prachtige gebouwen, die er stonden.

Telkens nam ze zich voor: 'Hier moet ik naar toe om een foto te nemen!'

Op het laatst kon ze het niet meer onthouden en vroeg ze de heer Duval de namen van de gebouwen of de pleinen of straten en schreef zij ze op.

'Als je dat allemaal wilt afwerken,' zei de heer Duval lachend, toen hij een blik sloeg op het lijstje, 'heb je zeker wel een maand nodig!'

'Hoelang blijven we hier?' vroeg mevrouw.

'Zolang tot het ons vervelen gaat. Of heeft Willy met haar ouders afgesproken wanneer we zouden komen?'

'O nee, meneer. Ik heb alleen beloofd, dat ik een paar dagen tevoren zou schrijven, zodat moeder de logeerkamer in orde kan brengen.'

'Och, maar het is toch veel eenvoudiger, als we in een hotel gaan!' riep mevrouw Duval uit.

'O nee, daar zoudt U vader moeder mee beledigen,' protesteerde Willy. 'Ze vinden het veel te leuk dat U komt. Nee hoor, in Amsterdam komt U in een echt Amsterdams huis te wonen, aan een

gracht, waar de rondvaartboten doorkomen en die 's avonds verlicht is met schijnwerpers op de oude geveltjes.'

De heer en mevrouw Duval begrepen wel, dat ze Willy verdriet zouden doen als ze er op bleven staan in een hotel te gaan en lieten het dus maar zo. Trouwens, ze hadden er geen enkel bezwaar tegen. Ze hadden het alleen zo druk voor haar moeder gevonden.

In een van de volgende dagen had Willy een klein avontuurtje.

Natuurlijk moest de Londense metro bezichtigd worden. Langs lange roltrappen daalden ze het onderaardse Londen in en achter elkaar gingen ze het perron op.

Willy liep vooraan. Er stond juist een trein voor en dadelijk stapte ze in, verwachtend, dat de heer en mevrouw Duval haar onmiddellijk zouden volgen. Maar doordat enkele andere mensen hen voor de voeten liepen, konden ze de vlugge Willy niet zo gauw volgen en.... daar gingen de deuren al dicht en de trein verdween in de donkere spelonk, verbouwereerd nagestaard door de heer en mevrouw Duval.

En Willy?

Die schrok eerst wel even.

Daar stond ze nu. Ergens onder Londen en waar ze heen ging wist ze niet, want ze hadden zo maar de eerste de beste trein genomen.

Vlug dacht ze na.

Toen schoot haar te binnen wat ze indertijd, in Parijs nog, met elkaar hadden afgesproken: wanneer één van hen de anderen kwijt raakte, gingen ze alle drie zo gauw mogelijk terug naar het hotel!

Het was dus heel eenvoudig. Willy zou bij de vol-

gende halte uitstappen, een taxi nemen en naar het hotel terug rijden!

Ze keek haastig in haar tasje of ze wel geld bij zich had. Ja hoor, haar portemonnee was gelukkig goed gevuld.

Rustig bleef ze bij de uitgang staan.

Ze voelde dat de trein al vaart begon te minderen. Met een ruk stond hij stil. De deuren gingen open en Willy stapte uit.

Vlug liep ze de trappen op en al spoedig stond ze in de zonneschijn op een plein, dat haar volkomen onbekend was.

Ze wenkte een taxi.

‘Strand Palace Hotel,’ zei ze tegen de chauffeur.

Tijdens de rit dacht ze toch wel even angstig aan haar reisgenoten. Zouden ze boos zijn, omdat ze zo haastig was geweest? Zouden ze er aan gedacht hebben ook mee terug te gaan naar het hotel? Zouden ze misschien in angst zitten over haar?

Dat laatste vond ze nog het vervelendst.

Het werd een lange rit, want voordat ze de metro ingingen, hadden ze nog een heel eind gewandeld.

Eindelijk meende ze de straten te herkennen en daar draaide de auto al voor de ingang van het hotel.

Ze gaf de chauffeur een fooi en stapte uit.

Nieuwsgierig keek ze rond.... daar kwamen meneer en mevrouw Duval haastig op haar toegelopen.

‘Daar is het verloren schaap weer!’ riep meneer Duval vrolijk uit en mevrouw zei, zichtbaar opgelucht: ‘Hè, ik ben blij, dat je er weer bent, kind!’

‘Bent U niet boos op me?’ vroeg Willy een beetje angstig. ‘Het was verschrikkelijk dom van me zo haastig te zijn en niet op te letten of U er ook al was.’

‘We schrokken wel even,’ gaf meneer Duval toe,

‘maar ik vertrouwde er op, dat je je onze afspraak zou herinneren. Zoals je ziet was het een goede afspraak, nietwaar?’

‘En of! Maar ik ben blij, dat we weer bij elkaar zijn,’ zei Willy en ze stak haar arm door die van mevrouw Duval.

‘Laten we nu maar meteen een “drink” nemen op de goede afloop van je avontuur,’ zei de heer Duval.

Willy had een heerlijke tijd in Londen. Vooral genoot ze ook van het Engels spreken. Ze hield van de Engelse taal en had, tot nu toe, niet veel gelegenheid gehad zich ervan in de praktijk te bedienen. Wel op papier, maar niet met de mond.

Twee weken lang zwierven ze dagelijks door de enorme stad. Soms aten ze in een luxueus restaurant, dan weer in een klein eethuisje en van alles genoten ze evenveel.

Ze gingen naar het ‘Cinerama’ waar de film, die er vertoond werd, van alle kanten op je af scheen te komen. Er was bijvoorbeeld een bergtreintje, dat met razende vaart de berghelling afschoot en bij elke bocht zat iedereen in de zaal mee te buigen. Het was vermakelijk, maar soms ook wel angstwekkend.

Ze zagen de aflossing van de wacht voor het Buckingham Palace. Wat maakte Willy een foto's van de indrukwekkende mannen van de Horse Guards.

En dan het weer! Het leek wel of de zon er op uit was hun Londen op zijn mooist te laten zien, net als in Madrid. Alleen was de temperatuur heel wat dragelijker voor de Noorderlingen.

Bij alle pleziertjes, die haar geboden werden, vergat Willy echter niet, dat ze niet te veel aan haar eigen genoegen moest denken. En op zekere avond zei ze dan ook:

‘Zou ik zo langzamerhand maar niet eens aan

Amsterdam gaan schrijven dat we in aantocht zijn?’

‘Dat zou je wel kunnen doen,’ zei de heer Duval. ‘Ik geloof, dat je zo langzamerhand alle bezienswaardigheden van Londen op de gevoelige plaat hebt vastgelegd. Hoe staat het met je lijstje?’

‘Helemaal afgewerkt,’ zei Willy tevreden. ‘Zal ik dus maar schrijven dat we zaterdag komen?’

‘Uitstekend. Ga jij er ook mee akkoord, vrouwtje?’

‘Ja hoor. Ik verheug me op Amsterdam en op het genoegen, je ouders te zien, Willy.’

Zo schreef Willy dus dat ze zaterdags zouden komen met de nachtboot.

‘U werkt zaterdags toch niet, vader,’ schreef ze, ‘zoudt U ons niet met de auto van de boot kunnen halen? Stuur even een telegrammetje naar ons hotel, met alleen maar ja of nee, dan weet ik het wel. Ik zeg niets tegen de Duvals.’

Toen Willy twee dagen later, op vrijdag, na een wandeling in het hotel kwam, vond ze in het brievenhokje een telegram voor haar. Ongemerkt haalde ze het er uit en zodra ze even alleen was maakte ze het open. ‘Ja,’ las ze, ‘goede overtocht. Paps.’

‘Hoera,’ dacht ze, ‘dat zullen de Duvals prettig vinden, hoop ik.’

De overtocht van Harwich naar Hoek van Holland was niet zo kalm als van Bilbao naar Engeland. Er stond flink wat wind en Willy genoot volop. Ze vond het jammer, dat ze naar bed moest, maar het deinen in haar kooi vond ze ook niet onaardig.

Vroeg in de ochtend bereikten ze Hoek van Holland. Tot ieders verwondering werd Willy er bij de douane uitgepikt om onderzocht te worden of ze geen verboden waar meesmokkelde.

Ze vond het wel een beetje griezelig toen ze in een hokje gestopt werd met een juffrouw, die haar verzocht haar mantel uit te trekken. De mantel werd aan alle kanten betast en bekeken. Toen gleden de handen van de vrouw onderzoekend over haar jurk. Willy moest haar tasje openmaken en de hele inhoud werd opengemaakt en onderzocht. Haar poederdoos, lippenstift, het doosje hoofdpijntabletjes en wat er nog meer in zat.

Toen mocht ze alles weer opbergen, haar mantel aantrekken en de juffrouw zei: 'Dank U wel, het is in orde!'

Geen woord van verontschuldiging dat men het haar zo lastig gemaakt had!

Willy vond het maar een rare manier van doen.

Toen ze bij de heer en mevrouw Duval terug was, zei ze:

'Hoe komen ze er in vredesnaam bij om mij juist uit te zoeken. Ik heb zeker een vreselijk ongunstig uiterlijk!'

'Ik heb het je nooit willen zeggen, kind,' plaagde de heer Duval, 'maar ik heb elke keer dat we de douanen moesten passeren, mijn hart vastgehouden. Het ligt er duimendik op dat jij een geboren smokkelaarster bent.'

'Hm, dat zal ik mijn vader eens vertellen. Men zegt altijd dat ik sprekend op hem lijk!'

Terwijl ze de douaneloods uitliepen keek Willy vlug om zich heen.

Ja hoor, daar stond de groene wagen van haar vader. Maar waar was hijzelf?

Ze behoefde niet lang te zoeken, want eensklaps klonk zijn stem naast haar:

'Ha, mon cher Duval! Wat heb ik jou lang niet gezien. Madame, hoe maakt U het? Nog altijd even

charmant. En mademoiselle Van Stralèn, ik meen al eens eerder met U kennisgemaakt te hebben!’

‘Van Stralen!’ riep de heer Duval verheugd uit. ‘Hoe kom jij hier?’

Willy's vader wees naar zijn auto.

‘Met de wagen. Zin om mee te rijden of gaan jullie liever per trein?’

‘Nee maar, wat een verrassing!’ riep mevrouw Duval uit.

‘En laat me nu mijn kleine meid eens bekijken,’

zei de heer Van Stralen, Willy op een armlengte van zich afhoudend.

Hij knikte tevreden.

‘Hm, niet kwaad. Helemaal niet meer het kind, dat haar geluk in Parijs ging proberen.... Op en top een lady. Mijn compliment, madame Duval. U hebt goed werk verricht.’

Zowel mevrouw Duval als Willy bloosde van genoegen.

Weldra hadden ze nu de koffers in de auto gezet en waren ze op weg naar Amsterdam.

Zoals te verwachten was stakte het gesprek geen moment en voor ze het wisten, reden ze al op de Den Haag-weg in de buurt van Schiphol.

Er ging juist een toestel laag over. Het was een groot, vier-motorig vliegtuig en mevrouw Duval zei vol bewondering:

‘Wat een fantastisch gezicht toch, zo'n vliegmachine. Elke keer opnieuw sta ik er verbaasd over hoe zo'n reusachtig ding in de lucht kan blijven!’

‘Gaan jullie nog vliegen tijdens de reis?’ vroeg de heer Van Stralen belangstellend.

Mevrouw Duval, die het vervelend vond voor Willy dat ze zich de opmerking over de vliegmachine had laten ontglippen, zei snel:

‘Nee, nee, wij doen dit keer alles per trein en per boot....’

En toen begon ze vlug over het douaneonderzoek, dat Willy had moeten ondergaan en dat nog helemaal niet ter sprake was gekomen, zoveel hadden de oude vrienden elkander te vertellen gehad.

Willy keek mevrouw Duval met een dankbare blik aan en deze gaf haar ongemerkt een knipoogje.

Maar gedurende de rest van de rit was Willy zwijgzaam geworden.

De uitlating van mevrouw Duval had haar doen beseffen hoezeer deze van vliegen hield en door haar schuld zou ze het deze reis zonder dat moeten doen.

Lang tijd om er over na te denken had ze echter niet, want reeds stonden ze stil voor het oude grachtenhuis, waar haar ouders woonden.

‘Wat mooi is het hier toch aan die gracht,’ zei de heer Duval toen hij uitgestapt was en keek naar de bomen langs het water, die reeds herfsttinten begonnen te vertonen.

De voordeur ging open en Willy's moeder begroette haar gasten hartelijk.

‘Prachtig op tijd!’ riep ze vrolijk uit. ‘Ik ben juist klaar met de koffie!’

‘Dat zal smaken!’ zei de heer Duval, die zich de heerlijke koffie herinnerde die mevrouw Van Stralen wist te maken.

Natuurlijk viel het ook haar moeder op, dat Willy iets volwassens gekregen had en met welgevallen nam ze haar dochtertje op.

‘Je ziet er lief uit, kind. Vind je het fijn, dat je weer eens in je ouderlijk huis bent?’

‘Heerlijk, mam. U ziet er anders ook best uit. En paps ook.’

Snel ontdeden ze zich van de mantels en jassen en

gingen de gezellige kamer binnen, die aan de straatkant lag.

Mevrouw Van Stralen zorgde voor de koffie en spoedig was het gesprek in volle gang.

Na de koffie volgde een heerlijke lunch, die alle eer aangedaan werd en daarna gingen ze een wandelingetje in de stad maken.

Vooraf mevrouw Duval genoot van de drukke winkelstraten en een paar maal kon ze de verleiding niet weerstaan om een winkel binnen te gaan en iets te kopen.

Het werd een gezellige middag, die besloten werd met een kopje thee op het Leidseplein.

De avond werd doorgebracht met het vertellen over de reis. Maar toen het ongeveer half tien was, zei vader Van Stralen:

‘Ik heb echt zin om er nog even uit te gaan, een frisse neus te halen. Wie voelt er ook wat voor?’

Er was niemand die daar bezwaar tegen bleek te hebben.

‘Waar gaan we naar toe?’ vroeg Willy.

‘Zeg jij het maar. Jij bent zo lang niet in Amsterdam geweest dat jij mag kiezen.’

Even dacht Willy na. Toen zei ze:

‘Naar het Rembrandtsplein.... op het terras van Schiller. Daar vind ik het zaterdagavond toch altijd zó gezellig!’

‘Goed, dat doen we. Zullen we lopen of met de auto gaan?’

Iedereen stemde voor lopen. Het was maar een kleine wandeling, en.... een mooie. Langs de verlichte grachten!

‘Ik hoop niet, dat het terras vol is,’ zei Willy, toen ze op het Thorbeckeplein liepen.

‘Er zullen wel niet veel mensen meer buiten zit-

ten,' meende mevrouw Duval. 'Het is tamelijk fris, vanavond.

'Maar het terras is verwarmd. Dat is juist zo enig daar,' zei Willy.

Ze sloegen de hoek om.

'Ik vrees het ergste,' zei mevrouw Van Stralen, naar het dichtbezette terras kijkend.

Ze hadden echter geluk, want toevallig verliet een gezelschap van vier personen een der tafeltjes en Willy haastte zich er naar toe om het vrijgekomen tafeltje in beslag te nemen.

'Boffen we even!' zei de heer Van Stralen, een vijfde stoel aanschuivend.

Ze begonnen met koffie en de Parijzenaars konden niet anders dan erkennen, dat de koffie in Holland over het algemeen prima was.

Genoeglijk keken ze naar de voorbijgangers en naar de honderden lichtjes, die in de bomen op het Plein waren opgehangen.

De heren staken een sigaar op en de dames een sigaret. Ook Willy, die slechts zelden rookte, nam er een voor de gezelligheid.

Ze spraken niet veel, maar genoten van de heerlijke avond en het vrolijke gedoe om zich heen.

Slechts zo nu en dan maakte iemand de opmerking van:

'Wat is het hier gezellig!' 'Wat een heerlijke avond!' 'Wat een prachtig punt is het hier.'

Willy moest denken aan Piccadilly Circus in Londen. Daar was het weliswaar nog drukker en de lichtreclames nog veelvuldiger, maar toch.... in de verte leek het er op.

Op zeker ogenblik kwam een jongeman naar hen toe, die een houtskooltekening op een stuk karton liet zien. Hij zag hen blijkbaar voor buitenlanders

aan - wat gedeeltelijk waar was - en vroeg in het Engels aan de heer Van Stralen of hij voor 'four guilders' - vier gulden - zijn portret mocht tekenen.

Meneer Van Stralen keek zijn gezelschap rond en vroeg: 'Willen jullie?'

Maar de artist zei haastig in het Engels:

'Nee.... U, met Uw sigaar in de mond.... niet de anderen!'

'Ja pap, doe het!' drong Willy aan, 'en dan krijg ik hem van U!'

'De heer Van Stralen, die inderdaad een karakteristieke kop had, liet zich overhalen en vol animo zette de tekenaar zich aan het werk.

Het resultaat was bijzonder goed. En de heer Van Stralen beloonde de man met een gulden extra, die deze, na een kort protest, accepteerde met een dankbaar: 'Thank you so much, sir!'

Willy rolde de tekening, nadat deze door iedereen bewonderd was, zorgvuldig op. Die ging mee op reis!

Ze bleven vijf dagen in Amsterdam en vergaten niet de rondvaart door de grachten en havens te maken.

Willy's moeder was een voortreffelijke gastvrouw en het verblijf in Amsterdam werd een van de hoogtepunten van de hele reis.

Hoofdstuk V.

Willy verkeert in tweestrijd.

In de trein naar Kopenhagen verviel Willy herhaaldelijk in diep gepeins.

Soms vroegen de heer of mevrouw Duval:

‘Wat is er aan de hand, Willy? Heb je heimwee gekregen nu je weer eens thuis geweest bent?’

‘Vind je het niet prettig meer op reis?’

Dan schudde Willy haar hoofd en zei, dat er niets was.

Maar ze jokte. Er was wèl wat!

Een paar maal zag ze in de verte een vliegtuig hoog voorbij gaan.

‘Daar hadden we ook in kunnen zitten,’ dacht ze en met een huivering besepte ze hoe bang ze dan zou zijn.

Ja, zij zou bang zijn, maar de heer en mevrouw Duval zouden genieten. Vooral mevrouw!

En was het eigenlijk geen onzin van haar om niet te willen vliegen, om daar zo verschrikkelijk bang voor te zijn, omdat.... Ja, omdat ze toevallig één keer van tamelijk nabij had meegemaakt welke ellende een vliegtuigongeluk teweeg kon brengen!

Maar was het niet zo, dat er over het algemeen maar heel weinig ongelukken plaats vonden met passagiers-vliegtuigen? Natuurlijk, een enkele maal gebeurde het wel eens. En dan was het meteen flink raak ook.

Maar stel je voor, dat deze trein, waar ze nu in zaten, bijvoorbeeld door een verkeerde wisselstand op een andere trein inreed!

Dan zouden er waarschijnlijk heel wat meer slachtoffers vallen dan er in een vliegtuig konden.

En toch voelde ze zich in een trein nooit bang. Zelfs niet, nu zij aan de mogelijkheid van een treinramp dacht!

Vreemd was dat eigenlijk.

Ook op de boot had ze geen ogenblik angst gekend. De reis van Bilbao naar Engeland was al heel kalm geweest, maar de overtocht over de Noordzee was heel wat onstuimiger. En was ze toen bang geweest? Geen seconde!

En toch had ze er over nagedacht wat er gebeuren zou als het werkelijk stormen ging.... als ze in de reddingsboten zouden moeten gaan!

Ze had rustig gekeken waar de reddingsboten waren, hoeveel er waren....

Was het dan geen onzin van haar om zo'n vreselijke angst te hebben voor vliegmachines?

Waarschijnlijk was het hoofdzakelijk omdat ze dan zo hoog in de lucht zat. Dat er geen ontsnapping mogelijk was. Je viel en daarmee uit.... alles, voorgoed uit!

Maar, en daar was ze weer bij haar uitgangspunt, hoe vaak gebeurde dat?

Vrij zelden.

Haar verblijf in Kopenhagen werd niet wat zij er zich van had voorgesteld.

Dit kwam echter niet door de stad, of door de heer en mevrouw Duval. Zij waren vriendelijk en gezellig als altijd. Ja, zelfs nog meer dan anders, want ze merkten, dat Willy iets dwars zat.

Toen ze echter, na een paar keer er op gezinspeeld

te hebben, niets wijzer van haar werden, hadden ze hun pogingen opgegeven.

‘Laat haar maar betijen,’ zei de heer Duval, ‘ik vrees, dat ze weer in een Stijfkopjes-periode is. Dan kan je praten als ik weet niet wat, maar ze zegt geen woord, voordat ze het zelf wil.’

‘Maar heb jij, die toch dagelijks met haar opgetrokken bent, geen idee wat er met haar aan de hand is?’ vroeg mevrouw Duval bezorgd.

‘Ik heb er geen flauw idee van, vrouwtje. En maak jij je nu maar geen zorgen over onze pleegdochter. Het zal best in orde komen en wie weet, als we weten wat er met haar is, zullen we er misschien hartelijk om lachen.’

‘Dat is best mogelijk, maar op het ogenblik heeft het arme kind het niet prettig. En dat vind ik jammer. Ik wilde, dat ik er iets aan doen kon.’

‘Als ik je een goede raad mag geven, bemoei je er dan niet mee....’

De heer Duval stak een sigaret op en staarde een pooslang zwijgend voor zich uit.

Het was avond en Willy was al naar haar kamer gegaan. Ook mevrouw Duval had tijdig willen gaan slapen, want ze hadden een vermoeiende dag gehad.

Toevallig was het gesprek op Willy gekomen en hadden ze het zich gemakkelijk gemaakt in de fauteuils, die in de kamer stonden.

‘Waar denk je zo over?’ vroeg mevrouw na een poosje.

‘Och niets,’ antwoordde haar man kort.

‘Hm,’ mopperde mevrouw Duval, ‘je bent wel gezellig. Eerst is Willy al zo anders dan anders en nu begin jij ook al.’

‘Wees maar niet boos, liefje. Ik peins.... en zal ik je eens iets vertellen?’

‘Alsjeblieft! Want dat zwijgen begint me te vervelen.’

‘Ik geloof, dat ik de oorzaak van Willy's.... laten we zeggen haar onbehagen, op het spoor ben.’

‘Meen je dat? Wat dan? Ik ben reuze benieuwd.’

Maar de heer Duval schudde zijn hoofd.

‘Ik moet het nog wat verder uitdenken.... ik ben er nog niet zeker van. En bovendien, en nu moet je niet boos worden, zeg ik je niet wat de oorzaak wellicht is.’

‘Dat is flauw. Waarom niet?’

‘Daar heb ik mijn speciale reden voor. Maar weet je wat ik doen zal? Als ik tot de slotsom kom, dat ik het denk te weten, zal ik het opschrijven, want achteraf zou je me waarschijnlijk toch niet geloven.’

‘En wanneer weet ik het dan?’

‘Misschien gauwer dan je denkt.... En ik heb zo'n gevoel dat dat al zijn zal voordat we naar Wenen vertrekken.’

‘Maar dat is al overmorgen.’

‘Juist. Zou je nog zolang geduld kunnen oefenen?’

‘Als het moet, moet het,’ zei mevrouw Duval, die haar man wel kende, berustend.

‘Mag ik dan nu nog wat verder denken?’

‘Mij best, maar dan ga ik vast naar bed. Ik ben doodmoe en morgen zouden we naar Tivoli gaan en dat belooft weer vermoeiend te worden.’

‘Ga je gang.’

Terwijl zijn vrouw zich gereed maakte voor de nacht, verzonk de heer Duval weer in gepeins.

Na een half uurtje, zijn vrouw was al ingedommeld, haalde hij een velletje papier uit zijn blocnote en schreef er iets op. Toen stad hij het in een enve-

loppe en zette daarop met grote letters: **Probleem Willy.**

Daarna ontkleedde hij zich zachtjes en kroop in bed.

En intussen lag Willy met wijdopen ogen te staren naar het plafond in haar kamer, dat flauw verlicht werd door de lantaarns buiten.

Ze verkeerde in een hevige tweestrijd.

Zou ze het doen?

Of zou ze het niet doen.

Ze kon maar niet tot een besluit komen en eindelijk vielen haar ogen van vermoeidheid toe.

Hoofdstuk VI.

In Tivoli en naar Wenen.

De volgende dag was het stralend weer.

Ze waren het er over eens, dat het weer alle medewerking verleende tot het welslagen van de reis.

Ze hadden afgesproken die dag naar Tivoli te gaan, het beroemde Kopenhaagse vermaakcentrum.

Tivoli was een heel groot park met talloze gelegenheden om zich te amuseren.

Er waren verrukkelijke eetgelegenheden, talloze podia waar toneelspel, acrobatiek, of muziek te horen of te zien was. Verscholen hoekjes waar men kon uitrusten, met of zonder verversingen of verfrissingen.

Men kon er urenlang doorbrengen zonder zich een ogenblik te vervelen.

Op zeker ogenblik kwamen ze aan een groot podium, waar een fanfarecorps zijn best deed.

Het corps bestond uit jongens van ongeveer veertien tot achttien jaar, keurig in uniform.

En wat zij ten beste gaven was werkelijk bewonderenswaardig. De dirigent was zeker niet ouder dan achttien jaar, maar hij had zijn troepje voortreffelijk onder de duim.

‘Zullen we hier even gaan zitten?’ stelde de heer Duval voor, die moe geworden was van het gedrentel.

‘Ja graag!’ zei Willy. ‘Ik heb nooit geweten dat fanfaremuziek zo mooi kan klinken.

‘Ja, het is een bijzonder goed orkest. Ik denk dat het zo mooi klinkt omdat het concert in de open lucht gegeven wordt,’ zei mevrouw Duval. ‘Daar komt zulke muziek het best tot zijn recht.’

Ze zochten een plaatsje op de rijen banken die voor het podium geplaatst waren.

Na elk nummer klaterde een welgemeend applaus.

Onze drie reizigers genoten echt.

Ze waren vol bewondering voor de jeugdige dirigent en de jonge spelers.

Tenslotte hadden ze hun repertoire ten einde gespeeld en in voorbeeldige orde marcheerden ze het podium af. Het geklap van de toehoorders ging vanzelf over in de maat waarin de jongens liepen.

‘Wat was dat enig!’ zei Willy, terwijl ze opstonden om heen te gaan.

‘Ja, en ik ben heerlijk uitgerust. Nu kunnen we weer verder gaan,’ sprak de heer Duval.

Ze kwamen bij een ander podium waar gewichtheffen te bewonderen viel.

Ook daar bleven ze een poosje kijken, maar mevrouw Duval vond het een beetje griezelig. Ze was telkens bang dat een van de mensen, die die zware gewichten moesten tillen, er een ongeluk van zouden krijgen. Daarom liepen ze maar weer vlug door.

Er waren ook allerlei ‘kermis-tentjes’. Een tent om te schieten, ballen te gooien, touwtjes te trekken, waardoor men aardige prijzen kon veroveren.

‘Wat zijn dat toch voor dingen waar de kinderen aan lopen te sabbelen?’ vroeg Willy, naar een dreumes wijzend, die aan iets liep te likken wat wel een grote kluwen wol leek.

‘Ik geloof, dat dat gesponnen suiker is,’ vertelde

de heer Duval. ‘Dat schijnt een speciale Deense lekkernij voor kinderen te zijn. Wil jij er ook een, Willy?’

‘Nee hoor!’ riep Willy vrolijk uit. ‘Ik zie me al lopen met zo'n ding.... Maar wacht, ik zal dat jongetje eens kieken!’

Maar het jongetje, dat blijkbaar een beetje verlegen was, verschool zich achter de heer en mevrouw Duval, zodra hij merkte wat Willy van plan was.

En daar Willy geen Deens kende, kon ze hem niet aan zijn verstand brengen, dat hij te voorschijn moest komen.

Willy keek teleurgesteld.

Toen draaide de heer Duval zich snel om, hurkte bij het jongetje neer en deed net of hij ook wilde happen van de rose suikerdot.

Dat vond het jongetje zo grappig, dat hij het ding pardoes tegen meneer Duval's neus drukte. Hij schaterde het uit van plezier en op hetzelfde ogenblik haalde Willy het knippertje over.

‘Prachtig!’ riep ze uit. ‘Nu is de foto nog mooier geworden!’

Lachend veegde de heer Duval de kleverige boel van zijn gezicht en hij gaf het jongetje een geldstukje om nog zo'n suikerdot te kopen.

Overgelukkig holde het jochie weg.

‘Zo, heb ik jou even aan een mooie foto geholpen, of niet?’ vroeg de heer Duval trots.

‘Geweldig! Maar was het Uw bedoeling om dat ding op Uw neus geplakt te krijgen?’ vroeg Willy olijk.

‘Ja, natuurlijk!’ ze meneer Duval. ‘Ik wilde jou weer eens hartelijk horen lachen en dat is me gelukt. Daar heb ik wel een kleverige neus voor over.’

‘Hè toe,’ zei Willy, ineens weer ernstig. ‘Nu was ik juist even alles vergeten....’

‘Dat spijt me.... dat was niet mijn bedoeling,’ zei meneer Duval. ‘Kom, we gaan ballen gooien.... Wedden dat ik het win?’

Hij vond het echt jammer, dat hij zich die opmerking zoëven had laten ontvallen en stelde alles in het werk om Willy weer wat op te vrolijken.

Het lukte hem.

Willy was tenslotte jong en voor het eerst in het Deense Tivoli, waar men onmogelijk met een somber gezicht kon rondlopen.

Het werd een genoeglijke dag. Weer helemaal ouderwets. Dat wilde zeggen, zoals het in Londen en Madrid geweest was.... onbezorgd, vrolijk.

Later gingen ze nog naar de haven om de beroemde Zeemeermin te zien, die op haar rots in het water zat.

‘Gunst, het beeld is veel kleiner dan ik dacht,’ riep mevrouw Duval uit. ‘Maar mooi is het wel.’

‘Het is prachtig,’ zeiden ook de anderen.

Ze gingen even op een bank zitten vanwaar ze een uitzicht hadden op het beeld. De zon begon al onder te gaan en de heer Duval huiverde.

‘Kom, laten we terug gaan naar het hotel,’ zei hij na een poosje.

‘Ben je moe?’ vroeg zijn vrouw bezorgd.

‘Een beetje wel.... Reizen is toch vermoeiender dan men zou denken.’

Het scheen wel of deze opmerking Willy's vrolijkheid weer verminderde, want gedurende de terugtocht naar het hotel - ze hadden een taxi genomen - was ze weer stil geworden.

Ook aan tafel zei ze niet veel.

‘Morgenochtend vertrekken we weer,’ zei me-

vrouw Duval met een zucht. 'Ik ben benieuwd naar Wenen.'

'Het zal een lange reis worden,' merkte de heer Duval op.

Willy knikte.

'Moet ik vanavond de rekening maar vast betalen?' vroeg ze de heer Duval.

Het was gewoonte geworden dat zij dit verzorgde.

'Ja, dat is goed. Doe het straks maar als we klaar zijn met eten.'

Toen ze hun koffie gedronken hadden gaf de heer Duval haar zijn portefeuille.

'Wij gaan vast naar onze kamer. Kom je daar dadelijk ook nog even? Ik zal iets fris boven laten brengen.'

'Dat is goed, meneer. Ik kom zo!'

Willy liep de zaal door, nagekeken door de heer en mevrouw Duval.

Toen ze verdwenen was, stonden ze eveneens op en gingen naar boven.

Telefonisch bestelde de heer Duval vermouth met spuitwater, een drank waarop ze alle drie dol waren.

'En,' vroeg mevrouw Duval, toen ze beiden een sigaret opgestoken hadden, 'ben je al achter Willy's geheim gekomen?'

'Nog niet.... maar de tijd is nog niet om.'

'Heb je de oplossing gevonden?'

'Ik d e n k dat ik hem gevonden heb.'

Hij haalde een enveloppe uit zijn zak en liet die zijn vrouw zien.

'Probleem Willy,' las ze hardop. 'Zit het daarin?'

'Ja.'

Er werd op de deur getikt en op het 'Binnen' van de heer Duval kwam Willy de kamer in.

Ze zag er een beetje opgewonden uit.

Als gewoonlijk legde ze de portefeuille en de rekening voor meneer Duval neer.

‘Wilt U het even nakijken?’ vroeg ze en meteen liet ze zich in een stoel neervallen.

Zoals gebruikelijk keek hij alleen naar de nota.

‘Dat valt mee,’ zei hij. ‘Keurig gedaan, Willy. En heb je nog gekeken of het met de trein klopte?’

Er werd weer geklopt.

Ditmaal was het een kelner, die de drankjes kwam brengen.

‘Zet maar neer, als U wilt. Ik reken dit meteen af, want de hotelrekening is zojuist betaald. We vertrekken morgenochtend vroeg.’

‘Uitstekend, meneer.’

De kelner noemde het bedrag voor de drankjes en meneer Duval betaalde.

Willy nam snel een flinke slok.

De kelner verdween glimlachend.

‘Wat vroeg ik ook weer?’ vroeg meneer Duval nadenkend. ‘O ja, die trein.... is dat in orde?’

Willy keek strak meneer Duval aan, maar ze gaf geen antwoord.

Verbaasd keek mevrouw naar het meisje.

Wat deed het kind plotseling vreemd.

Het was niets voor Willy om niet te antwoorden als haar iets gevraagd werd.

En ze keek zo eigenaardig.... zo gespannen.

‘Nu, Willy.... hoe zit het met die trein?’ herhaalde meneer Duval op vriendelijke toon.

‘Heb ik niet naar gekeken,’ zei Willy kortaf.

‘Heb je daar niet naar gekeken? En dat doe je anders altijd.... Zeg eens, wat is er met je?’

En toen, met een hoogrode kleur, zocht Willy haastig iets in haar tasje.

Toen legde ze een.... ‘time-tabel’ van de luchtvaartmaatschappij op het tafeltje en zei:

‘Ik heb niet naar de trein gekeken.... we gaan met het vliegtuig. Er gaat een prachtig toestel. Overstappen in Hamburg en dan linea recta door naar Wenen!’

In één ruk had ze het er uit gegooid en het klonk als een triomfkreet.

‘Wat zeg je?’ riepen de heer en mevrouw Duval gelijktijdig.

Willy begon te lachen en herhaalde:

‘We gaan met het vliegtuig....’

‘Maar.... maar je durft toch niet te vliegen,’ bracht mevrouw Duval er eindelijk uit, nadat ze van haar eerste verbazing bekomen was.

‘Durfde,’ verbeterde Willy.

De heer Duval legde zijn hand op die van Willy.

‘Weet je goed wat je zegt, kindje. Handel je niet wat overijld?’

Willy gaf zijn hand een hartelijk drukje en zei opgewekt:

‘Nee, meneer Duval. Ik weet heel goed wat ik zeg en ik handel beslist niet overijld.... Ik heb er bijna een week over nagedacht.... Zolang we in Kopenhagen zijn en nog langer zelfs.... Dan kan men toch niet spreken van overijld, zou ik denken.’

De heer Duval leunde achterover in zijn stoel, greep zijn glas en vroeg:

‘Vertel ons nu eens rustig hoe je tot dit besluit gekomen bent. En denk er aan, als je het niet honderd procent wilt, dan gaan we met de trein....’

Willy schudde glimlachend het hoofd.

‘We gaan n i e t met de trein, we gaan vliegen! Daar heb ik me nu helemaal op ingesteld.... Of U

en mevrouw moeten niet willen, dan houdt alles natuurlijk op.’

‘Vertel, Willy,’ drong mevrouw Duval aan.

‘Goed.... Zoals U weet was ik vreselijk bang om te vliegen doordat de broer van mijn vriendinnetje omgekomen was bij dat vliegtuigongeluk. Ik wist dat U en mevrouw wèl graag wilden vliegen op deze reis en door alleen aan mezelf te denken heb ik een spaak in het wiel gestoken. Dat heb ik pas goed beseft toen we van Hoek van Holland naar Amsterdam reden en we bij Schiphol dat vliegtuig zagen. Mevrouw zei iets en ineens viel het me op, dat door mijn toedoen voor haar iets van de aardigheid van het reizen afgegaan moest zijn. Sindsdien heb ik er aldoor over nagedacht. Thuis, in Amsterdam en hier in Kopenhagen. U vroeg me aldoor wat er was, maar ik kon het niet zeggen, zolang ik niet met mezelf in het reine was....’

‘En ben je dat nu?’

‘Ja. Gelukkig wel. Ik heb mezelf honderd maal voorgehouden dat het onzin is om zo bang te zijn. Honderden, duizenden mensen vliegen dagelijks door de lucht naar alle delen van de aarde en wat gebeuren er voor ongelukken? In verhouding heel weinig. Met militaire toestellen schijnt het iets anders te zijn. Daar is het risico groter.... Die jongen was een militaire vlieger....’

‘Dus je hebt jezelf ingeprikt, dat het niet gevaarlijk meer is?’ vroeg de heer Duval en er klonk een toon in zijn stem die aanduidde, dat hij daar niet tevreden over was.

‘Nee.... dat is het niet helemaal,’ zei Willy nadenkend.

Toen schoot ze overeind in haar stoel.

‘Weet U wat de doorslag gaf?’ vroeg ze vrolijk.

‘Tenminste zo goed als...’ voegde ze er aan toe.

‘Zeg het eens.’

‘Toen we in die ballentent waren!’ Ze schoot in de lach. ‘Ik probeerde uit alle macht die blikjes er af te gooien en het lukte me maar niet. En op een gegeven ogenblik moest ik er aan denken dat die blikjes net vliegtuigen waren. Ik kón ze maar niet raken. Nu.... en toen ineens had ik het idee, dat echte vliegtuigen net zo weinig kans hadden om neer te storten als die blikjes bij mij! Ja, het was een heel gekke vergelijking. Maar op dat moment was ik al bijna besloten om U voor te stellen met het vliegtuig te gaan naar Wenen.’

‘En wat gaf de definitieve doorslag?’ vroeg mevrouw Duval, de vol belangstelling had zitten luisteren.

Willy keek even verlegen naar de heer Duval, die in zichzelf zat te grinniken.

‘Waarom lacht U?’ vroeg ze.

‘Dat zal ik je straks vertellen.’

‘Wat gaf de doorslag?’ herhaalde hij de vraag van zijn vrouw.

‘Dat U zei, dat U reizen zo vermoeiend vond.... toen we bij de Zeemeermin zaten.’

‘Dus je doet het om ons?’

Willy weifelde.

‘Ja,’ zei ze langzaam, ‘eerst wel, geloof ik, maar wilt U wel geloven, dat ik het nu jammer zou vinden wanneer U zoudt zeggen, dat we toch met de trein gaan? Ik kan zelf niet goed wijs er uit worden....’

Ze greep naar haar glas en dronk met kleine, bedachtzame teugjes.

Ze zwegen even.

Toen vroeg Willy:

‘En nu moet U me nog zeggen, waarom U zoëven zat te lachen.’

Zonder een woord te spreken haalde de heer Duval de enveloppe, die hij zojuist aan zijn vrouw had laten zien, weer te voorschijn en legde deze voor Willy neer.

Niet begrijpend nam Willy hem op en las: *Probleem Willy*.

‘Wat is dat?’ vroeg ze verbaasd.

‘Maak maar open,’ verzocht de heer Duval glimlachend.

Met haar pink peuterde ze de enveloppe zenuwachtig open.

Ze haalde er een papiertje uit.

‘Hardop zeggen wat er op staat,’ zei de heer Duval.

‘Vliegen!’ zei Willy. ‘Meer staat er niet. Wat betekent dat? Ik snap er niets van.’

‘Dan zal ik het je vertellen. Mijn vrouw en ik maakten ons ongerust over je omdat we wel merkten dat er iets was dat je hinderde. Natuurlijk spraken we er over. Maar juist op het moment, waarop ik meende de oorzaak op het spoor te zijn. En omdat ik nog niet klaar was met denken, wilde ik het mijn vrouw nog niet zeggen....’ Hij haalde zijn schouders op. ‘Dat is nu eenmaal een vreemde eigenschap van me. Ik beweert graag alleen dingen, waar ik zeker van ben.’

‘En was U hier tenslotte zeker van?’ vroeg Willy.

‘Eigenlijk niet helemaal. En daarom heb ik het niet g e z e g d , maar o p g e s c h r e v e n .’

‘Ik vind het knap van je,’ zei mevrouw Duval met een trotse blik op haar man.

‘Maar vertel ons nu eens, hoe je op het spoor gekomen bent.’

‘Ja, daar ben ik ook nieuwsgierig naar,’ viel Willy haar bij.

‘Dat kan ik je nu makkelijk zeggen. Ik dacht er over na wanneer Willy's afgetrokkenheid begon. En ik kwam op hetzelfde punt, waar Willy het zoëven over had.... Bij Schiphol. Bij haar thuis hebben we het ook nog wel even over vliegen gehad en toen zei ze niet veel. Later, in de trein naar Kopenhagen heb ik gezien, hoe ze een paar maal in diep gepeins naar een paar voorbijgaande toestellen keek. En aldus combinerende en deducerende kwam ik tot de slotsom, dat het de vliegerij was, die haar dwars zat.... Ik ben toch maar een knap ventje, nietwaar?’ eindigde hij zeer zelfvoldaan.

Willy en mevrouw Duval schaterden het uit.

‘Man, wees niet zo met jezelf ingenomen,’ riep mevrouw Duval uit.

Toen keerden ze terug tot de zaak.

‘Het is je dus ernst, Willy?’ vroeg hij met nadruk.

‘Ja, meneer Duval. Ik wil het graag proberen.... Misschien overvalt de angst me weer als ik in het vliegtuig zit.... Maar ja, daar kom ik wel overheen.... Ik wil het graag proberen. Doen we het?’

‘Wat denk jij ervan, vrouwtje?’

‘Als Willy er zo over denkt, lijkt het me goed dat ze het doet. Ik hoop, dat ze na de eerste tocht voorgoed van haar angst genezen zal zijn. En volgens mij is daar alle kans op. Heus, Willy, vliegen is heerlijk!’

‘Mag ik wachten met dit te beamen totdat we in Wenen zijn?’ vroeg Willy voorzichtig.

‘Goed!’

Wenen zagen ze in de verte onder zich liggen.

Met grote, glinsterende ogen zat Willy uit te kijken.

Zachtjes stootte mevrouw Duval het meisje aan.

‘Weet je het al, Willy?’

Verbaasd keek Willy haar aan.

‘Wat bedoelt U?’

‘Of je vliegen heerlijk vindt.’

Nu wendde Willy zich geheel naar haar toe.

‘Of ik het heerlijk vind? Het is zalig! Dat ik daar zo vreselijk bang voor geweest ben kan ik nu niet meer begrijpen!’

‘Hoor je het, man?’ vroeg mevrouw Duval.

‘Ik hoor het,’ antwoordde de heer Duval plechtig. ‘Ik hoor het en ik heb zo'n idee, dat we van nu af aan niet veel meer in de trein zullen zitten.’

‘Vindt U het erg?’ vroeg Willy. ‘Ik ben alleen zo bang, dat het allemaal te duur zal worden...’

‘Maar je daar geen zorgen over. Weet je, dat mijn oorspronkelijke berekening van deze reis gebaseerd was op enkel vliegen? De helft hebben we per trein gedaan, dus houden we in ieder geval nog over.’

‘Hè, gelukkig.... Kijk eens, zou dat de beroemde Stephansturm zijn?’

De machine ging dalen en even later stonden ze weer op de begane grond.

In een taxi reden ze naar het hotel, dat vanuit Kopenhagen die ochtend gereserveerd was.

‘Ziezo,’ zei de heer Duval, toen ze zich opgeknapt hadden en in de hotelhall bij elkaar zaten, ‘en vertel we nu eens, Willy, hoe je het vliegen precies gevonden hebt. Je wilt me toch niet wijs maken, dat je het vanaf het eerste ogenblik z a l i g vond!’

‘Nee,’ bekende Willy eerlijk, ‘toen we op het vliegveld zaten te wachten was er een ogenblik, dat ik wenste dat er iets gebeurde waardoor we niet weg

konden.... toen ik instapte wenste ik dat ik een zonnesteek kreeg, maar daar was het niet warm genoeg voor en toen ik opsteeg wenste ik dat het toestel maar vast viel, want op dat ogenblik waren we nog niet zo erg hoog en zou de klap misschien niet zo hard aankomen....’

‘En toen?’

‘Toen we de veiligheidsriemen weer losgemaakt hadden en ik naar beneden durfde kijken, dacht ik: is dat nu alles? Maakte je je daar zo druk over?’

‘En de hoogte? We vlogen behoorlijk hoog!’

‘Ja, daar dacht ik over na, toen ik naar beneden keek.... maar ik kon me niet voorstellen dat er iets gebeuren zou.... Het toestel ging zo rustig.... Ik voelde me net zo kalm als in een auto.’

‘Maar toen we in die luchtzakken kwamen?’ vroeg mevrouw Duval.

‘Ja, dat vond ik wel even griezelig,’ gaf Willy toe. ‘Maar toen ik om me heen keek en alle mensen zo rustig naar buiten zag kijken of hun krantje lezen, ja, toen was ik weer gerust gesteld. Dat hoorde er bij, dacht ik. En ik stelde me voor, dat we in een auto over een slechte weg reden.... Dan ben je toch ook niet bang?’

‘Willy,’ zei meneer Duval ernstig, ‘ik vind je een heel moedig kind. Je mag dan wel een Stijfkopje zijn, om eerst niet te willen zeggen wat er aan scheelt, maar ik bewonder je om de wijze waarop je jezelf hebt overwonnen.... Ober!’

De ober kwam aangelopen.

‘Drie vermouth, alstublieft.’

Drie minuten later stond het gevraagde voor hen.

Meneer Duval hief zijn glas:

‘Ik drink op Willy van Stralen, het dappere Stijf-

kopje, dat op zo'n eervolle wijze de overwinning op zichzelf behaalde.'

Stralend van geluk stootte Willy aan.

'Ik dank U, meneer en mevrouw Duval,' zei ze. 'Zonder U beiden zou ik misschien nooit mijn angst overwonnen hebben. Als U me niet meegenomen had op deze reis zou ik nooit gevlogen hebben en zou ik heel wat gemist hebben....'

Hoofdstuk VI.

Hoe de reis verder verliep.

In Wenen had Willy een heerlijke tijd.

Nu ze niet meer - zoals in Kopenhagen - rondliep met de moeilijkheid een angst te moeten overwinnen, genoot ze weer volop, zoals ze destijds in Madrid en Londen en natuurlijk ook in Amsterdam gedaan had.

Ze schreef een lange brief aan haar ouders en deelde hun het verheugende nieuws mee, dat ze *g e v l o g e n* had!

De heer Duval voegde er een krabbeltje bij, waarin hij terdege liet uitkomen, dat hij Willy een bijzonder flink meisje vond. Heus niet, omdat zij aan hun verlangen te vliegen tegemoet gekomen was, maar omdat zij dit probleem zelf helemaal uitgevochten had.

Het weer hield zich uitstekend en ze maakten lange wandelingen. Herhaaldelijk kwamen ze in Grinzing terecht met zijn vele gelegenheden om wijn te drinken en naar muziek te luisteren, naar de 'Schrammel'-orkesten, waar vooral Willy en mevrouw Duval dol op werden.

Ook bezochten ze op een avond het beroemde Burgtheater in Wenen.

Het was een gala-uitvoering van een beroemde opera en avondcostuum was verplicht.

Wat was Willy blij, dat ze geen avondjapon meegenomen had, want.... nu was ze verplicht er één

in Wenen te kopen. Ze was de Duvals dankbaar, dat deze haar, vóór de reis begon, aangeraden hadden zo min mogelijk mee te nemen wat kleren betrof en liever hier en daar eens iets leuks te kopen. Gelukkig had ze voldoende geld bij zich en op een middag ging ze samen met mevrouw Duval winkelen.

De volgende avond zouden ze naar de opera gaan.

In het hotel waren ze eens in gesprek geraakt met een Weense dame en mevrouw Duval had haar verteld, dat Fräulein van Stralen een avondjapon moest kopen.

Dadelijk was Frau Goldberg - zo heette de dame - 'in'. Ze was zelf uitstekend gekleed, eenvoudig maar zeer gedistingeerd. Zij noemde enige modezaken. Toen vroeg Willy:

'Als ik niet al te onbescheiden bij, zou ik graag willen weten waar U de japon gekocht hebt, die U op het ogenblik draagt. Ik vind hem prachtig.'

Mevrouw Goldberg lachte gevlaid.

'Dat wil ik met genoegen doen. Het is een klein zaakje, maar alles wat zij verkopen is uitstekend en daarbij.... niet duur. Zij hebben een kleine kring vaste klanten en het grappige is, dat zij op nieuwe klanten in het geheel niet gesteld zijn.'

'O,' zei Willy een beetje teleurgesteld, 'maar dan willen ze misschien niet eens graag dat ik bij hen kom.'

Mevrouw Goldberg lachte om Willy's zielige gezichtje en zei:

'Daar weet ik wel raad op.'

Uit haar handtasje haalde ze een portefeuille en nam daar een visitekaartje uit, waarop ze enkele woorden schreef.

Daarna overhandigde ze dit aan Willy met de woorden:

‘Als U daar nu naar Fräulein Friedl Ertzen vraagt en U geeft haar dit kaartje, dan zal ze U graag helpen. Wacht, ik zal het adres van het zaakje even opschrijven. Het ligt nogal uit de buurt van het hotel en U kunt er het beste met een taxi heenrijden, dan hoeft U niet te zoeken.’

Mevrouw Duval en Willy waren haar zeer dankbaar voor deze raad, want ze hadden al eerder ondervonden dat men soms bijna niet meer uit de wirwar van straatjes kon komen zonder herhaaldelijk de weg te moeten vragen.

Welgemoed begaven ze zich op weg.

De heer Duval wilde de middag besteden om een zakenrelatie een bezoek te brengen.

De taxi bracht hen snel naar het gewenste doel.

Weldra stonden ze voor een winkel met één étalage, waarin slechts één enkele japon geëtalageerd stond. Maar wat voor een japon!

De beide dames keken elkaar even aan en knikten goedkeurend. Dat zag er inderdaad veelbelovend uit! Ze stapten binnen.

Zo eenvoudig als het er van buiten uitzag, zo eenvoudig ook was het van binnen. Eenvoudig, maar zeer smaakvol.

Een oudere dame met grijzend haar, keurig gekapt, kwam hen tegemoet.

Willy haalde het kaartje van Frau Goldberg tevoorschijn en zei in keurig Duits:

‘Ik wilde graag een avondjapon hebben. Mevrouw Goldberg heeft me Uw adres gegeven en erbij gezegd, dat ik naar Fräulein Friedl Ertzen vragen moest.’

‘Ach so,’ zei de grijze dame opgewekt, ‘Frau Goldberg! Dan zal ik U graag van dienst zijn....’

Ik ben Fräulein Ertzen. Gaat U even met mij mee, alstublieft.'

Fräulein Ertzen had een echte Weense tongval, tot groot genoegen van Willy, die dat buitengewoon charmant vond klinken.

Zij nam hen mee naar het achterste gedeelte van de zaak, waar verscheidene avondjaponnen hingen.

De verkoopster monsterde Willy van top tot teen en zei tenslotte:

'Ik geloof, dat ik twee avondjaponnen voor U heb, die U buitengewoon goed zullen staan. Ik zal ze even voor U halen.'

Ze verwijderde zich even en kwam een ogenblik later terug met de japonnen over haar arm.

De ene japon was wit met zilver, de andere van een diep, prachtig rood zonder enige garnering.

Vol gratie toonde Fräulein Ertzen de beide japonnen en het eerste ogenblik kon Willy beslist niet zeggen welke ze het mooist vond.

'Laten we even passen,' raadde de verkoopster vriendelijk aan, toen ze Willy's besluiteloosheid zag.

Terwijl mevrouw Duval even rondkeek - er waren geen andere klanten in de winkel - bracht de juffrouw Willy naar een paskamer.

Even later gleed de witte japon over haar hoofd.

Willy bekeek zich in de lange spiegel en met een diepe zucht zei ze:

'Wat is die prachtig! En hij zit zo prettig! Alsof hij voor me gemaakt is!'

'U hebt een zeer goed figuur,' zei de verkoopster, hetgeen Willy deed blozen van genoegen.

'De japon staat U buitengewoon goed,' voegde ze er aan toe, terwijl ze goedkeurend naar het alleraardigste figuurtje keek.

‘Ik kan me niet voorstellen, dat er één japon is, die me nog beter zou staan,’ zei Willy.

‘Misschien wilt U hem Uw moeder laten zien?’ stelde de juffrouw voor.

Willy liet het maar zo. Het kwam wel vaker voor, dat men de heer en mevrouw Duval voor haar ouders versleet.

Ze schoof het gordijn voor de paskamer weg en....

‘O, kind, wat beeldig!’ riep mevrouw Duval verrukt uit. ‘Alleen zou je er nog witte avondschoentjes bij moeten hebben.’

‘Daar zou ik U aan kunnen helpen,’ zei juffrouw Friedl dadelijk.

Als een mannequin liep Willy langs mevrouw Duval en de verkoopster heen en weer en bekeek zichzelf in de vele spiegels langs de wand.

‘Wat is de prijs van deze japon?’ vroeg ze eensklaps, met schrik bedenkend, dat die wel enorm hoog zou zijn.

De juffrouw noemde een bedrag dat haar heel erg meeviel. Dat was dus geen bezwaar.

‘En die andere, wilt U die misschien ook nog passen?’ vroeg juffrouw Friedl.

‘Het is eigenlijk niet eens nodig,’ zei Willy, ‘want ik geloof stellig, dat mijn keus op deze zal vallen.’

Toch ging ze terug naar de paskamer. Trok de witte japon uit en hulde zich vervolgens in het rode gewaad.

Ook deze stond haar uitstekend, maar....

‘Hij staat U prachtig,’ zei de verkoopster, ‘maar hij maakt U ouder dan U bent....’

‘Dat ben ik volmaakt met U eens. Hij is schitte-

rend, maar ik zie er uit als vijf en twintig op zijn minst.’

Ook mevrouw Duval was het daarmee eens en de koop was beslist.

Opgetogen bedankte zij de vriendelijke Fräulein Ertzen.

Toen Willy de volgende avond in haar nieuwe japon de schouwburgzaal betrad, wendden heel wat hoofden zich nog eens om, om dat aardige meisje nog eens na te zien.

Het werd een heerlijke avond voor Willy. Ze genoot van de muziek en van het spel en... van de bewonderende blikken die men haar in de pauze toewierp.

Toen de dag van vertrek aangekomen was, begaf Willy zich zonder angst in het vliegtuig naar Athene.

Ze verheugde zich zowaar op de komende vliegtocht en ze zei tot zichzelf dat, wanneer ze ook deze tocht zonder angst zou doorstaan, ze voorgoed van haar angst genezen zou zijn.

Toen ze Athene naderden, was het al bijna donker geworden.

‘Kijk toch eens, wat prachtig!’ riep meneer Duval uit, die naar buiten zat te kijken.

Dadelijk richtten de beide dames hun blikken naar buiten.

Het was inderdaad een prachtig gezicht.

De hemel leek donker fluweel en beneden hen glinsterden ontelbare lichtjes. De lichten van Athene.

‘Het is net een groot fluwelen kussen, geborduurd met diamanten!’ riep Willy verrukt uit. ‘O, wat is dat mooi!’

‘En wat een grote stad,’ zei mevrouw Duval. ‘Ik dacht dat Athene veel kleiner zou zijn.’

Toen ze een uurtje later door de straten van de oude stad wandelden, begrepen ze dat het niet te verwonderen was, dat Athene een stad van licht geleken had. Op de grote pleinen waren talloze vrolijke lichtreclames. Grappige dingen, zoals een merk voor een of ander wasmiddel. Deze reclame was zo gemaakt, dat men het wasgoed zag wapperen. Het was een alleraardigst gezicht.

De volgende dag gingen ze verkenningstochten maken.

Willy vond het een wonderlijke gedachte dat zij, kind van de twintigste eeuw, tussen de eeuwen- en nog eens eeuwenoude pilaren van de Acropolis dwaalde.

Ze maakte heel wat foto's.

Ook in Athene voelde ze zich volmaakt gelukkig. Ze vond het zelfs even jammer toen de tijd gekomen was om te vertrekken naar Rome.

Toen ze daar echter was werd ze weer opgenomen door nieuwe indrukken.

Het beroemde Forum Romanum en de Tuin der Vestaalse Maagden, het beroemde Piazza Venezia met het grootse monument van Victor Emanuel en de talloze schilderachtige fonteinen.

Natuurlijk wierp ze in een van die fonteinen een geldstukje, dat haar geluk moest brengen.

's Avonds aten ze dikwijls in de kleine, gezellige Italiaanse eethuisjes, en zaten ze te worstelen met de spaghetti, die maar niet om hun vork wilde blijven zitten!

Tot groot vermaak van Willy maakten ze een tochtje in een ouderwets rijtuig, waarop een vrouw als koetsier zat.

De laatste dag van hun verblijf in Rome werd besteed met het kopen van cadeautjes.

Dat was een uiterst vermoeiende bezigheid, want niemand mocht vergeten worden.

Maar toen ze 's avonds, voor het laatst, in de gezellige hall van het hotel bijeen zaten, was iedereen tevreden.

Er werden heel wat herinneringen van de afgelopen maanden opgehaald en de mooiste voor Willy was.... haar eerste vliegtocht.

Willy was terug in Parijs.

Het deed haar toch wel goed weer op haar kamer te zijn.

Reizen was heel erg prettig, maar thuis komen was ook aangenaam. Dat ondervond zij nu. De eerste dagen zou zij nog niet naar de zaak gaan, waar de opvolger van de heer Duval en Klaas van Dam al hard aan het werk waren.

Monsieur Duval had haar tijdens de reis verteld, dat hij zich ook nog wel eens op het kantoor zou vertonen, om zijn opvolger bij zijn moeilijkheden, die stellig niet zouden uitblijven, bij te staan.

Maar een paar vrije dagen in Parijs - d a t lachte Willy toch wel toe.

Ze gingen gauw om.

En op een ochtend begaf zij zich naar het oude en vertrouwde kantoor, waar zij al zovele uren had doorgebracht.

Klaas zat aan een bureau te werken.

Verrast keek hij op.

‘Jij!’

‘Ja, ik!’

‘Wat een bof!’

‘Had je me nog niet verwacht?’

‘Ja, dezer dagen, maar ik had eigenlijk gerekend op maandag.’

Glimlachend keek Willy hem aan.

‘Mijn kaarten en brieven ontvangen?’

‘Allemaal! En heel hartelijk bedankt!’

‘Het was een prachtige reis!’

‘Dat kan ik me voorstellen!’

‘En hoe is het hier? Kan de nieuwe directeur het nogal rooien?’

‘Best!’

‘Aardige man?’

‘Heel aardige man! Hij blijft een week weg!’

‘Week weg?’

‘Ja!’

‘Waar is hij heen?’

‘Naar Marseille! Het aanboren van nieuwe relaties, zoals hij het noemt. Maar het zal je genoeg doen, dat we vaak verzucht hebben, dat je er maar zijn zou.

Herhaaldelijk hebben we brieven en adressen gezocht, die we niet vinden konden!’

Willy glimlachte geveleid.

Zij vond deze mededeling lang niet onaangenaam. Het was in elk geval veel beter dan wanneer Klaas tegen haar gezegd zou hebben, dat zij haar in het geheel niet gemist hadden.

Klaas vertelde:

‘Andere maand ga ik veertien dagen naar Londen!’

‘Fijn voor je!’

Ze dacht aan haar eigen tijd in Londen. Peinzend keek zij even voor zich uit. Zij besefte, dat nu het gewone kantoorleventje weer zou beginnen. Maar zij zag er helemaal niet tegen op. Het tegendeel was

eigenlijk waar: zij vond het prettig, dat zij weer aan de slag kon gaan.

Willy ging aan haar bureau zitten.

Het zag er keurig opgeruimd uit, alsof er nog nooit aan gewerkt was.

Zij wees er met haar hoofd naar en zei tegen Klaas van Dam:

‘Dat gaan weer gauw anders worden! We zullen heel wat activiteit moeten ontplooiën, om de zaak uit te breiden!’

Klaas zei:

‘De zaak zal best lopen!’

‘Dat zou ik heerlijk vinden voor de opvolger van monsieur Duval!’

Klaas keek haar eens opmerkzaam aan.

Toen zei hij:

‘Het is net of je iets magerder geworden bent!’

‘Meen je het?’

‘Ja! Maar het staat je helemaal niet slecht, hoor!’

Willy lachte luidop.

Die Klaas!

Hij was altijd bang, dat hij haar op een of andere wijze iets onprettigs zei en hij zei juist altijd van die lieve, goede dingen.

Toen vertelde ze:

‘Ik heb nog een soort overwinning op mezelf ook behaald!’

‘Zo!’

Benieuwd keek hij haar aan.

‘Ik heb gevlogen!’

‘Dat is zeker een overwinning op jezelf geweest! En is het je goed bevallen?’

‘Best!’

‘Misschien vlieg je nog eens met me mee naar Londen,’ hoopte Klaas.

‘Ja, misschien!’, gaf Willy toe.

EINDE.